

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk saiir winkin mi ta saiir mhoiiyan siya kimidiniya yokwo Aposel saiir win. Yi ti niwiiyin yio miiyim aposel kamim sima miriiyim simiir boinkim. Siya yokwowa inkam nwirin Tiofilas nikiuwiyin siiram winkika mi siya Tiofilas siiraram bi winkikin. Niingaka. Siya iki iikamim hinda tinda nwowim simiiram warar ninkin winkikin. Mi ta yokwowa saiir yaigiyaiyim yim min boinkikim Biiyan Inkam Komii siir naeyiun aposel kam imiirin paniina kisisop diriraerarkin mi ti aposel kamim ha namkim dimin taeminim Jisis siya tirim simiir boinmimauuwamin. Iriig.

1 ¹Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kiriir niki win hauugiyim miipai miipaiyim Jisis siya miriiyim mi yaipai yaipaiyim siya boinmimauuwim. ²Biiya yokwoni kara mi win boinkiyim, iiya Jisis siya nua tiriir nita. Mi miiyim siya nap miriiyim. Mi iiya Adi Komii siir naeyiun siya mi boinmimauuim yaayim siir aposel kamim siya nimbinim simiir. Mi siya simiirin ina boinamimauuin iiya siya swoki amana ninomor koua hiriir. ³Biiya siya hik prasae bi haigin mi siya asi naonamkin. Mi siya ina swoki insiin idwown ie hirankin. Mi siya ha nitin, iiyim kam nwise ini oni aposel kamim simakan. Mi sima nwoki inokninkini siya ini omwaiya swoki waiyan. Sima bidi kigim, siya simaka nidwo boinaiyin. Mi siya simiir boinmimauu, Biiyan Inkam Komiiyin iikamim simiir kigriraowim. ⁴Mi iigwira sima maeyau kwiruwu ywomimir Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iiya sima nidwo aeya mi ta yaiya saiir boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki o. Adi Komii siya bidi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyiun kara biiya kimiira bidi iki boinmauu wakaekiyin. ⁵Jon siya baptais haiginiugikim iikam imiirin op. Mi wi ii priei nwo rani, Adi Komii siir naeyiun wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

⁶Mi iigwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biiyan Inkam Komiiyin taka iiya saeya Isrel simiir iikamim simiir kirie haiginiuwanka. Mi sima wi biiya niki

owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owim, aniya? ⁷Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninokninkin tani, wi paka hiniin iya sae nimbiyami. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iya digworaekwo ima nimbiyamana. ⁸Mi mhoiia ta iya Adi Komii siir naeyiun kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya saiir boinmauwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tindan nuim wi digar nwo irkaki. Iriig. ⁹Mi iya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikiuna siirin ninomorkoua hiriir namim mi sima ini siirar kigninkwokwokiyim. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua saiir hiriir.

¹⁰Mi simiir nhwona'im ini siirar kaoyokiyokiikiyim. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamikwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yiuisa whisinanka. ¹¹Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikiunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iya siya swoki iti. Iriig.

**Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mii aiir
hainaowidim Adi Komii siir mii aiir miriyyam.**

¹²Mi iya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhiu iirin. Mi ti mhiuin siir inigin mhiu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim. Mi tiki mhiuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nwowin. Siya aru biri nwokin. ¹³Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamim mi sima ini simiir whwonkai omaka saiirar yapiiyamim. Mi simiir inigim hiniinkim. Pita mi Jon mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin. ¹⁴Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiyyim. Mi sima nhwo ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria mi Jisis siir nomousim ikim sima wara mi srii Adi Komii siirim.

¹⁵Mi iigwira ti iikam, kamar iriyyar nwirim (120) Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima hinar nwomimirkim. Mi mhoiia Pita siya ina yinsiin okwokiyyin. Mi siya yai ina boinmimaaukiyyim simiirin. ¹⁶Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyyarin ti inkamin Judas nikiuwiyyin Adi Komii siir naeyiun siya boinmimaaukikin, krimiir wanwiya Devid siir. Mi mhoiia wi siya niisiimauwi Jisis siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya winkiya saeya wi sapi nimbiyami. Ta yaiya saeya ini kaimwowa ywowa. Mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. ¹⁷Biiya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mii hiriinana krma mi miriia saiira mi miriigin. Pita siir yaiya hiniina boinkikin. ¹⁸Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mii biyieya Jisisni siya tira saiirsi haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerarbumbunan. Mi siya whisin ha haiyin Mi

ini sasar diyankrikiu aomamin. Mi siya ha nikiinaiiniyin mi siir mhiya ina hambiiirgiya. Mi mhii kwowim ina yikikiigiyim. ¹⁹Mi om komii Jerusalem hiran iikamim sima ina wakaewinim yaiya haigiririrniya. Simiir yaigina hiniina dapika ta maeyau aiirin Akeldama. Mi saiir yaimwokiayaimwowa hiniina dapika nhieni maeyauka. Mi sima hiniin asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam nisom aowam. Mi siir nhieya ta maeyau aiir naokiinainamka.

²⁰Mi ti yayim yokwo Sam nwowim hiniina win boinkikim, siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwirkin kipi nii apririr mimin.

Mi yokwo saiir yai haimii whirin hiniina boinkika,

siir miiya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi niinga kipi nwoki.

²¹Mi yai kwira Pita siya boina hiniinga, krima tariinanin inkam nwira ti okmwini okwo ti isidin krimaka napriririyim simiir inkam nwirni iya Jisis siyar niki owin mi krimaka napriririn siir. ²²Mi krima ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginiuwini op siir kigin mi Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koua hiriir. Mi krima wi ti hiriinan inkamin wi siir ninbini. Pita siya hiniina boinkikin ²³mi yim sima ina yomboin amboinim, krima piki hiniin inkamin si boini, mi sima inkam nwisa boin ti inkamo sowiir inigo hiniingo. Nwirin Basabaskin mi siir inig whirin Jastas mi nwirin Matiaskin. ²⁴Mi iya sima nhwo kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biyan inkam komiiyin kira bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira wiisiimauu haiginiu krimiirin, ti inkamin kira nimbinkiyin siirin. ²⁵Judas siir mii aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi hindara natisir whaowae iuwi. ²⁶Mi sima inkam nwiso sowiira inan dapswo. Mi Jastas siya ini yikiigiyin. Mataias siya yokwo naowid. Mi sima siirin minam nokmwini okwokin aposel kam iuur nwirim simaka miriiyim siya. Iriig.

Adi Komii siir naeyiuin nu tiriir nitkin.

2 ¹Ta ii komiia Juda sima naekwowaka nae komiia sae mi ta ii komiia saiir iniga Pentikoska mi saeya tariinanin bidi yimbiyama. Mi iikam hoimgakim Jisis siirim naingwo tibmiiyim sima ini ta maeyaua nae naekwowaka ini saiirar yaninkiniuiuwim. ²Mi iya sima omaka hir nidwokaiya Mi dimin komii whirin ini omaka yainau hira yimbiyamkiya. Mi krima hapi opudga naukwhaowanikin. Mi omaka irkaka ini wara yinyokiigiyin ti diminin. ³Mi siya paeyionan nimbiyakiyin mi ini pariidnan yupimparkiyin. Mi ini iikamim simiir irira nwinira yakaigimkikiu iuwim. ⁴Mi Adi Komii siir naeyiuin mi ini simiira yaninkiniu iuin. Mi Adi Komii siir naeyiuin kirie siya siya hauugikin simiirin. Mi sima omom omomi yayim sim asi boinamkim iya ti dimin komii siya nimbiyama.

⁵Mi Juda iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim sima maeyau kwiruwa ywo ta ii komiia nae naekwowaka saairin. Mi simiir siyiun hiriia tirikin, Adi Komii siir inig iir hainaniyim. ⁶Mi ti dimin komiyyin whiinmamaoni hiniin naukwhaowanikin. Mi sima ti iikam isidin ini ta omaka aiirara yamwomimirniyim. Mi sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima wakaeki sima irira nwinira simiir yapa yapa yai imiirar boinami ⁷mi sima ini hindarar yanaakiyim. Mi sima ina yaingwoyimiyoikiyim. Mi sima boin, ti iikamim tari nu Galili hirankimaigim, aniya? ⁸Mi krimiir yaigina saair dimusi swoki wakaei. ⁹Mi nim krime nhirim nu Batiyankim mi nhirim nu Midia ankim mi nhirim nu Iramankim mi nhirim nu Mesoptemiyankim mi nhirim nu Judankim mi nhirim nu Kabadusiyan kim mi nhirim nu Pontasankim mi nhirim nu Esiyan kim ¹⁰mi nhirim nu Prisiyan kim mi nhirim nu Pamfiliyakim mi nhirim nu Isip ankim mi nhirin Ribianim om Sairini kingiin nwo ikim mi nhirim om komii Romanki nitkim. ¹¹Mi om komii Roman iikam nhirim yim Judan iikam kim mi nhirim simiir siyiun sima tiriin siir haiburgigim mi sima ini Juda simiir siyu iirara yapim mi nhirim mhiuisim whirin Krit nikiuwiin siir hiranki nitkim mi nhirim nu Arebiyan kin nitkim mi krime ti iikam hoimgakim om whiruwan tani. Niingaka. Krime om whir om whirankim. Mi krime whiekakar in i krimiir yapa yapa yaigin imiira swoki wakaeyim dimin komiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya tirin. Pita siya hiniina boinkikin. ¹²Mi sima ti iikam whiekakim ini mouni haniina siinkaakiyim. Mi simiir kwoinim ini wara whriewhriekiirim mi sima ina nhinkii boinaigiyim. Ti diminin paniin paniina nimbiyamkikin, ha? ¹³Mi kam nhirim sima simiir boinbu mi yaibu sima yiewaiyu. Mi sima ina boinim, sima ti kamim waini opa saair kwiyaekim mi sima asi whaowaei. Iriig.

Pita siya yai boinmimauguin

¹⁴Mi Pita aposel iuur nwirim simaka yisiin okwoki. Mi siya ina kauwok boinkiyin iikam whiekakim simiiram, kima ti Judan iikamim aru maeyauankin nitim mi kima ti Judan iikamim om komii Jerusalem tiran ikim kara kimiirin ti isidin omom omomi yai boinim simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaeki. ¹⁵Kima ha naingwokim ti kamim op biye kwira wain dapiya sae kwiyaehaowaei. Niingaka. Siya bieyin nad nadu okwoniya kwokin ha bi kwiyaekin. ¹⁶Mi profet inkamin Joelin siya yayim Adi Komii siya boinmimaaukiirim siir siya hiniina win boinkikin. Mi tariinanin ti yayim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hiniina win boinkikin,

¹⁷mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nwowi mi kariir naeyiun siirin wi kara nikropki iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin yinkamiyinin sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami.

Mi whranim diminim kara niisiimauuin sima wi siir kigi. Mi kimiir waibibiyeyim simiirin wi nhwo kara nikiumauu haiginiui. ¹⁸ Mi taka iia iriipi hiriinan kariir naeyiui wi kariir mii miriyeim iikamim wi simiir hauugi mi sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami ¹⁹ mi dimin komii whirin wi kara nini diriraerariui ninomor kou hir. Kara diminpai diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tiriir nimbini. ²⁰ Mi bie wi whwo rani mi iia wa nimiuugi. Mi bwana wi nhienan nimbiyamki mi mhoiia ii komiia nimbini mi kima wa kigwini Biiyan Inkam Komiiyin nitin. Taka iia saeya wi ii komii kiin nwowi. ²¹ Mi iikam whiekakim Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iir dapikiuwini mi simiirin wi Adi Komii siya niniskii hainaki mi sima wi omwaiya waiyayokiyokii.

Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

²² Pita siir yaiya tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirim kima ta kariir yaiya saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir boinmimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiia siirin. Mi siya mii kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yim kima bidi kigim. ²³ Biiya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirim yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyeyim simiirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yaka inkin tiorinugi mi siirin ina yaka isomaokiyin. ²⁴ Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya omwaiya swoki waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.

²⁵ Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biiyan Inkam Komiiyin. Mi siya iinokiinokin kariir iina iniga saiir kingiin minam nokwowi kariirin kirie siya hauu haiginiuim. Mi kara wi dimin whirsi naingwoyimiyo rani. Niingaka. ²⁶ Kara wi maigimaiga asi nwowi. Kara mwai minam waowi piua nhiinmi kinim. Iya kara nao nami mi kara wi kariir piu aiirsi naingwoyimiyo rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi. ²⁷ Mi kira kariir piugina wi yiumi om hir niyopnisugik rani. Niingaka. Mi kira kariir piu aiirin wi nu hir kignisu whiigrimgrinkinam tani. Niingaka. Kara ini kiriir yinisim topmwo ywowin. ²⁸ Kara bidi swoki iyopmauugiyin kariir inigin. Mi kara maigimaiga asi nwokikin.

Mi yayim Devid siya winkiyim Mesaiyani, siya hiniina win boinkikin.

²⁹ Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Ti iikamim kara kimiir boinmauu wakaeki krimiir wanwiyaeyin Devid siirin. Mi Devid siya bidi bidinanar naokin mi sima siirin ini ienau haingikaigiyim. Mi tariinanin krima

siir ieyin ina kigyokiyokiikaeyimim. ³⁰Devid siya Adi Komii siir profet inkamkin. Mi Adi Komii siya Devid siir isidin simiir yinisim nwirin siir yimbingi iikam hoimgakim simiir kigriraowam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiniin. Mi Devid siya bidi wakaewinin mi bidi mi inokninkinin. ³¹Mi siya bidi yinokninkinkiyin dimin Adi Komii siya tirkiyin hiniingin. Mi siya hiniina win boinkikin,

inkamin siya Mesaia siya nimbingi siya wi sipi naowi mi siya wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi Adi Komii siya siir piugina wi yiuni om hir niyopnisugik rani mi saeya wi ienau hir mi whiigrimgrinkinam tani. Niingaka.

Devid siya inkamin siya nimbinkiyin Mesaia siirin hiniina win boinkikin. ³²Pita siir yaiya ina nika ama. Tiki inkamin Jisis siyairgin. Mi siirin Adi Komii siya bidi kininsin idwokiyin ie hirankin. Mi krime kigninkinkikin siirin. Mi krime asi boinmauugim. ³³Mi Jisis siya bidi yamin ini ninomor kou hir nwowin. Mi siya ini Adi Komii siir iina iniiga saiir nidwowin. Mi taka iya Adi Komii siya siir naeyiun siir yikropki simiirim biya siya nimbina simiiram naeyiun ini nu tirir yitin. Mi ti sima tariinanin kima kigim mi kima wakaeyim. ³⁴Devid siya ninomor koua hir bi namkin. Niingaka. Siya hiniina boinkikin,

Adi Komii, kira Kariir Biyan Inkamin siirin kira kariir iina iniiga saiir didwo. ³⁵Mi wi kara nikwowaishiigi kamim kinaka nomboin ii ae karamae nwowiyim. Mi wi kira nokwonaowid iski.

³⁶Mi Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Hae! Ti Isrelan iikamim kima ti wakae ninokninkin. Adi Komii siya Jisis siirin, inigin whisaira yokdap. Biyan Inkam Komii mi inkamin siya nimbingiyin Mesaia. Ti inkamin Jisisin paeyin hiiniya nirioninkinin saika kima naka inkin irinugiyin mi kima siirin ina yaka isomaokiyin. Pita siya hiniina boinkikin. Iriig.

Iikam whiekakim simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima op ina baptaisim

³⁷Mi sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir pua ini hikak wara ywokiyim. Mi sima Pita siir boinkiyim mi aposel kam nhirim simiir warar yinkin boinki, hae! Nomiiyauim krime pi dimu dimin tiri? ³⁸Mi Pita siya simiir boinkin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi Jisis siir inigin op siir ti baptais mi kimiir dimin biyeyim wi Jisis siya niinak iuguskii. Mi kima hiriinan siyiun siir tiri mi Adi Komii siir naeyiun wi kimiirim nwoki itim. ³⁹Biya Adi Komii siya hiniina boinkin, kariir naeyiun wi simiir hauugii. Simiirin kara niki ikiunakim, taka yaiya kara hauua kimiir mi kimiir yinisisimim mi kimiir iikamim aru maeyau ankin nitim, simiirin wi Adi Komii siir Biyan Inkam Komiiyin wi siya hauuwi iikamim siya nikiunam simiirin. Mi Adi Komii siya ta yaiya bidi bidinanar boinkin mi Pita siya saiir asi bommimauugin.

⁴⁰ Mi Pita siya simiirin yai whirni whirniya boinmimauuam. Mi siya yai kwiruwa biri boinkin. Mi siya ina yimbisu boinkiyin, kima mintaraa, ti iikamim miyik rani, wim wi siyu biyie sima niisimauwi. Kimiir kwoinim ti kisina haigi. Ti iikamim simiir kwoinan kipi nwo. ⁴¹ Mi taka iya iikamim Pita siir yai aiir wakaeyokiyim mi sima ina yaingwo tibmiikeyim mi op ina baptaisim. Mi ti iikam hoimgakim kasa rani, 3,000 kim. Iriig. ⁴² Tiki iikamim simiir piuim bi nhakiukim. Niingaka. Mi simiir kwoinim simiiramar naingwokwonanaekim. Aposel kamim sima boinmimauuwim diminpai diminpaiyim simiir Adi Komii siirimin ini iripar boin wadieyim. Mi sima, sima sima swoki inkinsiis ankinsiisnam mi nae iripa sima mi aeyim iripi hiriinan.

Ti siyu miyikin iikam winim naingwo tibmiiyim simiir siyugin.

⁴³ Mi aposel kamim sima dimin komii komiiyim kasa biri tirkim. Mi sima kigim mi sima ini wara yanaakiyim. ⁴⁴ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini om whiruwai waiyim. Mi simiir digworaekwowim nwiruwani inigin biri nwokim. Niingaka. Ini simiir ombudni inigar ywowim. ⁴⁵ Mi iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mi sima simiir digworaekwo hoimgakim mi simiir nuin pi iikam nhirmi niyopmauugi sim sainim mi ti digworaekwowim simiir umirim nwiruwani inigin bi nwokim. Niingaka. Ini simiir omkakni inigar ywoim mi inkam nwirkin umiram mi whaowaei mi sima siirin pa mi hauugi. ⁴⁶ Mi inokiinokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir haingiriyu onanaekim. Mi sima pi simiir omaka simiirar nii idwodwokai aeyarkaki. Mi simiir mhii kwoinim ini wadieyar ywokiyeim. Dimin whirkin bi tirkikim mi sima ini maigimaigra ywokiyeim. ⁴⁷ Mi sima Adi Komii siir inigin ha mi hainanim mi siirin ina mi boin wadiekeyim. Mi iikam nhirim sima boin, ti iikamim, iikam wadie imairgim. Mi iikam nhirim Biyan Inkam Komiiyin siir yai aiir wakaeyim mi simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima ini naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mi sima ini iripar ywowim yapa yapa biri nwokim. Iriig.

Inkam nwirin iga biyieyin mi mhoyia ini wadieya ywokiyein

3 ¹ Mi Pita, Jon sowa igwir naiowaka bieyin nad nwowamin mi sowa ina yapamtibwo. Mi naiowaka sowa Adi Komii siir omaka saiir yapninopkainam, nhwo kwisam. ² Mi inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miyik rani. Mi siir apua saeya naokainakiyin siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miyik rani. Inokiinokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka ano hir kikinui idwogikikin. Mi ti anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamim iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir niyamiyim umir digworaekwowam simiiram. ³ Mi tiki

inkamin iga biyiekakin mi siya Pita Jon sowiir kigwinin sowa Adi siir omaka saiir namo mi siya ina sriiwinin umirim sowiiram. ⁴ Mi Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mi Pita siya boinki, kira kririir kaoki. ⁵ Mi tiki inkamin siya ha kaokiyin mi siir kwoinin hiniina yaingwoki pi kara kwaeyae kaowi mi kariirin pi umir sowa hauwi. ⁶ Mi Pita siya boinki, ao! Kara umir karamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pi kiriir hauugi. Tiki diminin biiyan diminkin. Mi Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mi kira ha dinsiin apririrki. ⁷ Mi Pita siya tiki inkamin iga biyiekakin siir iina aiir ini onkwo kininsiin okwoki. Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin okwotidwokiya mi siya ina yapnamin. Mi siir ogmwo paimwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ini wadieyar ywonamim. ⁸ Mi siya ini wadieyar yinsiin okwotidwok apnamin. Mi siya Adi Komii siir omaka hiriirin ini sowaka yinkin apninopkainamin. Mi siya ina yopnatkiigii boinamin, hae! Adi Komii kira wadiekin. ⁹ Mi iikam whiekakim sima siir kigiyim siya napririramin mi siya ini Adi Komii siir inigin siirar hainan yokiyokiigiyamin. ¹⁰ Mi tiki iikamim sima bidi yinokninkinim tiki inkamin umirim priikau priikauin mi siya. Adi Komii siir omaka saiir omaka anoin siir niki idwokin. Mi tiki anoin siir inigin wadiekin mi sima ini wara yanaakiyim ti diminin siir tirkiyin. Iriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka saiir boinmimaugin.

¹¹ Mi iiya ti inkamin siir iina Pita Jon sowiir nonkworinuwin mi iikam whiekakim ha niwitnaniyim, ini simaka yamwoniyim. Mi sima imii imii simaka yinkin apninopkainamim ta maeyau haimiia hiugripkiikikaiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka yainau hir. Mi ta maeyaua saiir iniga Solomonka. Mi sima ini kakakar ywokiya ti inkamin siir nini kigiuwim. ¹² Mi Pita siya kigwinin mi siya iikamim simiir boinwin, kima Isrel hiran iikamkim kima kakak dimusi nwokikim ti dimin iirsiyin? Mi kima kririir dimusi kaowaiyuwi? Kima ha naingwokim kririir kirieya saeya niuwi? Mi kririir siyu miyikin siya niuwi? Niingaka. Kririir kirieya saeya bi tirkikin mi tiki inkamin ha bi napririrkin? Niingaka, niingakiinga. ¹³ Jisis siir kirieya saeya nwowaiginiugigin ti inkamin wadie. Mi krimiir brogaeyim Ebrahim, Aisak, Jepok simiir Adi Komiiyin iripi hiriinan Jisis siir inig iirar mi hainankin. Mi Jisis siirin kimar kwikropkikim Pailat siirimin, siya nisomaowam. Mi Pailat siir kwoinin siir nikropkiyamar tirkin. ¹⁴ Mi wim kima inkam miyikin siir boriisop. Kima inkam biye siir nikiunam naingwokim. Ti inkamin digiumii kima haimriiyuin inkam biye rani, inkam wadie ieyairgin. Siya dimin whir biri tirbusrankin. Niingaka. Mi kima ti inkam nwirin inkam nisomaokiya mi omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiya mi kima kimidiniya siir yikiuna. ¹⁵ Mi

kima ti inkamin kwoin miyikin inigak nwowaiginiuwiyin iinokiinok nwokripkaigiyamiyin krima siir yisomaoki. Mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwokiyin ie hirankar. Mi Jon krira siir bidi kigiyin. ¹⁶Mi Pita, Jon sowiir yaiya tasa niki ama. Jisis siir kirieya saeya kininsiin okwokin tiki inkam iga biyieyin. Kima siir bidi kigim mi siir bidi yinokninkinim. Siya wadie asi nwokin naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauugiya kririir mi siirin wadie saeya nwowaiginiugin.

¹⁷Hae! Tiki iikamim, kima biri ninokninkinkim tiki hiriinan siyiun kima tirin. Mi kimiir yaowaeyim sima biri mi ninokninkinkim. Niingaka. ¹⁸Biiya profet kamim sima winkiya Jisis siya wi hik sipi haii mi siya wa naonami. Mi ti digworaekwo whiekakim biiya sima winkiyim, yim Adi Komii siyar tirkikim. ¹⁹Pita siya nu Isrel hiran iikamim simiir asi boinkikin, kimiir kwoinim ti kisana haigi mi Adi Komii krimiir Wanin siiram daingwo tibmii. Mi krimiir dimin biyieyim wi siyar niinak itkiigiigi. ²⁰Mi Adi Komii siir kirieya wi krimaka asi nwowi. Mi Adi Komii siya Jisis siir nikropkii mi siya wi krimaka namwoni. Tiki inkamin biiya siya niki imbinin siyargin, Mesaia. ²¹Mi tariinanin Jisis siya ini ninomor kou hiran niki idwo kaowin. Siya minam niki idwo kaowi ti digworaekwowim win kina nimbiyamkiyim. Mi siya nua tiriirin wa swoki iti. Biiya Adi Komii siya profet kamim simiir hiurworwokai haiginiugin. Yim sima ini sairar mi boinmimauuim. ²²Mi Pita, Jon sowa ina niki boinyokiyokiiyamwo. Moses siya hiniina boinkikin, wi Adi Komii siya nokmwini okwo haiginiuwi kimiir inkam nwirin profet inkam nwowam. Ta siya mi okmwini okwo haiginiuwa mi ta siya mi ikropkiya kariir sair hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim siya boinmimauuwim kima sibgu wakaeyoknam. ²³Mi iikam whiekakim ti profet inkamin siir yai wakae kamae nwowim mi simiirin wi Adi Komii siya tirkii mi sima wa naokaoki. Mi sima wi iki Adi Komii siir iikam nhirim simaka nwo rani. Niingaka. ²⁴Mi profet Samyuel mi profet kam nhirim siir mhoi nit ima sima boinki, tiki digworaekwo whiekakim wi simbi nimbiyami tariinanin. ²⁵Kima ti iikam whiekakim kima profet kamim simiirarar isidgim. Adi Komii siya nimbin tibmiikikim kimiirin. Mi kimiir isidin siir inkam nwirki niuwi wi siya whin diriraerar haiginiuwami iikam whiekakim, omom omom anim simiirin. Adi Komii siya ta yaiya kimiir brogaeyin Ebrahim siir boinmimauugikin. ²⁶Mi Adi Komii siya Jisis siirin Isrel krimiir isidin siir waraur yikropki biyin, kimiir whin diriraerar haiginiuwam mi kimiir kwoin imiir kisina haigiyam dimin biyieyim kima tirim simiir si. Iriig.

Mi Isrel hiran inkam komii komiiyim sima yikropki Pita, Jon sowiirin omaka hiuyokiyokaiya sair hiriir sowiir hiugripkiikikaiyam.

4 ¹Hiya Pita, Jon sowa yaiya niki boinmimauuwo iikamim simiir mi pris inkamim mi inkamin Adi Komii siir omaka sair biyanin mi

Juda iikamim naokaowim mi ha ninsiin idwowim simiiram naingwo tibmii karam nwowim mi simiirin hiniina dapikim, Sadyusi. Mi sima sowiiramin iokakar namkim. ²Mi tiki isidin sima ini owiu io komiia Pita, Jon sowiir ta sowa boinmimauuwa yaiya iikamim simiir ta Jisis siya naonama mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin sairsi. ³Mi sima sowiirin naiowar kaeyokairibim iya bieyin nad nwowamtibin mi ini ii aeyar pirkinkiyakwoka. ⁴Mi iikam nhirim sima taka sowiir yaiya sair wakae digiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. Iriig.

⁵Mi iigwir nugakin bii nwowi kamim mi Juda simiir isidin siir biyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyu komii ninokninkiniyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwoni, ⁶Anias saikar. Prismi biyan inkam komiyyin mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biyan inkam komiyyin pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiriirin sima hirira yaninkiniuium. ⁷Mi sima Pita, Jon sowiir yikiunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamikwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyeyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin. ⁸Mi Adi Komii siir naeyiuin Pita siir piu ara naninkiniuniyim mi siya simiir boinki, kima inkam komiyyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir biyan inkamim ⁹mi kima kririr srii? Ti dimin kibiyin krira tirkiyin ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siir mi siya wadie paniina nwokikin, ha? ¹⁰Kara kimiir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siya isi wadieyar nwowin. Krira ti diminin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hiriinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin. ¹¹Mi Jisis siya ini siiya omaka miriyyin ini siir hiriinan ywowin. Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, wim kima ini inkamin omaka miriyyin ini siir hiriinan ywowin.

 Mi wim kima ti siiyan omaka kougounanin siir nonkwo miriyyim pi boriisopi. Mi kima siirin ini digiumii haimriiyugigim. Adi Komii siya tirkikin ti siiyan omaka kougounan.

¹²Mi krimiir dimin biyeyim wi inkam nwirkin swoki iinak itkiki rani. Mi krima inigak wa swoki o rani, iinokiinokin. Niingaka. Jisis siyargin. Inkam nwirkin krimiir dimin biye simiir niinakim dig bi nwowikin. Niingaka. Jisis siir inigin wadie siya nwowaiginiugin. Inkam nwirki bi nwowaiginiugin. Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin.

¹³Hiya kamim siyu komii ninokninkiniyim. Kaunsil, sima Pita, Jon sowiir kigwino sowa yai nokwo boinmimauuniyo mi sowa biri nididko yaowae komiyyim simiirsiyin. Mi sima ina yinokninkiniyim Pita, Jon

sowa biri swoki skul miminko. Sowa ninokninkinkak rani. Mi sima hinda asi nanaakikim. Mi sima hiniina naingwokim sowa Jisis saikar nwoko mi sowa yai boinmimauusiyin paniinsi yididsi. ¹⁴ Mi sima kigwin ti inkamin siir iga iinim ninsimsiriunamin sowa dirairerirkiyin. Mi sima sowiirin yaigak paniinsi ywosi. Ti inkamin iga iin biyieyin siya ini sowiir kingiin hir yokwowin mi sima hiriinansi nwokim. ¹⁵ Mi sima yikropki Pita, Jon sowiirin idwowieya hiriir kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, omaka saiir akpitga hir yani okwo iu. Mi sima mhohiya ini sima sima swoki boinkiyim sowiirin. ¹⁶ Mi sima boin, krima wi paniina tiri tiki inkam nwiso sowiirin? Sowa dimin komiiyin whira yiniskii. Mi iikam whiekakim om komii Jerusalemanim sima kigin mi sima wakaeyin mi sima ina boinim, krima wi paniina haigiprakaii? ¹⁷ Krima pi borisopi ti diminin siya nhinkiiki mi wi iikam nhirkim pi wakaesi. Mi sowiirin wi krima boinikidui. Sowa ta Jisis siir yaiya saiirin hiri kipi boinmimauunanae. ¹⁸ Mi sima ina swoki ikiunam Pita, Jon sowiirin. Mi sima sowiir boinikiduki kowa Jisis siir inigin wi kipi swoki boin nhinkimimin. Wi niinga dwoiuguski wi kipi niisiisimauu. Niingaka.

¹⁹ Mi Pita, Jon sowa ina yowarkii boinkiyi simiir yai aiir, kima kima tiki aingwo hidna. Krira wi Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krira niki inokninkin tani. ²⁰ Ni krira kririir yaiya wi pan tani. Krira wa boinmimauuwii iikamim simiirin digworaekwo whiekakim krirar kigim mi krirar wakaeyim. ²¹ Mi sima yai paenan haniingin yiu mi ina boinim, diuguski, wari inkam nwiswo yopi nami. Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, sima ini sowiir tioni siyuam whaowaeyim. Mi sima ini tiki iikam whiekakim simiirsi yididgiyim. Adi Komii siir inig iir hainankiyim. Mi ti inkam iga biyieyin siir bidi kigiyin, iga siira wadie nwokiya mi sima asi naingwo tibmiigim. Mi sima asi nididgim sowiir tiosiyin. ²² Mi tiki inkamin Pita, Jon sowa haiswoniskiigiyin siya adi yaowae komiigin siya yinisim tani. Mi ti inkam iga biyieyin siir biewiyim tari kam nwis, kwis kwoim nanairgim. Iriig.

**Kamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima nhwo
minam kwiskim Adi Komii siir kirie aiir haiyim.**

²³ Mi iiya sima Pita, Jon sowiir niuguskiya mi sowa ina swoki haiyiug apnamo sowiir nomiiyauim simiir naboimamauuamim ti diminin sowa tirin siir. Mi prismi biian inkamin mi kam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima sowiir boinki. ²⁴ Mi tari Pita, Jon sowiir nomiiyauim sima ta sowiir yai aiir wakaewinim mi sima ini kwoin whirua ywokiym. Mi sima nhwo ina kwisboinkiyim Adi Komii siirim, hae! Ti Biian Inkam Komiiyin kirar nonkwokwokim ninomor nu mi whii komii aka mi tiki digworaekwowim, nu tir nwowim kinakinar nonkwokwoswokim. ²⁵ Biia kiriir naeyiun, yai kwira siya boinkika krimiir brougaeyin Devid siir, kiriir mii miriiyin siir. Devid siya hiriinan bidi boinkiyin,

tiki iikamim sima Judan iikam tani. Mi simiir kwoinin haugihauga dimusi whiyiekim? Mi sima ti iikamim iikam nhirmi tirbuam dimusi naingwokim, ha? ²⁶Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin mi kamim bii nwowi ikim sima maeyau kwiruwa ywomimir. Mi sima Adi Komii siya nimbinkiyin Mesaia mi inkamin siya. Sima sowakar nintiwam tiri. Devid siya hiniina boinkikin.

²⁷Mi nhwo sima kwisboinkiya yaiya ta saeyairga niki amyokiyokiiya. Hiipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mi tariinanin ta saeya nimbiyama. Herot mi Pontias Pailat mi iikamim Juda iikam tani ikim mi Isrelan iikam ikim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwo iuim. Sima minam haingiriyuiugim ti inkamin kira nimbingiyin Mesaia, ti miyan inkam kibiyin Jisis siir nisomaowam. ²⁸Mi sima iripa yai hiriinanam haingiriyu boinaikim, ta yaiya biiya kirar boinkiya saiir tiram. Mi sima tariinanin saiir tiram naingwowi. ²⁹Mi kira ti biyan inkam tapa kira bidi kigiyin, yaiya sima ninii nintiowa. Mi kiriir kirieya krimiir whauugi kiriir miyan kamim mi krime wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir boinmimauuwim. Niingaka. ³⁰Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiiyam. Mi kira krimiir hauugi mi krime wi mii prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miyan inkam miyikin, sima Adi Komii siir boinki. ³¹Hiya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankiugiyim, ta omaka ninii haniin nitkiya mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin ini iikamim simiir yapa yapa piua yaninkiniuium mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwim mi tiki iikamim sima biri nidigim. Niingaka. Iriig.

**Iikam whiekakim siiram naingwo tibmiiyim
sima ini kwoin whiruwar ywowim.**

³²Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha bi boinikin ti diminin kariirairgin. Niingaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri boinikim nwiruwanim. Niingaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii. ³³Mi aposel kamim sima Biyan Inkam Komiiyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa saiirin nididmir nididmir biri boinmimauugim simiirin. Niingaka. Mi Adi Komii siya simiirin hiriinansi kirie haiginiugin. ³⁴Mi simiir inkam nwirkin dimin whiram paniinsi whaowaesi. Dimusi rani, simiir nhirim nu digworaekwo omakakin ninkiniuiwym pi sima nokmwini saini inkam nhirmi. Mi sima umir pa haii ti digworaekwo imiirsi. Mi sima ti umirim pi ti kamim digworaekwowim whaowaeyim pi simiir hauuwi. Mi simiir inkam nwirki dimin whiram paniinsi whaowaesi. ³⁵Mi ti digworaekwo whiekakim simiir umirim sima pa hainani, aposel kamim simiir hauugikim mipi sima hid hauuami kamim digworaekwowim whaowaeyim simiir.

³⁶Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Josepkin. Mi kimidiniya aposel kamim sima swoki kisina dap siir inigin Banabas. Ti inigin siir inig tipmwowin kaoprigi okwowikin. Mi siya Livaini isidgin mi siya nu Saipras hirankin. ³⁷Siya iriipi nugakaingin. Mi ti siir nuin ini inkam nwirkin sainin mi ti nuin siir umirim siya ini aposel kamim simiir ini hauugikin. Iriig.

Ananaias Sapaira sowawaiyairgo

5 ¹Inkam nwirin Ananaias nikiuwiyin mi siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuin ini inkam nwirkin sainin. ²Mi Ananaias siya umir haimiiyin ini siyar yonkwonaowidin. Mi siir wiga saeya bidi yinokninkina, ti umir haimiiyin saiir kam ieya hainaowidin. Mi umir haimiiyin siya haipirugigin, siya ha hainamin, ini aposel kamim simiir ini hauugikin, ti umir haimiiyin. ³Mi Pita siya Ananaias siir boinki, kiriirin yiu bibiyie whiekakim simiir biyanin, Setan, siya nipiyaokiinamkin mi kira Adi Komii siir naeyiu iir asi niksisaekin. Ti nuin siir sainin umirim mi haimii ini kirar hainaowidin. Mi kira hiriiran dimusi tirkin? ⁴Biya tiki nuin kiriir inigin nwokin. Mi kiriir kwoin ieyar naingwo priihauugikin, umir hai yamin. Mi ti hiriinan kwoinin, kiriir dimusi nimbiyamkin? Ni kira inkam ara bi niksisaekin. Niingaka. Ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir warar niksisaekin. Pita siya hiniina boinkikin. ⁵Hiya Ananaias siya ta yaiya Pita siya boinkiya saiir wakaeyin mi siya ina yakai aonamin. Mi kamim ta yai aiir wakaeyim, sima ina yididgiyim. ⁶Mi whranim ha nitim, siirin ina ini kog hainakiyin. Mi ina hainamin mi sima siirin ina ini haingikaigikim.

⁷Mi mhoiia Ananaias siir wiga ina yita. Mi saeya biri ninokninkinka, sima saiir kam iir haingikaiyin. ⁸Mi Pita siya Sapaira saiir sriiwin, kiriir kamin ti nuin siir umir whiekakim siir sainim ini krimiirara hauuswokiyeim, aniya? Mi saeya ina yowarkii boinkiya, ihi. Mi saeya ya pi niksisaeka. ⁹Mi Pita siya saiir sriiwin, nhinga boinkin, kowiirwai kwoinin whiruwa nwoki iskiyin ti dimin iir tiramin? Kowiir kwoinin ha naingwokin, Adi Komii siya biri ninokninkinkin, aniya? Mi kowa Adi Komii siir naeyiu iiram dimusi kinankiugin? Wakae! Ti whranim kiriir kam iir nini haingikaigikim mi sima isi ano hir nokwowim mi sima kiriir kogainamam mini ienau swokini haingikaigikim kiriirin. Pita siya hiniina boinkin. ¹⁰Mi taka wiga biri kimiminkika, saeya ini Pita siir igmiiga kingiinar yaowakainama mi ina yaowiuigusama. Mi tiki whranim ina yapninopkainamim mi ina ini kigiium, taka wiga bidi yaowigusamkiya. Mi sima twowai ina haiyim, saiir kogainamim. Mi saiirin, ini saiir kamin siir kingiinar swokini haingikaigika. ¹¹Mi iia iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim mi sima ini nididkakar ywokiyeim. Mi iikam

nhirim yim iriipi hiriinan ini mouni haniina mi siinkaokiyim mi ini kakak wara mi okiyim. Iriig.

Dimin kirie komii komii whiekakim ina yimbiamim.

¹² Mi aposel kamim sima tirim dimin kirie komii komiiyim, iikam whiekakim sima bidi kigim. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, sima iinokiinokin Adi Komii siir omaka haimiiyin hiugripkiikikaayin, pi siir hinar nwowi. Mi ta maeyau haimiia hiuyokiyokaiya saiir inigin Solomonka. Mi iia sima hir nwoyiyim, simiir mhii kwoinim pi whiruwa nwo iski. ¹³ Mi iikam nhirim naingwo tibmii karam nwowim, sima boin simiir siyiun siyu wadiekin. Mi sima pi nididgim simaka paniinsi yamasusi. ¹⁴ Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyim. Mi ti iikamim sima ini Adi Komii siir iikamim simaka iripa isid whiruwar ywowim. ¹⁵ Mi sima iikamim makakmakakim, simiirin siyiim om komiia namiyim, ini simiir hiriir hainamim. Mi nhirim sima hii idwo ini haiginiu mi nhirim nibmir idwo ini haiginiu. Sima hiniina naingwokim, iia Pita siya tiriir napni mi siir aknaina pi krimiir namitkini mi krime pi wadieyar nwoki. ¹⁶ Mi omisisimim om komii Jerusalem siir kingiin nwowim, simiir hiran iikamim simiir makak iikamim ina mi hainamim, om komii Jerusalem hiriir. Mi iikamim yiu biyeeki ninkiniukikaayim yim sima ini warar mi inkin amim. Mi simiirin aposel kamim sima yinimniskii haiginiugi. Iriig.

Aposel kamim simiirin ina yonkwobumbuninkin haiginiim.

¹⁷ Mi biian pris inkamin mi Saidyusi kam ikim sima aposel kamim simiir mii aiiram kigmaigim. Mi sima io asi nwokim simiirin. Sima hiniina naingwokim, iikam whiekakim wi aposel kamim simiir yai aiirara wakaei mi wi krimiir yai aiir wakae rani. ¹⁸ Mi sima ina nhinamim, ini aposel kamim simiir ini onkwoiim. Mi simiirin omakanau hir ini hiugripkiikikaigig. ¹⁹ Mi tapa niyaka Adi Komii siir paekwosim nwirin ina yuunainiyan ta omaka aposel kamim simiir, kiyitkaigaigiya saiir omaka anoin siir ini haiwaoki. Mi sima ina yapnaniniyim idowiiya tiriir. Mi Adi Komii siir paekwosim ieya boinki simiirin. ²⁰ Kima taka Adi Komii siir omaka saiir kwapiiyam, siir yayim iikamim simiir tini boinmimauii. Mi siyiun kwoin miyik haiyin simiir diisiisimaui. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkikin. ²¹ Mi aposel kamim sima ti Adi Komii siir paekwosimin siir yai aiir wakaeyim mi sima nugakar yamyakwok Adi Komii siir omaka saiir. Mi sima siir yayim, iikamim simiir ini boinmimauii. Mi iia sima yaiya boinmimauiwa mi ti Saidyusiyan kamim mi biian pris inkam ikim mi Isrelmi isidin si inkam komii ikin sima ini maeyau kwiruwa ini owiuwim. Mi sima kamim yaii niniyiyim, simiir yikropki sima nini ikinakiyim,

apospel kamim simiirin. ²² Mi kamim yaii niniyim, sima ha namim omaka aposel kamim simiir hiugripkiikikaiya saiir simiir ninkikwonanakiyam mi sima hir biri nwokim. Mi kamim yaii niniyim, sima asi swoki amkim mi ini inkam komi komiiyim simiir ini boinmauuuwim. ²³ Mi sima boin, ano bidi haiginokoukripkaigigin. Mi krime ti kamim omaka hiugripkiia saiir kigriraowiyim simiir ini kigiu. Yim sima omaka hiuyokiyokaiyim, simiir omaka anowim simiira nokwo kaoirkaki. Mi krime anowin ha nini haiwaoiuwin, simiirin inkam nwir biri haiwao kigim. Niingaka. Ini omaka niinga niinga haiwao hinsisirkiiyim. ²⁴ Iya tiki inkamin, Adi Komii siir omaka kigriraowiyin mi biiyan pris inkam ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima ini warar yanaawinim. Sima biri ninokninkinkim, iya ti dimin ieya nimbiyamin. ²⁵ Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boiniuin simiirin, kamim kima hiugripkiikaigaigigim sima isi Adi Komii siir omaka saiir nokwokai boinmimauiim, iikamim simiir. ²⁶ Mi biiyan inkamin Adi Komii siir omaka saiir kigriraowiyin mi siir isidin, siir whinmiriiyin sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimnir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimnir hainakikim. Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwoinim hiniina naingwokim, nimbi siiyani sima pi kaiyimikisi. Iriig.

²⁷ Mi sima ha nikiunaniyim, ini kamim siyiu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwoniyim. Mi biiyan inkamin pris siya simiir srii. ²⁸ Biiya krime kimiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yaiya hirihiiri kipi boinmimaunanae. Mi wim kima krimiir yaiyaka nantamyiriyirnamkim. Mi yai ina swoki boinmimauiim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima simiirin hiniina nini boinmimauiiu Jisisin krime mi isomaokii. Sima hiniina boinkim. ²⁹ Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarkii boinkiiyim, Adi Komii siir yaiya kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kimiir yaiya saiir aowa ywokaiya. ³⁰ Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinini saika yinkin irinugi mi siya ina yaonamin. Mi krimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii siya swoki kininsiin idwonaowid ie hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krimiir Adi Komii wara ninkin owin. ³¹ Mi Adi Komii siya yikiunainam Jisis siirin ninomor kou hiriir. Mi siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowa mi Jisis siya krimiir Biiyan Inkam Komiiigim. Mi siyairgin krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkigiigiyin. Mi nu Isrelmi iikamim, simiir mhi kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyeyim pi Jisis siya niinak itkigiigi. ³² Ti digworaekwowim krime kigriginim mi krime ini whinboinan kam ywowim. Mi Adi Komii siir naeyiuin iriipi hiriinan, ha mi whinboinikin. Adi Komii siya siir naeyiuin minam hauugikin, iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyoknaim simiiram. Pita siya hiniina boinkin.

³³ Sîma ta yaiya saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyekiyim, aposel kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim. ³⁴ Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyiu komii ninokninkinikin. Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya omaka yai nidwokai wakaeya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari aposel kamim simiirin idwowiiya dinkikwona apniyam. ³⁵ Mi ti inkamin siya kaunsil kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu Isrelan kamim, kima sibgu mintirao, diminin kima tiram naingwowin ti kam imiir. ³⁶ Mi biiya inkam nwirin Tiudas nikiuwiyin, siya hiniina boinkin, karaargin biiyan inkam komiiyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowim. Mi mhoiia siirin kam nhirkim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miyim ina yikigiyim. ³⁷ Mi mhoiia Judasin om Galiliiyanin siya ina yitin. Mi taka ii hiniina iikamim simiir inigim saiir winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin Judasin siya iikam kasa biri nikiunakin, siir siyiu iir napam. Mi siirin iriipi hiriinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin. Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyin. ³⁸ Mi wim kima wara kam nhirim simiirin kipi nisomsom aoki. Kima simiirin hinda kigninkinki. Mi taka miya inkamni inig ara hainanikiswo mi wa pi yikigiyin. ³⁹ Mi ta miya Adi Komii siirgi niuwi mi inkamki ta miya saiir nikiduim wi dig nwo rani. Niingaka. Kima wi inkam tio rani, kima wi Adi Komii siirar tiowi. Gameliel siya hiniina boinkin kaunsil imiirin mi yim sima ini Gameliel siir yaiya mi wakaeyoknaim. ⁴⁰ Mi kaunsil sima yikiunaki, aposel kam imiirin. Mi sima simiirin ha tiokiyim mi sima ina yuguskiyim. Mi sima ina boinkiyim, kima ha dam! Mi kima Jisis siir inigin pi kipi swoki apboinmamauwam. ⁴¹ Mi aposel kamim sima kaunsil simiir haiburgigim mi sima ina yamim. Mi sima ini hindara boin maigimaigirga namim. Mi sima boin, ini wadieyar mi owin krîma Jisis siir inigin hik siira mi haiyim. ⁴² Mi iinokiinokin sima yai pi Adi Komii siir omaka mi iikamim simiir omaka ikim, pi simiir hir boinmimauuwi. Jisis siyairgin, Mesaia ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siya. Iriig.

**Mi sima kamim iriyyar nwisa yimbîn aposel
kamim simiir whin miriyyim**

6 ¹ Mi taka iya Jisis siir isidin ini komiiyar yoraraowamin. Mi Judan iikam nhirim nu Grik hir nwowim, io sima ywo Judan iikam nhirim nu Isrel hir nwowim simiirin. Mi sima io dimusi biri nwokim, Isrelan isidin sima wig igabae niingam Grik hiranim, simiirin sibgu biri kigriraokim. ² Mi ti aposel kam iuur nwiso sima, kamim kigna diriraerariyim simiirim asi nikiunakim. Mi sima boin, nim wi Adi Komii siir yaiya saiir pi haiburgikisi, nae hidamin. Yio ti siyiu hiniinin yio

miiyik rani. ³Ti nomiiyauim kima kamim iriiyar nwise tiki hansran hainaki krimiir isidin siir kam nhirim simiir ta miiya, wig igabaemi hidauwiya nae saiir kigriraowim. Mi ti kam iriiyar nwise Adi Komii siir naeyiuin simiir ti inkiniukikai. Mi sima ninokninkin inkam dwo.

⁴Mi nim krime inokiinokin nhwo ara kwisnanaei, iikamim simiir boinmimauuwim, Adi Komii siir yai aiir. Ya ta hiriinan miiya, ya krimiir miiga. ⁵Mi iikamim naingwo tibmiiyim, iya sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boin, ta yaiya, yai wadieka. Krime ini mairgimairga wara nwowim. Mi sima Stiven siir yimbin, inkamin Adi Komii siir naeyiugin ninkiniuwim. Mi kam nhirim sima nimbinim simiir inigim hiniin hiniingim, Filip, Prokoras, Naikena mi Taimon, Pamenas mi Nikolas. Nikolas siya om Antiok hirankin. Biya siya Juda simiir isid biri nwokin mi tariinanin siya simiir isid bidi ywowin. ⁶Mi kam iriiyar nwise ha nimbingiyim mi simiirin ina yikiunaniyim aposel kamim simiiram. Mi iina simiirin ha nonkwokiyim simiir mi sima Adi Komii siiramin ina sriigiyim.

⁷Mi Adi Komii siir yaiya maeyau kwiruwa biri nwoka. Niingaka. Hinda tinda bidi yiniyokiiya. Mi Jisis siir isidin om komii Jerusalem hiranin, ini hoimgakar yamwoiuim. Mi prismi isid komiiyin, simiir mhi kwoinim ina yinkpit haigigiyim. Iriig.

Juda inkamim sima nokwoyokaigim Stiven siirin.

⁸Stiven siya inkam imiirsi naingwoyimi yok prasae biri kinkin. Mi siya iriipi hiriinan kiriekak. Mi siya dimin kirie komii komii whiekakar mi tiriikin, iikam imiirin. ⁹Mi Stiven siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin mi iikam nhirim saikar yinkinwamwarkii boin. Mi iikam nhirim saika boinim, Juda inkamkim. Mi nhirim nu haimii whirin Sairini hiranki nitkim mi nhirim nu Aleksandriankin nitkim. Mi nhirim nu Silisiankin nitkim mi nhirim nu Esiankin nitkim mi tiki iikam isid komiiyin sima Stiven saikar ninkinwaomwarkii boinamar tirkim. ¹⁰Stiven siir yaiya ini saeya yokwonaowida. Mi simiir yaiya ini yikigiya. Stiven siirin kwoin miiyikin Adi Komii siya hauugin mi siir yaiya asi nokwonaowidga. ¹¹Mi sima kam nhirim simiir ini ikiunaki mi ina boinim, pi kima tini iksisaeyiu. Mi ti kamim niksisaeiyim sima boin, Stiven siya Moses siir nigbumbugin mi siya Adi Komii siirin wara mi inkin igbumbu. Tiki kamim niksisaeiyim sima Stiven siirin hiniina boinkim. ¹²Mi kamim priiyiksasaeyim sima kam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin wara mini boiniu mi sima yai biye Stiven saika ini boiniu. Mi sima Stiven siirin omaka inkam komiigin nidwokai wakaeiya yai, saiir hiriir kiyitnimnir hainam. ¹³Mi tiki kamim niksisaeiyim mi sima niksisae yaiyim simiir boinkikim mi tiki kamim

sima ina boinim, iinokiinokin Stiven siya Adi Komii siir omaka saiir nigbumbuwikin. Mi Adi Komii siir siyiu komiiyin siir wara mi ikbumbu. ¹⁴Krima bidi wakaekiyim siya hiniina boinkin, taka omaka Adi Komii siira, wi Jisisin om Nasaretanin siya tirbumbugi. Mi siya siyiuim Moses siya hauuwim krimiir, wi siya kisina haigini. Ti kamim niksisaeiyim sima hiniina boinkim. ¹⁵Mi iikam whiekakim ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir nwowim sima Stiven siir whwonkam iir kigiyim ini Adi Komii siir paekwosimin siir whwonkamnan ywokiyin. Iriig.

Stiven siir yaiga

7 ¹Mi biiyan inkamin pris siya sriigi Stiven siirin, ta yaiya kaimwowaiga, aniya? Ta sima boina. ²Mi Stiven siya boin, hae! Kima ti nomiiyauim mi ti inkam komii komiiyim kima ini wakaekiyim, biiya krimiir brougaeyin Ebrahim siya nu Harana hiriir biri niki amkin. Siya nu Mesopotemia hinar niki owin mi Adi Komiiyin ninomor kouanin ina yimbiyamin siir hiriirin. ³Mi Adi Komii siya boinki Ebrahim siirin, kira kiriir omin siir ti haiburgig mi kiriir piugan aka mi kira, kima iki nu kibi whirin si tini owiu. Tiki nuin wi kara niisiimauu haiginiuwi kiriirin. Adi Komii siya hiniina boinkin siirin. ⁴Mi Ebrahim siya Kaldian iikamim simiir nuin siir haiburgigin mi siya ini nu Harana hiriir yamin ini hir yamwoiun. Mi iya siya nu Haran hir nwowin mi siir adwai biyeyin ina yaonamin. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya yikropki Ebrahim siirin ti nu kima nwo iirim. ⁵Mi Adi Komii siya tiki nuin Ebrahim siir biri nikiu iuguskikin. Niingaka. Siya hindira nikiumauu aekin siir nu tipmwo rani, siya haumiisima biri nikiumauugin. Tiki nuin ini niingar mi owin. Adi Komii siya yimbingi siirin, mhoiia kara tiki nuin wi kiriir nikiumauu iuguskii. Kiriir yinisisimim simiir wara ninkin ikiumauugi tiki nuin. Ta iya Adi Komii siya nimbingiya, Ebrahim siya yinisim karamaeya nwokin. ⁶Adi Komii siya hiniina boinkin, kiriir yinisisimim wi iki om whirni nuin kimiir kingiin nwo karam nwowin wi siir nwoami. Ebrahim kiriir yinisisimim wi kam nhirim simiir mii mirii. Sima wi mii niingar mirii, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyiu miyiknan tir tani. Sima miriiyokiyokiyim biewiyim kamairim kamnwir (400). ⁷Mi mhoiia ti kamim mii simiir kigrirao miriiyim simiirin wi hik hauugi. Iya kara hik simiir hauuwi mi kiriir yinisisimim wi ti om iir haiburgigi. Mi sima wi kariir mii aiir namiriini mi wi kariir inig iir hainani nu Isrel hiran. Adi Komii siya hiniina boinkin. ⁸Mi Adi Komii siya Ebrahim siir niisiimauuin, siyiuin miois kitiiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iya kima ti siyiuin miois kitiiyin siir kigiyim mi kima pa ninokninkinki, kimaigim Adi Komii siir kamim. Mi iya Aisak siir naokaina Ebrahim siir yinisimin mi ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siya siir mioisa ina kitiiyopnir haiya. Mi mhoiia

Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iuur nwiso ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hiriinan siyiu kaimwowin miois kitiyin ini siirar swoki tirim.

⁹Mi ti Josep siir nomiiyau iuur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkin ikiunam nu Isiba hiriirin. Mi iya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krimiir Wanin siya ini saikar ywowin. ¹⁰Mi hikpai hikpaiyim Josep siir nimbiyamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiyim siir biri niyopakaiyugim. Niingaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginiu, kwoin miyikin Pero siir, nu Isib simiir inkam komiiyin simiir nu kigriraowiyin siirin. Mi siya Josep siirin ini wadieyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkinin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwim okwokin, biyan inkam komii nu Isib simiir nuin siir inkam komii nwowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biyan inkam komii wara ywowin. ¹¹Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiym. Mi sima mhii komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyaeyim naeism bi swoki inkiuguna haimiminkim. Niingaki, niingaka. ¹²Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nwowim. Mi siya siir yinisim yinkamiyinin krimiir wanwiyaeyim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam. ¹³Mi mhoiia kwisaka sima ina swoki amim. Mi Josep siya ha namin mi siya ina ini boiniuwim siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinin kariirin? Kimiir nomousimin, karaargin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin. ¹⁴Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyieyin Jekop siirin wara wikiunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir piugana sima wara winkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwoim iuur iriyara yimbiyam. ¹⁵Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi waibiyie hirar nwowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyaeyim mi Jekop siir yinisisim ikim sima ini hirirar mi aowim. ¹⁶Mi simiir piuis niinga ini simiir yinisisimim sima swoki hainamim Ebrahim siya sainin nuin siirim siir haingikaiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahimkin saingin. Hemoni yinisisimim simiir nugin.

¹⁷Biiyarin Adi Komii siya Ebrahim siir boinkin, iya ti biewi kamair kamnwirim (400) dig nwokiym mi siir piugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoimgakar ywokiym. ¹⁸Mi inkam komiiyin nu Isib hir kigriraowin, siya bidi yaowin. Mi inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mii kibi aiir bi ninokninkinkin, siya whaowaeya nwokin. ¹⁹Mi siya simiirin mii prasae bi hauugin. Niingaka. Mi siya simiirin ina yipimpar miimiiyim. Mi mii komii komiiyim ina mi hauuin mi simiir yinisisimim hindara asi priiyitkikininisugim. Mi sima, simiir nimiiyaeni siyuam whaowae mi sima asi naokaonamkim. ²⁰Mi taka iya Moses siir apua siir naokainakiya

mi saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyim bwanim whwoim. Mi saeya siirin mwii ina yapimuaeya. Ti yinisimin yinisim kibikin. ²¹Mi Moses siir ad yopiiyo sowawaiyin siirin hipiuin siir kikaiyiugo. Mi sowawaiyin ina hainamin siirin mi sowa kimidiniya aumiinau hir ini kikaiyiugig. Mi iya siya aumii aowa hir nwokaiya mi Pero siir yinisim kopaka saeya siir kigin mi ini saeya hai namin siirin. Mi siirin ini saeya yimiiyaeyin. Mi siya ini saiir yinisimnana ywowin, ti yinisimin. ²²Hiya siya Pero siir omaka hir nwowin mi siya ina mwriiraraokiyin. Mi nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginiu nu Isib hiran diminpai diminpaiyim siirin. Mi Moses siir kwoinin iki nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomokninkin digim. Siya inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Mi yaiyim siya boiniyim, siya biri kiyikrikiu boinikin. Niingaka.

²³Mi iya Moses siir biewiyim kam nwisa namwoiim mi siir kwoinin ina yaingwokiyein an wi iki kariir isidin Isrel hiran iikamim wi simiir nini kignaki. ²⁴Mi Moses siya ha napnamin mi siyar yapkigam nu Isiban inkam nwirin, Moses siir oman inkam nwirin siir nonkwobumbuninkini. Mi Moses siya siir oman inkamin siir whinintioin mi ti inkamin ini siya tioaokiyin. ²⁵Mi Moses siya hiniina naingwokin kariir oman iikamim sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ta miiya kariir nimbingiya. Siya minam nimbinkin. Isrelan iikamim simiir whinidamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mi Isrelan iikamim sima hiniin biri naingwokim. Niingaka. ²⁶Mi iigwir nugakin, Moses siya ina yapamyakwokim. Mi siya kigam, inkam nwiso Isrel hirankinaro sowa yaii ninii. Mi siya ti inkam nwiso sowiir yaii aiir yibirmiigi. Mi siya sowiir boin, kowa om whiruwaniarairgo mi kowa kowa yaii dimusi ninii? ²⁷Mi ti inkam nwirin yaii bii niniiyin, siya yiriyu boinki, Moses siir yaiya saiir mi siirin ina iyop isiskiyin. Mi siya boin, nhinga boinkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mii hid miriiyam? ²⁸Mi tari kira kariirin ii kira niki isomaokiyin nu Isib hiran inkamin siir hiriinanam swoki boini? Mi kariirin pi hiriinan swoki isomaokiyim, aniya? ²⁹Mi iya Moses siya tiki inkamin siir yaiya saiir wakaekiyin mi siya ina yidamkiyin, ini Midian simiir nuin ini siir yamwoiun siya. Mi mhoiia siya wig nokwonain mi siya yinisim yinkamiyino nwisa iyioninkin.

³⁰Mi biewi kam nwiso dig nwokiyeim iya siya ti nu siiyin apa niinga siir nwowa. Mi iigwira Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirim mi siya paeya paekikopim sim nimbiyama saiir yainau hir yimbiyam, mhiu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyin apa niinga saiir hir. ³¹Mi Moses siya kigiyein mi siya ini hindara yanaakiyein. Mi siya ha napiraoamin kingiin kigam mi ini siya wakaeki, Biiyan Inkam Komii siir yaiya boinkiya, ³²kimiir brougae wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin kara Ebrahim, Aisak mi Jekop kimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii warairgin. Mi Moses siir piua ini nopnopar kinkiya. Mi siya ti

paekikopim simiir kaowin mi siya ina yididin. ³³Mi Biiyan Inkam Komii siya siir boinki, wari kiriir iiga souwa disk. Wari nuin kira nokwown nu kibiki kibi ieyairgin, bimbuiwi rani. ³⁴Kara bidi kigin, ti dimin biyeyim sima tir haiginiuwim kariir iikamim nu Isib hir nwowim simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saiir niinakiyim. Mi kiriirin wi kara nikropki nu Isiba hiriir namim. Mi simiirin wi kira nini kigiraowiuwim.

³⁵Biiya Moses siir oman iikamim sima siir boinki, nhinga boinkin kiriirin, krimiir yaowae komii nwown mi krimiir mi hidin? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamin Isrel simiir yaowae komii nwown. Mi sima wi nu Isib hir nwoki haiburgigim mi sima wa nwoki amim. Adi Komii siir paekwosimin ti paekikopim paeki niugiyim Moses siirim nitkin siir nauni kirie haiginiuniyim. Mi Adi Komii siya boinkiya yaiya, siya simiirim namim, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin. ³⁶Mi Moses siya nu Midian hir haiburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikiunanaki mi sima ina yamigusamim. Mi siya nu Isib simiir nuin dimin kirie komii komii whiekakim haini tirbumbugik mi simiir nuin ini biyeya ywokiyin. Mi mii kwira siya miriia op paridnana sae, siya kimprinaidama mi biewi kam nwisu siya nwown ti nu siiyin apan siir mi mii komii komii nhirim ini hirar yimbiamim. ³⁷Biiyarin ti inkamin Moses nikiuwiyin siya Isrel hiran iikamim simiir boinkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwini okwowi profet inkam nwown. Mi siya wi kaoprige okwown inkam nwoi, kariir hiriinan. ³⁸Mi Moses siya Isrel simiir isidin simakar nwown, krimiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa niingan siir mi Adi Komii siir paekwosimin siya Moses siirimin mhiu Sainai hiriir yam, siir yaiya iinokiinok nwoyokiyokiiya saiirin hir ini boinmimaauugig iikam whiekakim krimiir boinmimaauam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoin miyikin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinok krimiir hauu haiginiuwam.

³⁹Mi krimiir wanwiyaeyim sima Moses siir yaiya saiir biri wakaekim. Mi sima Moses siir yaiya ini digumii haigingikim. Simiir kwoinim ini nu Isib siirimar swoki aingwo hisraenamim omin biiya sima nwo iiram. ⁴⁰Mi Isrelan iikamim sima Eron siir boinki, kira tidiiyu min ti ikrimtio iupimpit krime kuuwam mi sima wi krimiir adi komiinan nwoki owim. Mi krime wi simiir yai imiir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamin Moses nikiuwiyin krimiir niki ikiunaniyin nu Isib hirankin siya mhiua hiriir namin mi siya biri swoki itkin. Niingaka. Krime biri ninokninkinkim diminin siir tirin. ⁴¹Mi taka iya bulmakau yin irin aeyini sima nonkwokwokikin. Mi sima wraisu ira yisom siir nimiiyaeyam. Mi sima minsi hauugikim, wi simiir pi nonkwowisi. Mi iya sima ti dimin iir kigim mi ini ogmwomir karamaeyar ywokiyim. Mi sima yaewou nae

komiiya ina ikwo aekiyim. ⁴²Mi Adi Komii siya digiumii simiirin whisarii biri haimriiyugin. Mi siya simiirin ini hindara kigninkin diriraerarkiyin. Mi bie bwan nauunim ini simiir adi komiinan ywowim. Biiki biyin profet kamim simiir yaiya hiniina win boinkikim,

kima ti Isrelan iikamim iya kima nu siyin apa hir nwowa ti biewi kamnwiso mi ti wraisuin nhinir nisom hauugikin? Mi kima kariirim bidi yaingwuwim, aniya? ⁴³Niingaka. Kima ti wraisuin Adi Komii niksisa Molok siir nisom hauugikin. Mi ta kimiir wraisu is omaka kima haiyapyokyokaiya ti nu siyin apa siir, ti biewi kamnwiso kima minam hainamkim Molok kimiir adi komii niksisaeyin siir inig iir hainanam. Mi kima ti nauunin Refan nikiuwiyin siya kimiir adi komii niksisaenan nwokin mi kima ini siir inig iirar mi hainanim. Mi ti tidyiun kimar nikrimtio diriraerarim, kima simiir inig imiir hainankim. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara nhinikriropki, nu Babilon hiriir. Mi kima wi simiir aowa mirii kaeyami.

⁴⁴Adi Komii siir yaimwuwim sair yimbiyam. Mi Adi Komii siya minam niisiimauugin, sima wa nwoki aingwuwim, Adi Komii siya ini krimaka nwowin. Mi Adi Komii siya yiisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa sairin. Biya iya krimiir brougae wanwiyaeyim nu siyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa sair yapninopkainam Adi Komii siir inig iir hainanam. Moses siya ini hiriinana swoki miriyyin. ⁴⁵Siya krimiir brougaeyim sima nu siyin apa siir hiriir namim mi ta omaka wraisu isa sairin warar yinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiyyin Josua, saikar yitim. Mi iikamim ti nu iir nwowim, simiirin Adi Komii siya nikrirop nhingiyim mi sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin krimiir brougaeyim simiir inigar nwoyokiyokiyyin mi ini Devid siyar yimbiniyin. ⁴⁶Mi Adi Komii siya ini Devid siirimar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir sriigi mi kara omaka ira ti mirii, kiriir inig iir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyin mi kira wi sair nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. Niingaka. ⁴⁷Mi Devidni yinisimin Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi miriigika.

⁴⁸Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriyya sair biri nwowikin. Niingaka. Bidi bidinanarin profet inkamin siya ta yaiya hiniina win boinkikin, ⁴⁹Adi Komii siya boinki,

ninomora ini kariir ipiinan ywowa kara nidwuwika. Mi tiki nuin kariir iiga siir nokwuwikin. Kima wi paka hiniin omaka sae mirii, kariiramin. Kara wi piki omin si nidwosiisnaki. ⁵⁰Mi kariir iina tiki digworaekwuwim simiir biri nonkwo diriraerarkim, aniya? Niingaka. Kara nonkwokwokim tiki digworaekwo whiekakim.

Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima winkiyim.

⁵¹ Stiven siir yaiya tasa niki ama. Kima tiki kamim nantamyiryiriyim kimiir wiina paniina wakaei. Mi kima iinokiinokin Adi Komii siir naeyiun siir yai paniinsi wakaei. Mi kima ini kimiir brougae wanwiyaeyim simiir siyu biyie biya sima tirkaiyuwim mi kima ini simiir hiriinanar swoki tirim. ⁵² Kimiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwrkin niinga biri nwoyin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina hiniin, ti inkam wadieki wadieyin wi sipi niti. Mi kima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiia siya ha nitin mi siirin ini warar yinkin isomaokiyin. ⁵³ Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Adi Komii siir siyu komiiyin siir paekwosimin siir boinmaugiyin mi siir paekwosimin kimidina Moses siir kwaboimaau mi Mosesin kimiir swoki kwaboimaau mi kima ti siyu iir bi sibgu apkin. Niingaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siiyani

⁵⁴ Mi sima bida wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin hiuriyugiyim mi simiir kwoinin ini haugihaua whwiyekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim. ⁵⁵ Mi Adi Komii siir naeyiun ini Stiven siirar yaninkiniuniyin. Mi siir nhwoin ninomor koua hiriir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiyin dimin komiiyin paenan niudkwakwakiyin, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiina naka kinamasu okwowi. ⁵⁶ Mi Stiven siya boinki simiir, wakae! Kara bida kigiyin ninomora piigigiya. Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hiriin, siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiina yaka kinamasu okwowin. ⁵⁷ Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima whiekakarin, ini siiraramar yinoopnamim. ⁵⁸ Mi sima siirin ti om komiiyin siir idwowiya hiriir kiyitnimniraniyam. Mi sima siya komii komiiyin ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biya yai siir niki boin hiuriyuum, simiir yiuis nhirim ina yisitkikinkiyim. Mi inkam nwirin Sol nikiuwiyin siir igmiiga hir haigingig mi sima siya ina kaiyimikim siirin. ⁵⁹ Mi iya sima siiyani Stiven siir kaiyimikim mi siya ina kauwanki boinkiyin, Biyan Inkam Komiiyin siiram. Mi siya ina boinkiyin, Biyan Inkam Komii, Jisis, kira kariir paekwosimin siir haigi. ⁶⁰ Mi Stiven siya ogmwo ha hiugiyin mi siya ina kauwok boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya saiirsi. Niingaka. Mi kira simiir dimin biyieyim simiir dinak itkiigiigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyin mi siya ina kwaonamin. Iriig.

8 ¹ Sol siir kwoinin ini maigimaiga ywokiyin, sima Stiven siir nisomaokiyin.

Sol siya kamim Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauiwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidin om komii Jerusalem hir nwowin, siir diriraerar bumbuninkin haiginugim. Mi

sima om komii Jerusalem hir asi haiburgigim. Mi sima ina yinoopkiyim ti omim ti nu whiso sowiir nwowo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgigim, simaka. Niingaka. ²Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim, sima youu haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasae biri nougim.

³Mi ti inkamin, Sol nikiuwiyin, siya siyi whiruwu biri tirkin Jisis siir isid iirin. Mi omaka omakaim siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar kiyit kiigiiki. Mipi omaka sima hiugripkiikikaiiya pi saiir kiyitnoudnankaigi simiirin. Iriig.

Sima yai win kibieya saiirin nu Sameria hir boinmimauugim.

⁴Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyim, sima ini omom omomim simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yai kibieya ini tiki omom simiir yap boinmimauuamim. ⁵Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi siya inkamin Adi Komii siya nimbinin Kraist, siya siir yai imiir boinmimauuamkin. ⁶Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yaiya, saiiramar maugiyim. Mi sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraerarim. ⁷Mi iikam whiekakim ti om iir nwowim uridyiu bibiye saiirara, bidi yinkiniukikaiyim. Mi tiki uridyiu bibiyeiyim, Filip siya ninimniskiiyim sima ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga iin ninsimsiriunakiyamim, simiirin Filip siyar yinimniskii digi. ⁸Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini maigimaiga ywokaeyamim.

⁹Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiyim ti diminin siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin karaigin. ¹⁰Mi iikam whiekakim ti omin siir hiranim mi iikam nhirim inigakim mi nhirim inig karamae ikim mi sima ini Saimon siir yaiya saiirar wakaeyim. Mi sima boin, wari inkamin kiriekakin Adi Komii siya hauugin siirin kirie. ¹¹Saimon siya diriraerarim sima bidi bidinana kignanaekim, ta nopa siya nanaowiya. Mi sima tiki iikamim Saimon siir yaiya saiir asi wakaeyoknakim. ¹²Mi Filip siya ta yai win kibieya ini saiir boinmimauuwun iikamim ti omin siir hiranim simiir. Siya minam boinmimauugin, iiya Biyan Inkam Komiiyin siya iikamim simiir kigriraowi mi Jisis Kraist siir inigin siir wara yinkin boinmauu simiirin. Mi sima ini ta yaiya siya boina, ini saiirim yaingwo tibmiikiyim mi siya iikam imiirin op ina baptais haiginiuswowim. ¹³Mi ti inkamin Saimon nikiuwiyin siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwo timiigiyin. Mi Saimon siya ini saikar ywowin. Mi ti dimin kirie komii komiiyim siya simiir kigin Filip siya diriraerarim. Mi siya ini kakakar ywokiin.

¹⁴Mi aposel kamim om komii Jerusalem hir nwowim, sima wakaewin, nu komii Sameria hiran iikamim sima bidi wakaeyoknaim Adi Komii siir

yai aiirim. Mi sima ina yikropkiyim Pita Jon sowiirin, sowa kignakiyam. ¹⁵Mi sowa om komii Jerusalem hir haiburgiko mi sowa ha napdinamo mi nu komii Sameria hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa nhwo iikamim naingwo tibmiiyim simiiram ha nini kwisiuwo mi Adi Komii siir naeyiuiin simiira yaninkiniuiuin. ¹⁶Sowa bidi yinokninkino, biiya sima whisariiya baptaiskim Jisis Biiyan Inkam Komiiyin siir inigi iirin. Sima Adi Komii siir naeyiuiin siir biri niki haigin niingar niki okim. ¹⁷Mi Pita, Jon sowiir iinao simiir mwo imiir ha nonkwowim mi sowa ina boinkiyo, Adi Komii, kiriir naeyiuiin simiir waninkiniuni.

¹⁸Mi Saimon siya kigi, aposel inkam nwiso sowa iikamim simiir mwowim simiir nonkwokiyim. Mi ini siyar kigi, naeyiuiin simiir naninkiniuiuin. Mi siya umir asi nini hainakikin sowiir sainam. Mi siya ina boinkiyin, ¹⁹mi kowa wari kirieya kariir warar mi hauugi. Mi kariir iina inkam nwirni mwo mi onkwowi mi Adi Komii siir naeyiuiin wi nwirni mi aninkiniuiuwim. ²⁰Mi Pita siya boin Saimon siir, diminin Adi Komii siya priihauugiyin kira ha naingwowi pi umir aka sainim, aniya? Niingaka. Wari kiriir umirim wi kinakar ninkin kiguguki. ²¹Kira taka kirie air haiyim, wi dig nwo rani. Minsika, kiriir kwoinin Adi Komii siir naeyiuiin saika miyik nwo rani. Niingaki, niingaka. Ini biyieki biye ywokiyin. ²²Kiriir kwoinin ti kisina haigi, kira Adi Komii siiram ti sriinanae kiriir dimin biyieyim igbid kamiyau simiir haiyoprimdimiigiyim kiriir mhii kwoinnau nwokaikum mi kira wi wadieyar nwoki owim. Mi Adi Komii siya wi saiir saiira naingwokwonanae rani. ²³Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kara bidi kigin kiriir mhii kwoinim whwokwoka bi nwowikim. Mi kira siyiu miyikin siiram paniinsi yaingwosi. ²⁴Saimon siya ina boinkiyin, kowa Adi Komii siirim ti sriinanae kariir dimin biyieyim simiir niinak itkiigiigiyim ti dimin biyieyim kariir kwoinai tir nwokaikum. Mi kariirin wi sima nonkwoninwomwiirninkinisi.

²⁵Hya Pita, Jon sowa swoki haiyiuk apnama om komii Jerusalem hiriir mi sowa Adi Komii siir yai win kibiyim ini ti iikamim ti omi sisimim nu Sameria hir nwowim, ini simiir swoki apboinmamaauamo. Iriig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hiran inkamin siir boinmimaauugin

²⁶Adi Komii siir paekwosim nwirin Filip siir boinki, kira om komii Jerusalem siir ti haiburgik mipi ti siyiu komiiyin Gasa namiyin pi siir hiriir dapniyam. Mi kira pi ti siyiu siiyin nu apa niingan siir dam. ²⁷Mi Filip siya ha napiinamin ti siyiu iir mi siya nu Itiopiyan inkamin om komii Jerusalem hir nini hainangikyakwokin Adi Komii siir inig iir mi siya siirin siyiu hir yapiduna, ti nu Itiopiyan inkamin. Mi siya ti inkamin simiir wig komiia nu Itiopiya hir kigriraowiya, saiir umir digworaekwowim

simiir biiyan inkamkin, ti inkamin. Mi ta wiga saiir inigin Kandesika. ²⁸Mi tiki inkamin ina swoki amin, siir oma hiriir. Mi siya karisa saiir ii idwokainam. Mi hos iso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mi siya yokwo kwira biiya profet Aisaia siya wingiga, saiir nidwokai mwainamkin. ²⁹Mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinki Filip siir, kira pi ta karisa pi saiir pida dapam. ³⁰Filip siya ha niwitnamin kingiin hiriir mi siya yap wakaeyam, tiki inkamin ta yokwowa biiya profet Aisaia si wingiga siya saiir nidwokai mwainnami. Filip siya siir boinki, kiriir kwoinin ta yokwowa kira mwaina saiir bidi yinokninkinkiyin, aniya? ³¹Mi tiki inkamin siya ina wakae boinkiyin, Filip siir yaiya saiirin. Inkam nwrkin kariir boinmimauu karamae nrowi, kanakana wi paniina ninokninkini. Niingaka. Tiki inkamin siya boinki, kira wiinaini, Adi Komii siir yaiyim kariir wini boinmimauuni. ³²Ta yaiya siya mwainama saeya hiniinga.

Ini sibsib yinisimnan ywowin, sima siirin ha haimim mi ina yisom aowin. Mi siya yaimin dimin biri nomboboinkamkin, siya ini sibsibnan ywowin. Sima, simiir kan imiir kinkrimkrip haiiyim mi sima biri kauwigim. Niingaka. ³³Mi sima siir yigbumbu haiginiu. Mi sima siirin yai miyiknan biri boinkim. Mi siirin simar swoki isom aoki. Siir iya ti nu iir nwowa ini dig ywokiya. Mi siir igsopa bi nokwokairinanaowidgin. Mi siir niwiiyin wi nhinga boinmimauwi siir iikam imiirin. Niingaka.

³⁴Tiki inkamin nu Itiopianin, siya yokwowa ha mwain digiyin mi siya Filip siir boinki, kara kiriir sriii, tiki inkamin profet, siya ta yokwowa nhiniiram winkika? Mi siya, siyamar winaka, iye? Mi tari inkam nwiram nasi winkika? ³⁵Mi Filip siya siir yai imiir wakae digiyin mi siya ina kwaboinkmamauiin ta yaiyim siir. Siya ina boinin, siya ta yai win kibiya yokwoni Jisis siirim winkika. ³⁶Mi sowa ha namwo ti siyiu iir mi sowa whiisim kwira saiir yimbiiyam. Mi tiki inkamin siya Filip siir boinki, kira Kigi! Tasi opa kwomaiya, kara op baptaisam tiri. Mi dimin whirki, kariir siyiuin op baptaisiyin siir biri haiginikougim? ³⁷Mi Filip siya swoki boinki, kiriir kwoinin naingwo tibmiikiinkiswo mi kira wa pi tibin. Mi tiki inkamin siya ina swoki wakae boinkiyin, kariir kwoinin ina naingwo tibmiigiin Jisis siirim, Adi Komii siir yinisimin. ³⁸Mi ti nu Itiopiya hiran inkamin siya boin, kariir karisa pi tir kugiki. Mi Filip sowa ti inkamin nu Itiopianin sowa ina yapnatmalmainaniyamwo. Mi Filip siya siirin ina baptais haiginiuin. ³⁹Mi sowa opa saiir haiburgikwo mi sowa ina yapnaidamwo. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyiuin, ini Filip siirar yikiunamin. Mi tiki inkam komiiyin Filip siir biri swoki kigikin. Niingaka. Mi siya ini maigimaigra ywowamin. ⁴⁰Mi Adi Komii siir naeyiuin Filip siirin om Asdot hir ini diyankinisugik. Mi siya omom omomim simiira yap boinmimauuam Adi Komii siir yai win kibiya saiirin. Mi mhoiia siya nu Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Iriig.

**Sol siir kwoinin ha kisina haigikiyin mi siya
ina yaingwo tibmiigiin Kraiss siirim.**

9 ¹ Mi taka ii aiararin Sol siir kwoinin miyik biri nwokin. Siya kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir nisomsom aowam tirkin. Mi siya prismi biiki biyan yaowae adin saika ini boiniu. ² Sol siya siir sriiyin mi siya ina boinkiyin, kariirin wi yokwo kira win hauugi mi wi kara hainami Juda simiir Biyan Inkam Komiiyin om Damaskas hir nwowin siiram. Mi siya yokwowa, ha win digiya mi ina kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kirie aeyairga. Siirin saeyar kinsis haiginiuwi Jisis siir isidin saikar nap miriiyim simiirin wi saeyar kiyitnimnir hainami, omaka sima hiugripkiikikaiya om komii Jerusalem hir nwowa sairim saiir kiyitkaigaikiyam. ³ Mi Sol siya ha napamin om Damaskas kingiin hir mi bi kimiminkikin parid komii whirin ninomor kou hiranki nikiinainiyan, ini Sol siirar kaigikiunainiyan, hinda hinda bi namkin. ⁴ Mi siya ina yakainamin nua hiriir. Mi siya ina wakaekiyin, yai kwira siiram nikiugiya, Sol! Sol! Kira kariir diriraerarbumbuam dimusi tirkin? ⁵ Mi Sol siya boinki, ti inkam komiiyin kira yipikin? Mi siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerar bumbukiyin siyairgin. ⁶ Kira dinsiin apnam mipi om komiia hiriir dam. Mi kira pi kariiramar didwo hirgiugu. ⁷ Kamim Sol saika napnamim sima ini kakakar ywokiym. Mi sima ini yai kaonis boinam yankabguguwim. Mi sima yaiya saiirar wakaekim sima inkamin siir biri kigim. Niingaka. ⁸ Sol siya ina yinsiin okwokiyan. Mi siir nhwoin ini waugiwanga yiigiyan, bi sibgu kigomokin. Niingaka. Mi sima siir iina saiir yinkikwona apnam om Damaskasa hiriir. ⁹ Mi iiyim kwoim, Sol siir nhwoin nhwokwis nhwokwis nwokiym. Siya naeism biri naekin mi opisim biri kwiyaekin. Niingaka.

¹⁰ Inkam nwirin Adi Komii siir mii kigna miriiyin, om Damaskas hir nwowin, siir inigin Ananaiskin. Mi siyar whin kig mimikwin, Jisis siya siir boinki. Ananais! Mi siya ina boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kara tisi tirar nwowin. Kira dimuam nikiuwi? ¹¹ Biyan Inkam Komii siya siir boinki, kira dinsiingi! Mipi tiki siyiun nap wrieyok karamae nwowiyan pi siir dapnam. Tiki siyiun, siir inigin biri nap wrieyokin. Mi kira pi Judas siir omaka saiir dap iyam. Mi inkam nwirin om Tasas hiranin mipi siirim tini sriiyu. Siir inigin Solkin. Siya ini nhwo hinar kwisin. ¹² Mi siya nhwowa niki kwisin mi ini siyar kwiskigmimikwinin inkam nwirin, Ananais nikiuwiyan, siya Sol siiramar swoki iti mi siir iina siir nini onkwoni mi siir nhwoin pi nwoki nanaokigimokiym. Biyan Inkam Komii siya Ananais siirin nhwo hiniina nikiumauugin. ¹³ Mi Ananais siya waka boinki, Biyan Inkam Komii, kara bidi wakaeyin iikam whiekakim sima siirsiira haigiririr boininaei. Mi siya kiriir isidin om komii Jerusalem hiranin, simiirin siyu miyik miyiknan biri tirkin.

¹⁴Prismi yaowae adim sima siirin inigak bidi yowaiginiuwim yokwo hirin ti hiriinan siyiu iir tirim. Siya minam nitkin iikamim kiriir yai aiiram naingwo tibmiyim simiirin uridni nombiru kiyitnimnirnamim, omaka hiugripkiikikaiya saiir nini kiyitkaigaigikim. ¹⁵Mi Adi Komii siya boinki Ananais siirin, kira ta kariir yaiya saiira ti wakaeyoknanam. Sol siirin kara bidi yimbingiyin. Mhoiia siya wi hinda tinda nami mi wi kariir yaiya saiir nap boinmimauuwami iikam whiekakim Judami isid nwo karamaeyim simiir. Mi siya Juda simiir iikamim simiirin wi wara ninkin boinmimauwi mi inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiirin wi wara ninkin boinmimauwi. ¹⁶Siirin wi kara niisiimauwi mi siya hikpai hikpaiyim, wi kariir mii aiirsi hai.

¹⁷Mi siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin Judas siir omaka. Mi siir ina ini Sol siir piu aiir ini onkwoiun. Mi siya siir boinki, nomiiyau Sol! Ti Biiyan Inkam Komiiyin Jisisin siyiu kira kigni kariirin siya nikropkikin kiriirim. Kara kiriir nhwoina iir haiswoniskiiyam nitkin. Mi Adi Komii siir naeyiun wi kiriir piu niki anikiniuniyim. ¹⁸Mi diminin Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Niingaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginiun.

**Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin
om Damaskas hiran iikamim simiir.**

¹⁹Mi mhoiia siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minim ina yaeyim. Mi siir pua ini kirieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir. ²⁰Mi siya ha napamin mi simiir omaka komiia yai nidwokai wakaeya saiir yapninopkainam. Mi Jisis siir yaeyim simiir ini boinmimauui. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyarigin. ²¹Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaekiya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biiya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki tirbumbuninkin haiginiugim siyiu bibiyeyim om komii Jerusalem hirin. Mi tariinanin tisi mi imbiniyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka hiuyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiram in wa mi ikiunamim.

²²Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikiukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowim, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbingiyin siya Mesaiakin.

²³Hi nhirim kasa rani, namkiyim. Mi iigwira sima maeyau kwiruwa yidwo boina, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim.

²⁴Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, nii nabie nii nabie, siir nisomao ni siyiuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboimmauuniya siir. ²⁵Mi iigwir niyaka Sol siir isidin ina iiyamwiiyim, ta siiya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiyugi. Mi uridin ina yimborugiyin nib iir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Iriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

²⁶Mhoiia Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mii kigna miriiyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinin ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Niingaka. Sol siyairgin. ²⁷Banabas siya Sol siirin ina yikiunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boinmauuu Sol siirin. Siya boin, siya Biyan Inkam Komii siirin ti siyu iir napiyiskainikin. Biyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimaugun. Banabas siya hiniina boinkikin. ²⁸Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Niingaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimaauyokiyokiyin om komii Jerusalem hirin. ²⁹Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimauiin. Mi sima Grik simiir yaigina saiir bidi yinokninkinim. Sol siya simaka ninkinwamwarkii boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin. ³⁰Mi kam nhirim naingwo timiiyim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima siirin ina yikiunaniyim om Sisaria tiriir. Mi sima siir boinki, kira om Tasas hiriir dam. Mi siya simiir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin.

³¹Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyam iikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Niingaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siiraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya yowomwarkai haiginiu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriir yamiyokiyokiyamin mi ini komiia yasae okiyin. Iriig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiigin.

³²Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriir yapnimbiiyam. ³³Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu minim bidi yinsimsiriunakiyamim. Mi biewiiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriirar whoim. Mi ti biewi iriirar whoimim siya bi napririrkin. Niingaka. Siya omaka hirira nwokaigigin. ³⁴Pita siya Inias siir boinki, Jisis Kraisiya kiriirin wadie bidi ywowaiginiugiyin. Mi kira dinsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina

yinsiin idwosasaugiyin. ³⁵Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyyin Inias siya ninsiin okwokiyyin mi siya ini wadieyar ywokiyyin. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siiraramar yaingwo tibmiigiyim.

³⁶Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiia, ini om Jopa hir nwowa saiir inigin Tabitaka. Grik simiir yaigina hiniina dapika, Dokas. Taka wiga saiir siyiun, bimbuiwi rani, saeya tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauwi. ³⁷Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima saiir piuis biyieya ina hiisok hainanaiimim mi sima saiirin mowinau hir ini haigigig. ³⁸Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisis siir mii kigna miriiyim om hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwowi. Mi sima inkamwo nwisa yikropki siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha witsisau! ³⁹Mi Pita siya ini tiki inkam nwiso ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiamin om Jopa hiriir mi sima siirin mouwiya hiriir whiniyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir whwonkam idan. Mi ti yiuism Dokas saeya panim, sima Pita siir yiisimaau. Iiya saeya krimakar nwowa mi ti digworaekwowim saeya nonkwokwokim. ⁴⁰Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hiugi simiir mhoiiyan. Mi nhwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkamin ini taka wiga saiir piu is nhinga ini saiir swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira dinsiin idwoki. Mi saiir nhwoin ina yanao kaowirirkiyyin mi saeya ini Pita siirar yinsiin idwo kaowirirkiya. ⁴¹Mi Pita siya ta wiga saiir iina aiir ini kiyai mi ina kininsiin okwokiya. Mi siya simiir yikiuna iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi wig igabaeyim simiirin wara yikiuna. Mi Dokas saeya ha niunaiiniya mi ini simiir whwonkam ida yauni iuun okwoniya. Mi sima saiir kigim mi sima ina yaingwokiyyim, saeya ini omwai swoki waiya. ⁴²Mi taka yaiya ina haigiririrkiya om Jopa siirar. Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaewinim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Biyan Inkam Komii siiram. ⁴³Ii kasa rani, Pita siya om Jopa hir nwowin, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir miya iki wraisupai wraisupaiyim, naeyim simiir isim, simiir diriraerar nonkwokwowikin. Iriig.

**Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Konilias siir hiriir
yimbiyam mi siir yaiyim siir ina boinmimaugig.**

10 ¹Inkam nwirin nu komii Sisaria hir nwowin, siir inigin Koniliaskin. Siya kam kamair iriiyarim (100) yaii niniyim, ini simiir biyan inkam komii ywowin. Siya kamim irim haiiyim nu Itali hiranim mi sima iripa nu komii whiruakim. ²Mi siya Adi Komii krimiir Wanin siiraramar naingwokwonanaeikin mi siir inig iirar hainanikin.

Mi siir omakan iikamim yim iriipa hiriinan Adi Komii siiraramar mi aingwowikim. Mi siya umir digworaekwo nhirim iki Judan iikamim umir digworaekwowim whaowaeiyim, pi simiira mi hauwi. Mi siya iinokiinokin Adi Komii siiramar mi sriininaeikin. ³Mi iigwira bie nad nwowam tibin mi dimin whirin nhwonan siya whinkigiyin, ini paenan yiuyakiyin. Mi ini siya kigwinin, Adi Komii siir paekwosim nwirin nouapninopkainaniyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ina ini dapikiuiuin, Konilias siir inig iir, Konilias! ⁴Mi Konilias siya ina kigididwinin Adi Komii siir paekwosim iirsiyin. Mi siya boin, Biiyan Inkam Komii, dimukin kira boinin kariir? Adi Komii siir paekwosimin ina boinkiyin, kara bidi wakaeyin nhwo kira kwisboinin mi umir digworaekwo minim kira hauwim, iikamim sipimiyokmaeyamiyim sim. Adi Komii siya bidi kigin ti hiriinan siyiuin kira tirin mi kara kiriiram asi nitkin. ⁵Mi kira pi kam nhirim pi simiir dikropki, sima pi om Jopa hiriir dam. Mi kima pi inkam nwirin Saimon mi siir inig whirin Pitakin mi kima pi siir wikiunani. ⁶Tiki inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir hir nwowin. Mi siya wraisupai wraisupaiyim sim isim simiir diriraerar nonkwokwowikim. Mi siir omaka ini whii komiia solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid hir miriia. ⁷Mi iia Adi Komii siir paekwosimin ha namkiyin mi Konilias siya inkam nwiso siir omaka miriyo sowiiram yikiuna. Mi ti inkam nwiso sowiir nwirin yio yai niniigin mi tiriiginin yai niniyin siir kwoinin Adi Komii siiraramar naingwokwonanaeikin. Mi ti inkamin siir miia Konilias siir whinmiriigin. ⁸Mi Konilias siya yayim Adi Komii siir paekwosim ieya boinmimauugiyim mi siya kam nwoimim simiir swoki boinmimauugi. Mi siya simiirin ina yikropkiyim om Jopa hiriir.

⁹Mi ti kam nwoimim ha napnamim mi sima bopwo yapwhonkainamwii. Mi ii gwira sima ha swoki insiin apnamyakwokim mi ini om Jopa kingiin hiriir yapnimbiiyamim. Mi taka iia Pita siya omaka akou hiriir iiam. Mi simiir omaka akouwin yio ini hindara yitkinin. Mi siya nhwo kwisboinam hiriir niyamkin. Mi bie mwokou bidi yamikwoniin. ¹⁰Mi Pita siya mhiigi naokin, siya pi naeyim tirkin. Mi sima nae ina iki diriraerarim. Mi dimin whirin nhwonan siya whinkigwinkin, siir hiriir nimbiyamin. ¹¹Mi ini siyar kigiyin ninomora piigikiya. Mi dimin whirin ina yikiinaiiniyin. Tiki diminin, ini nibmirnan ywowa. Mi ta dimina saiir mwis mwis whiiyim, bidi yinkiamamasugiyim. Mi saiirin ina yonkwokiikiiraraokiya nua tiriir. ¹²Mi nibmira saiir yainau hir nwokainaiiniyim wraisupai wraisupaiyim kasa rani. Mipug ipiwin mi hu hab mi it ti hiniin hiniin wraisu ikim. ¹³Mi Pita siya ti digworaekwowim simiir kigiyin mi yai kwira ina kauwok boinkiya siiram, Pita! Kira disiin idwoki mapi ti wraisu imiir disomsom anagae. ¹⁴Mi Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biiya Inkam Komii,

kibie idwai kara pi ti hiniin wraisu biyieyim pi simiir swoki isomsom anagae rani. Niingaka. Juda simiir siyiun igbidgak bidi ywowin, ti nae hiriinanim simiir naeyim. Mi an kara iriipa hiriinan igbidgakin. ¹⁵Mi taka yaiya kwisaka ina swoki boinkiya Pita siiram. Bidi wakae! Diminin Adi Komii siya boinkiyim kira kipi nantamyiryir mi ha kipi naingwo wi biye nwowi. Niingaka. Wi biye nwo rani. ¹⁶Mi ta yaiya kwoimaka ha swoki boinkiya Pita siir mi biri kimiminkikin ti diminin ina swoki kwankaiinamin ninomor koua hiriir.

¹⁷Mi Pita siya ina yaingwo whriewhriekiyn tiki diminin nhwonan siya whinkigwinin siirsiyin. Mi siya ini siir siira yaingwowin, tiki diminin siya dimuam nimbinikin? Mi iya siya siir siira niki aingwokwonanaeyin mi ti kam nwoimim Konilias siya nikropkiyim sima Saimon siir omaka aiir naka apyiskaiyiun mi sima ini ta omaka saiir omaka anoka yaka okwoiuwim. ¹⁸Mi sima ina yaka ikiuiuwim, ta omaka! Saimon Pita ini tir nwowin, aniya? ¹⁹Mi Pita siya diminin nhwonan siya whinkigin ini siirar niki aingwokwo kripkaiyin. Mi Adi Komii siir naeyiun siya boinki siir, bidi wakae! Kam nwoimim sima kiriiram hansrani. ²⁰Mi Pita siya ha niuunamin mi ina yauni iun boinin ti inkamin kima hanranin siya karaigin. Mi kima dimuim nitkim. ²¹⁻²²Mi sima ina boinkiyim, krimiir biian inkam komii Konilias siya nikropkikin mi krime asi nitkim. Mi siya kam kamair iriiyarim (100) yaii niniyim simiir bi nwowikin. Mi krimiirin siya nikropkikin. Mi siya inkam wadiekin, dimin biye bi diriraerarikin. Mi siya bidiya mi aingwo tibmiiyin. Mi siya Adi Komii siirsiyin, pa mi ididi. Mi Judan iikamim sima Konilias siir boin, siya inkam wadiekin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siir boinmauugikin. Mi Konilias siya krimiirin asi nikropkikin, siir omaka namim kiriir yaiyim simiir mi wakaeyim. ²³Mi Pita siya simiir boinki, sima ta omaka aiir priiiyamim. Iriig. ²⁴Mi ii gwir niugakin, Pita siya ini simaka yinkin amyakwokin. Mi Jisis siir isidin om Jopa hiranin, sima wara yinkin amyakwok simakar. Higwira sima ha napnamyakwokim mi siyiur hir yapwhwonkainamwii. Mi ii gwir niugakin ina yinsiin apnamyakwokim. Mi sima kimidiniya om Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Mi Konilias siir piugana mi siir nomiiyauim simiirin, biyar yikiunakwokin. Mi sima ini hirirar yokwokinim Pita simiirim. ²⁵Pita siya ina yapnimbiiyamin, Konilias siir omaka saiir hiriir. Mi siya ha mi apnaniyin mi sowa ini omakanau hirar yiniyapyiskaiyo. Mi Konilias siya ini Pita siir igmiiga nini akai hiuniyin siir inig iir hainanam. ²⁶Mi Pita siya kinisiin okwoki siirin mi siya boin, kira ti insiin okwoki. Kara kiriir hiriinan inkamaigin. ²⁷Mi Pita siya Konilias saikar naboinal iiyamin siir omaka hiriir mi ini siyar ii kiginamin, iikam whiekakim sima hirarar nidwokaimimirkwokini. ²⁸Mi Pita siya boinki simiir, Judan iikamim, ina ninokninkinim nim krime om whiran iikamim simaka kingiin bi

napkinmasuwikim. Niingaka. Krime igbidgak hiriinasi nwokim, Adi Komii siya kariirin hiniina boinmauugikin, kara inkam nwirin hiniina kipi dap inkam biyie. Niingaka. ²⁹Mi kara kimiir yaiya pi saiir wakae boin tani. Niingaka. Kariirin kima nikiunakikin mi kara tiriir asi nitkin. Mi kara panaoin pi kimiir swoki kwasrii? Kima dimuam nikiugikim kariiramin?

³⁰Mi Konilias siya boinki, mhisi biiya ti ii kwoimim namkiyim mi dimin whirin iya bie nad nwowamtibin kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir omakanau hir mi ini kara kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir whwonkam ida namikwoniin. Mi siir yiuisa ini twakwo hignan yinyakiya. ³¹Mi siya boinki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyin kira sriigiya siiram mi siya iikamim umir digworaekwowam whaowaeyim kira priihauuwim mi tariinanin Adi Komii siir kwoinin ini simiirar naingwokwokaigiyin. ³²Mi kira kam nhirim simiir dikropki om Jopa hiriir namim Saimon Pita siir nini ikiunakiyam. Mi ti inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir nwowin. Mi siya ti inkamin wraisupai wraisupai is mii miriigin. Mi siir omaka ini whii komiia solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid miriia. ³³Mi kara kam nhirim kiriir waraur asi nikropkisasaugim. Mi kira siyiu miyik tirkin mi kira ha nitkin. Mi krime omakakim ti tirarar namwoniim Adi Komii siir whwonkam ida krime minam nitkim, yai whiekakim Biyan Inkam Komiiyin, siya boinmimaugikim simiir wakaenakiyam. Konilias siya hiniina boinkikin. Irii.

**Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir
omaka saiir hir boinmimauii.**

³⁴Pita siya iikam imiirin hiniina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hiniina bi swoki naingwowikin, kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi swoki naingwowikin. ³⁵Niingaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo tibmiiyim mi siyiu miyik napiyim siya simiiram naingwowikim. ³⁶Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya hauugika Isrel simiir isidin siir. Mi siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, Jisis Krai siir yaiwin kibi imiir boinmimauii. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginiugim, Adi Komi saika kwoin whirua nwowam. ³⁷Mi taka yaiya biyin nu Galili hir nimbiyamka. Mi ini nu Judia hir nwowim omisisimim ini simiira yinyokii irkaka. Ta yaiya kima bidi yinokninkinim bii Jon siya bidi boinmimauii, op baptais haiginiuni siyiin. ³⁸Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya nimbingikin siirin. Mi siir naeyiun ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir kirieya mi iriipi hiriinan ini wara mi inkin hauugiya saiir. Mi siya

omom omomim ini simiir yamin mii kibiya saiir napmiriyyamam. Mi siya iikam biyieyim yiu biye siya diriraerarbumbuninkin haiginiuum, ini siya haiswonimniskiiyamim. Mi Adi Komii siya miya siya miriia ini saika ywowin. ³⁹Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sima Jisis siirin ini paeyin hiiniya nirioninkinin, saika yinkin irinugiyin. Mi sima siirin ina yaki isomaokiyin. ⁴⁰Mi ii kwisaka dig nwokiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwown ie hirankin. Mi siya Jisis siirin krimiir niisiimauu haiginiugin. ⁴¹Mi Judan iikam whiekakim sima siir biri kigikim. Niingaka. Siirin krma krma kigikin. Biiyan Adi Komii siya nimbiniim siir yai boinmimauuam. Mi siya kininsiin idwoki siirin ie hirankin. Mi krma ini saikar yidwo aeyim. ⁴²Mi siya hiniina boinmimauugikin krimiirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamim simiir sibgu boinmimauu haiginiu. Adi Komii siya nimbinkin Jisis siirin. Mi siya wi krimiir Biiyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nimbinkin siirin Inkam Komii nwowam, iikamim nuanim simiir yai hidam. Mi siya wi iikamim omwai waiyayokiyokiiyim mi iikamim naokao ikim, siya wi simiir hidi. ⁴³Biiya ti profet inkamim Jisis siir diminpai diminpaiyim yokwoni sima winpriginkim profet kamim sima boinim, inkamim Biiyan Inkam Komiiyin siirim naingwo tibmii mi siir dimin biyieya wi siya niinak itkiigi. Iriig.

**Mi iikamim Juda iikam tani mi Adi Komii siir
naeyiuin ini simiir wara yaninkiniuniyin.**

⁴⁴Mi iiya Pita siya yaiya niki okwo boinin mi Adi Komii siir naeyiuin ina yaninkiniuniyin iiya sima Pita siir yai imiirar niki wakaeya saiirar. ⁴⁵Mi tiki Judan kamim naingwo tibmiiyim Pita saikar ninkin itim, sima kigiyim ti kamim Judan iikam tani mi sima iripi hiriinan Adi Komii siir naeyiuin ini simiir wara mi aninkiniuiuin. Mi sima ini hindara yanaakiyim. ⁴⁶Mi sima wakaeki, sima omom omoman yayim sim boinamim mi sima Adi Komii siir inigin siir hainanim. Mi Pita siya hiniin asi boinkin. ⁴⁷Mi wi nhinga haiginikouwi ta opa ta iikamim simiir tibaiginiuwiya saiir siyiui. Mi Adi Komii siir naeyiuin ti krimiir mi aninkiniuniyin mi simiirin ini hiriinanar mi inkiniuin. Pita siya hiniina boinkin. ⁴⁸Mi Pita siya simiir boinmauu wakaeki, kima Jisis Kraisiir inigin op siir ti baptais. Mi sima siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. Iriig.

**Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo
tibmiiyim yai simiir boinmimauugin.**

11

¹Aposel kamim sima mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim
sima bidi wakaekiyim, nhirim Juda iikam tani mi simiir

nhirim Adi Komii siir yaiya saiir wara mi ikin wakae. Mi sima ina yaingwo tibmiikiyim. ²Mi iya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiiidinamin mi kamim miois kitiyim sima saikar yinkin waomwarkii boin. ³Sima boinki, kira ti kamim miois kit karamae nwowiyim nae simiir omaka bidi ini idwokai aenakiyin. ⁴Mi Pita siya boinmauugin iikamim simiir digworaekwo whiekakim mi siya boinki.

⁵Kara om Jopa hir nwowin mi kara nhwo ha kwisboinin mi dimin whirin nhwonan kara whin kig winkin ninomor kou hiranki nitin ini nibmirnan ywowa. Taka nibmira saiir haimii haimii whiiyim uridni bidi yinki amamasukiyim iripa. Mi saeya ini kariiramar hiririunaaniya. ⁶Kara bidi sibgu kigninokninkiyim, tiki diminim saiir yainau nwokainaiiniyim. Wraisupai wraisupaiyim niimauanim mipuk ipiyein mi it, ti hiniin hiniin wraisuim, saiirara nwokainainikim. ⁷Mi ini kara wakaekiya yai kwira kauwok boinkiya kariirim. Kira wara wraisuim simiir disomsom anagae! ⁸Mi kara ina wakae boinkiyin, Biyan Inkam Komii. Kibie idwai! Kara pi hiriinan wraisuim krime haiyaiyim kara pi simiir swoki ae rani, sima wraisu paigi waeyao. ⁹Mi ta yaiya, kwisaka ha swoki boinkiya ninomor kou hir, saeya hiniina boinkika, dimin wadie Adi Komii siya tirkiyin siirin ha kipi boin, dimin biyekin. Niingaka. ¹⁰Mi tiki diminin kwoimaka, ha ninkinyaeyaogugunamin mi siya ina swoki amin ninomor koua hiriir. ¹¹Mi biri kimiminkikin tiki kam nwoimim, omaka kara nwowina ini saiir akpitga yamikwoniyim. Inkam komii nwirin nu Sisaria hiranin siya kariiram nikropkikin simiirin. ¹²Mi Adi Komii siir naeyiun siya boinmauugin kariirin, kira simaka dam. Kiriir kwoinin kipi naingwoyimyoknanae. Mi tiki nomiiyau iriiyar nwirim sima ini kanakar yinkin itim. Mi krimar yapiiyam siir omaka aiir. ¹³Mi siya krimiirin Adi Komii siir paekwosimin siya kigin, siir omakanau hir nimbiyamin, siir boinmauuwin. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkin, om Jopa hiran kam nhirim Saimon siirim dikropki. Mi siya pi simaka swoki inkin itim. Mi siir inig whirin Pitakin. ¹⁴Mi siya wi kiriir boinmauuwi Adi Komii siya kiriir dimin biyeyim wi paniina niinak itkiigiigii? Mi siya wi kiriir omakain inkamim simiir dimin biyeyim wi simiir warar mi iinak itkiigiigii mi simiirin wi siyar swoki ikiunaei. ¹⁵Hiya kara yai simiirar niki boinmauuin mi Adi Komii siir naeyiun ina yaninkiniu iuwin simiir. Biya krime niki tira saiir hiriinan. ¹⁶Mi ini kara swoki aingwowarkaigiyin, ta yaiya Biyan Inkam Komii siya boina. Siya hiniina boinkin, Jon siya baptais haiginiugim inkamim simiirin op aiir. Mi wi kara hauugi Adi Komii siir naeyiun wi krimiir naninkiniuni. ¹⁷Biya krime, Biyan Inkam Komiiyis Jisis Krais siiramar naingwo tibmiikim. Mi Adi Komii siya naeyiun krimiirin ini hindara priihauuginan ywokiyein. Mi tariinanin iriipi hiriinan, Adi Komii siya ta hiriinan priihauua ini saiir kaimwower swoki kwahauuin, ti iikamim

Juda iikam tani simiir. Mi kara wi digar nwowi Adi Komii siir yai aiir niriiyu boinim, aniya? Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin. ¹⁸Mi iiya sima ta Pita siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara wakaemumuim, yai biri wakae boinkim. Mi sima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainanim mi sima boin mi Adi Komii siya ti iikamim Juda iikam tani simiir mhii kwoin imiir asi nimkpit haigikim. Mi sima wi omwaiya nwoki waiyayokiyokiim. Iriig.

Om Antiok hiran inkamim ina yaingwo tibmiikeyim.

¹⁹Hiya sima Stiven siir kaiyimik aokiyin mi ti kamim naingwo tibmiiyim, sima ini hikakar ywokiyim. Mi sima nu komii whiswo Finisia mi Saipras mi om Antiok hir ini o naki. Sima ta Adi Komii siir yai aiirin iki om nhirim simiir wara bi boinmimauugim. Niingaka. Sima Juda iikamim simiirara boinmimauu haiginiugim. ²⁰Mi kam nhirim simaka hirar ninkin okim. Mi ti kamim, ti nu whiswo Saipras mi Sairini sowiir hirankim. Mi iiya sima om Antiok tiriir nimbiniyim mi sima Judan iikam tani Grik simiir wara mi boinmimauu. Mi sima Biyan Inkam Komii Jisis siir Yai Kibiya Yokwo Komii saiir nwowa, saiirin wara mi inkin boinmimauu. ²¹Mi Biyan Inkam Komii siir kirieya simaka hirar nwoka. Mi iikam whiekakim sima ina yaingwo tibmiiyim. Mi sima ina yamim Biyan Inkam Komii siirim.

²²Om komii Jerusalem hiran iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima Banabas siir yikropki om Antioka hiriir. ²³Mi iiya siya ha nimbiyamin mi siya ina ini kigiu, Adi Komii siir naingwobumbuwa simiir hir nwowi. Mi siya ini mairgimairga ini owiuwin. Siya iki iikam whiekakim simiir kwoin imiir boiniurwokaigin, simiir Biyan Inkam Komii siirim nwoki ami iinokiinokin. ²⁴Banabas siya inkam wadiekin mi Adi Komii siir naeyiuin ini siirar yaninkiniuniyimin mi ta siir naingwo tibmiiya kirie asi namwoiuga. Mi iiya sima siir yai wakaeyim mi iikam isid bripriyin, sima ini Biyan Inkam Komii siir isid iirarama swoki itim. ²⁵Mi mhoiyya Banabas siya ina yamin, om whirin Tasas dapiyin siir. Mi siya Sol siirim ini hanisriu. ²⁶Siya siir nini kigiun mi siirin ini om Antiok hiriir yikiunamin. Biewiiyin whir sowa nwowin. Sowa iikamim om Antiok hiranin naingwo tibmiiyim simaka nidwo boinaigim. Mi iikam isid komiiyin sowa boinmimauu Adi Komii siir yai aiir. Om Antiok hiran, kamim kigna miriiyimin biigi biyimin simiir inigim hiniina dapkim Kristen.

²⁷Mi ta iiya profet kamim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi ini om Antiok hir yamwoiuium. ²⁸Profet inkam nwirin siir inigin Agabaskin. Mi siya Adi Komii siir naeyiu siir kirieya saiir yokwoki. Mi siya yai komiyya kwira boinmauugi. Siya ina boinkiyin, mhoiyya mhii komiyya wa naoki, ti omom omomim ti nu iir nwowim. Mi iiya ti

diminin siya nimbiyamin mi Krodias siya inkam komii nwokin omom omom kigriraowam. ²⁹Mi kamim om Antiok hiranim kigna miriyyim, sima iripa yai minan nombointibmiikimaigim, umir nhirim simiir nomiiyauim nu Judia hir nwowim, simiir hauugiyim nae sima sain aeyim mi simiir diriraerar haiginiuwam. Mi sima yapa yapa nwonira simiir kwoin ara yaingwoki, umir nhirim simiir hirar nwowim. Mi sima haimii simiir hauugi. ³⁰Sima hiriinan tirim mi sima Banabas mi Sol sowiir hauugi ti umirim. Mi ti umirim kimidiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Iriig.

**Herot siya yisom aoki Jems siirin mi Pita siirin
omaka hiuyokiyokaiya saiir ini haigigik.**

12 ¹Mi taka iya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi siya tirbumbuninkin haiginiugi, kamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyyim simiirin. ²Siya tibao simsiokikin simiirin Jon siir nomiiyauin Jems, siirin nhiridni nikrip aokiyam. ³Mi Juda simiir iikamim sima mairgimairga dimusi bi nwokikim, Jems siirin siya nisomaokikin. Mi siya Pita siirin wara asi ninkin haiginikoukripkiigikin. Mi siya Pita siirin ta iya yaewou komii nikwo aeya saiir hiuninikougikin. Mi ta iya Juda simiir iikamim nipu waisikayin siirar niki aekim. Mi ta nae komiia saiir iniga pasovaka. ⁴Mi siya Pita siir yankabrinunaowid. Mi siya Pita siir ini hiuyokiyokaigik. Mi siya Pita siirin kamim yaii niniyyim iuur iriir nwirkim simaka ini whinapiyikiugig. Mi sima siirin nii nabie nii nabie waikaokim. Mi ti kamim irim haiiyim hiniin hiniina waikaokim, nwiiyim nugak mi nwiiyim nabie mi nwiiyim naioka mi nwiiyim niyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yaingwokiin, iya ta yaewou nikwo aeya nae komiia Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam. ⁵Mi Pita siya omaka sima hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiyyim sima ina sriinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarim siirin. Iriig.

**Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya hirankin
nini ikiunakikin paekwosim ieya.**

⁶Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae winiya yai wi saiir hiriir nikiunami. Iya bi niki pirkinka mi niyaka Pita siya inkam nwiso yaii niniyo sowiir bopwoniya whwonkaowiigin. Sima siir ina kwiso ti inkam nwiso yaii niniyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikin kam nhirim siir kigriraowiyim, sima ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano iirar waikaowiiyim. ⁷Mi Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin biri kimiminkikin ini Pita siir kingiina

yamikwoniya ta omaka hiuyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niuyaiya ini ta omaka saiir hira yimbiyamkiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Pita siir prisa saiir ini hogwo iyopswoswo boiniu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wieyin sop whiswo ini siir iindib hiranki huiwrokiyo mi ini nua yamikiigiyyuwo. ⁸ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boin siirin mi kira kiriir piuwopa kikogi mi kiriir iga ha timi iigi. Mi siya hiriinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimin ina swoki boinkiyin mi kiriir mwinisa tioyanani mi kira kariir mhoiia wit. ⁹ Mi Pita siya ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimin siir mhoiia yamin. Mi siya bi mi inokninkinkin ti diminin Adi Komii siir paekwosim ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani. ¹⁰ Mi sowa ha napniniyo, bi nwowinin inkamin yai niniyyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapnaniyo nwinin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiyyin, aiyini haiginikouwin idowiiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimin ina kwaiburgigin Pita siirin.

¹¹ Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiyyin mi siya boin, kara bidi yinokninkinin, Biyan Inkam Komiyyin siya nikropkikin siir paekwosimin. Mi kariirin Herot siir inankin siya nispakii hainakikin. Mi siyu whiekakim mhoiia Juda simiir isid ieya tirim naingwowim mi simiir hirankar nikiunakin.

¹² Siya ti dimin iir ninokninkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi iikamim kasaka rani, ta omaka aiir nwowim. Sima Adi Komii siirim hirar sriinanaekim. ¹³ Mi Pita siya ta omaka saiir anoin yabanin, siirar yaki kaigakanu. Mi wig ira hir miriia saiir inigin Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin. ¹⁴ Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini mairgimairga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niwitnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmauugik Pita siya ini ano hira nokwowin. ¹⁵ Mi sima saiir yanugaugau, kira pi whaowaei! Mi imiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Niingaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir piunain aeya. ¹⁶ Mi Pita siya ini ano iirar kaigikankripkaiyyin. Mi sima anoin ha haiwaokiyyin siir kigam mi sima ini hindara yanaakiyim. ¹⁷ Mi Pita siya simiir yikidugi, kima yai kipi sisi. Mi sima yayim ina tankiyim. Mi siya simiirin ina boinmimauiim, Biyan Inkam Komii siya nikiunakikin kariirin, omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin. Mi siya ina boinin, kima Jems siir boinmau mi nomiiyau nhirim simiir warar ti diminin. Mi Pita siya simiir haiburgigin mi siya ina yamin om whira.

¹⁸ Mi iya ha pirkinkiyakwoka kamim yai niniyim, sima ini hindara hinsir whaowaekiyakwokim. Dimusi rani, sima Pita siir bi kigim. Mi sima boin, Pita siya ini pinda yamin? ¹⁹ Mi Herot siya miinan napmiriigin Pita siirim hansrin mi siya siir bi kigin. Mi siya kamim yai niniyim ini simiir yikin. Mi siya yai ina boin tibmiikimaiyin kamim yai niniyim simiir nisomaowam. Mi Herot siya nu Judia hir haiburgik mi siya om komii Sisaria hiriir yam mi hir ini owou. Iriig.

Herot Siya bidi yaonamin.

²⁰ Herot siya io prasae bi nwokin iikamim ti om whiso, Taia Saidon hiranim simiirin. Mi iripa haingiriyiunani mi ina yitim siirim. Mi sima yai Blastas saika kitibmii boinkim, omaka haimiyyin bidi hiuyokiyokaiyin ti inkam komii nu kigriraowiyin siya whwonkaiyyin mi ta maeyaua siya kigriraowika. Mi sima ina boinanaeyim inkam komii siir ta simiir iowa pi digiyim mi krimiir kwoinim ha naingwowi iikamim krima ti nu iir nwowim, krima naeyim inkam komii siir nu iir sainaekim. Mi sima asi boinanaekim ta iowa pi digiyim.

²¹ Mi Herot siya iikwira yimbinki. Mi ta ii aiirin, siya siir piuai miyikim simiirar piuai mi siya ini siir ipii alirar yidwokaiyin. Mi siya simiirin ina yowarkii boinin. ²² Mi iikamim ina kauwok boinkiyim. Mi sima ina boinim, ta yaiya tari inkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga. ²³ Mi Herot siya Adi Komii siir inig iir bi hainankin. Mi biri kimiminkikin, Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siya diriraerarkiyin mi Herot siya ini iigi yaewimwhirkii aonamin.

²⁴ Mi ti Biyan Inkam Komiiyyin siir yaiya ini komiia ywokiya. Mi omom omomim ini saiirar haigiririr boinyokiyokiiyamim. ²⁵ Mi Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hir mirii dignaniyo mi sowa ina swoki itwo, om Antioka tiriir. Mi sowa Jon mi siir inig whirin Mak dapiyin siir wara yikiunam mi siya ini sowaka yinkin amin. Iriig.

Mi sima yimbinki Banabas Sol sowiirin Adi Komii siir yai boinmimaauim.

13 ¹ Mi iikamim naingwo tibmiyyim om Antiok hiranim simiir kam nhirim profetkim mi nhirim tisakim sima ini wara ninkin owim. Ti kamim simiir inigim hiniinin hiniingim, Banabas mi Saimon siir inig whirin piu yhiuwinankin mi Lusias om komii Sairini hirankin. Sol, Maneyen sowa biya inkam komii Herot siir omaka irua saiirara whwonkaigo. ² Mi iya iikamim Biyan Inkam Komiiyyin siir inig hainanim mi sima nae minim ini wara yinkin haiyakiyim. Mi Adi Komii siir naeyiu miyikin ina boinkiyin, kima Banabas, Sol sowiirin, ta miya kara boina saiir miriyyim ti imbin tibmii. ³ Mi sima nae minim ha haiya digiyim mi Adi Komii siirim mi srii digiyim mi simiir inaim ina yinkwokiyim

sowiirin. Mi sowiirin ina swoki ikropkiywo Adi Komii siir mii aiir miriiyim. Iriig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimauugo yai kibiya saiir.

⁴Adi Komii siir naeyiun siya nikropkikin Banabas, Sol sowiirin. Mi sowa ini om Selusia hiriir yapiinamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaiini yani kwiriinamwo. Mi siyaiya sowiirin ini mhiu whirin Saipras nikiuwiin siir hiriir yiuginam mi sowiirin hir yatkiniugig.

⁵Sowa om komii Salamis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyauim Adi Komii siir yaiyim simiir boinmimauu. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir whindiriraerarim.

⁶Sowa ti mhiuisimin Saipras siir yapyokiyokwiyywo mi om Komii Pefos hiriir yimbiyam. Sowa inkam nwira ini kigi u ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kiriekin. Siya Juda hirin profet inkamnan ywowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin. ⁷Mi siya simiir inkamin bii nwowiin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikiugi Banabas, Sol sowiirim. Siya sowiirin minin nikiunakin, siir kwoinin Adi Komii yai wakaeyam naingwowi. ⁸Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasae bi naowikin. Mi sima siirin Ba-Jisis dapikim Grik simiir yaigina hiniina dapikim Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin bii nwowiin, siir kwoin iir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miyikin pi nwoki itkiigiyim. ⁹Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyiun siirar yaninkiniuu. Mi siya siir kaonanaeki ti inkamin nop naowiyin mi siya ina boinkiyin siirin, ¹⁰Kira Setan siir biiyan yinisim kiingin. Kira siyu miyikim io simiirar nwowikin. Mi niksisaeni siyu mi siyu biye whiekak ikim, ini kiriir waraurar nwowim. Mi kira Biiya Inkam Komiiyin siir siyu miyik imiir tir bumbuwikin. Mi kira ti hiriinan siyu biyeyin siir bi niugiskikin, aniya? ¹¹Mi wakae panaowin Biiyan Inkam Komiiyin siir ina pi saeya tiowi kiriirin. Mi kiriir nhwona pi nhwo kwisae nwoki. Mi panaowin kira pi bie iirin kigninokninkin tani mi kira wi ii prieirig sim kipi niki oki. Pol siya hiriinan yai boinkiyin mi bi kimiminkikin Elimas siir nhwona ini nhworiikaka ywokiin. Mi siya ina priiap priiap amin. Siya minam naingwokin inkam nwirkin siir ina nnkwoim mi siyu siir niisiisimauu apamim. ¹²Mi inkam komiiyin omom omomim kigriraowiyin siya ti diminin siir kigiyin mi siya ina yaingwo tibmiikiyin. Mi siya ini kakar ywokiin, yaiya Biiyan Inkam Komii siya boina sairsiyin. Iriig.

Sowa om Antiok hiriir yam nu Pisidia siir.

¹³Pol siya mi inkam nwiso sima siyaiya saiir kwiriinam. Mi sima om Pepos siir haiburgigim mi sima ina yakiyamim mi om Pega hir yamasu

iu. Mi nu Pamfilia hiriir yam. Mi Jon siya simiir haiburgik. Mi siir inig whirin Makin. Siya om Komii Jerusalema hiriir swoki amin. ¹⁴Sowa om Pega siir haiburgig mi ina yapnamwo om Antioka yimbiyam nu Pisidia siir. Mi Juda simiir ii komiia sima ina yamim maeyaua yai boinaia saiir. Sowa ina ini idwokaiaiuwo simaka warar. ¹⁵Simiir maeyaua yai nidwo boiniya saiir kigriraowiyim yaowae komiiyim siyiuni yayiim, bidi bidinanin Moses siya winim mi bidi bidinan profet kamim sima mi winkiyim, sima simiir mwain digiyim mi mhoyia sima ina sriiyim, Pol kira mi kinaka miriiyim kamim kima yaigakiniui mi yayia kima naingwonaniya pi saiirar kwaboim iikamim krimiir kwoim imiir kirie haiginiugikim.

¹⁶Mi Pol siya ha nokwokiya mi siir iina ina yiisimaugiya. Mi siya ina boinkiyin, kima ti iikamim Isrelranim, kima kariir yayia saiir wakaeki. Mi ti Judain iikam tani ikim ti tir mi owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii krimiir Wanin siir hauuam nitim mi kima kariir yayia saiir wara dinkin wakaeki. ¹⁷Ti Isrel simiir Adi Komiiyin siya bidi yimbinkiyin kimiir yidwi wanwiyaeyim simiir. Mi iia sima nu komii Isib hiran niki priiwokaigiyim, sima om whirni omin siir nwokim. Adi Komii siya diriraerarkikin mi sima ini isid komii ywokiya. Mi mhoyia siir kirieka nikiunamkin mi sima nu komii Isib siir haiburgigim mi sima ina yamim. ¹⁸Mi nuin iikam kamaeyin mi Isrel sima siir nwokim. Mi sima whisariia priiwokim, sima nu kamaekim. Mi simiirin Adi Komii siya kigriraowim biewiyim kam nwis (40) sima priiwokaigiyim. ¹⁹Adi Komii siir kirieya saeyar tirkiya mi ti nu komii Kenan hiran iikam isid iriiyar whiswo sima ina yaokaokiyim. Mi sima yapa yapa omkim mi yapa yapa yaigingim. Mi ti omim simiir nuin ini Adi Komii siya hauugiyin Isrel simiir. ²⁰Biewiyim sima ti nu komii iir nwowim 450 gim. Mi ta iia Adi Komii siya nimbina kamim yai hidiyim simiir mi simiir kigriraowim mi ina ywowim mi profet Samyuel siya ina yimbiyamin. ²¹Mi mhoyia sima ina sriiyim profet inkamin Samyuel siirim, kira krimiirin inkam komiiyin nwira dimbingi siya krimiir kigriraowim. Mi Adi Komii siya hauugin kwoim miyik Samyuel siir, siya ini Sol siirar yimbingiyin, siya Kis siir yinisimkin, siya Bensamin siir piugana saiir hiran inkamkin. Biewiyim siya kigriraowim simiir kamnwiskim (40). ²²Mi Adi Komii siya nhinikropki siirin. Mi kimidiniya Devid siir yokmwim okwo haiginiu simiir inkam komii nwowim. Mi siya boinki, kara bidi kigin Devid siirin Jesini yinisimin. Kariir kwoinin ini ti inkamin siiramar naingwo iskiyin. Siya wi kariir siyu imiirar napi. ²³Bidi bidiniya Adi Komii siya ha boinkin, inkam nwirin wi kara nikropkii Isrel simiir isidin siir whindiriraerar haiginiuam. Mi siya hiriinan tirin mi siya Jisis siir yikropki krimiiram krimiir dimin biye biyeyim simiir ninak itkiigigiyim. Mi siya Devidni piugana saiir hirankin. ²⁴Jisis siya bi niki

itkin. Mi taka iya Jon siya yayim saiir boinmimauugim Isrel simiirin mi simiir mhi kwoinim wi nwoki kisina haigiyim mi op wa nwoki baptaisim. ²⁵ Jon siya ta miya saiir mirii digiyin kingiina nwokin. Mi siya boin kima paniina naingwowi, kara yipikin? Ti inkamin kima nwokwokinin kara si rani. Kima wakae! Inkam nwirin wi kariir mhoiia niti, siya inkam komiigin, kara inkam kiingin, komii rani. Niingaka. Kara inkam biyenankin. Iga siya niinaniya wi saiir uridin siirin wa whro rani. Niingaka. Jon siya hiniina boinkikin.

²⁶ Kima ti nomiyauim, kima kariir brogaeyin siir yinisimkim, kima tir nwowim. Mi kima kariir yayia saiir wakaeki mi ti iikamim Judan iikam tani mi kima ini tirar ninkin owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii siir hauugiyam nitim mi kima kariir yayia saiir warar dinkin wakaeki. ²⁷ Iikamim om komii Jerusalem hir nwowim mi simiir biyan inkam ima mi ti inkamin siir bi sibgu ninokninkinkin. Mi digworaekwo hoimgakim sima Jisis siir tirim bidi bidinanin profet kamim sima winin ti digworaekwowim tariinanin bidi yimbiniyim. Juda simiir ii komii komiiyim sima ti profet kamim simiir yayim pi simiir mwaini. Mi sima simiir sibgu ninokninkin tani. Niingaka. ²⁸ Mi sima siirin yayi biye kwir bi tisryiskaigim. Niingaka. Mi sima ina kauwok boinkiyim Pailat siiramin, siya ti tirki siyiun siir prii isomaokiyenin. ²⁹ Sima bidi diriraerar digiyim digworaekwo whiekakim biya profet kamim sima winkiyim yayim siirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin siir hirankar swoki iniskii hai. Mi sima siirin siyano whirin siir ini haigigik. ³⁰ Mi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin. ³¹ Ti kamim biya Jisis saika napmiriiyim mi sima nu Galili siir haiburgigim mi ini om komii Jerusalem hiriir yamim. Mi ti kam kaimwowim Jisis siya simiir hiriir swoki imbiyam. Mi sima ini siirar kigim ii whiekakim. Ti diminin sima kigin mi ini iikamim simiir boinmimauuwim.

³² Mi krime ta yayi kibiya kimiir asi boinmauwu ti diminin Adi Komii siya nimbinkikin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir hauugiyim. ³³ Diminin Adi Komii siya nimbinkiyim krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir mi tariinanin simiir yinisimim krimiir tiriir bidi yimbiniyim, Jisis siya wa swoki insiin idwowi ie hiranki, hiriinanam tirkikim. Ti yayim ta yokwo Sam kwisa saiir winkiyim. Mi saeya hiniina boinkim,

kira kariir yinisimkin. Mi tariinanin kara ini kiriir Adi ywowin.

³⁴ Mi siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mi siya mhoiia wi swoki ao rani. Niingaka. Adi Komii siya hiriinan boinkikin.

Dimin kibiki kibiyin kara wi kimiir hauugii. Biya kara ti diminin Devid siiram niki boinkin siir hauuim.

³⁵ Mi yokwo Sam kwira ya iripi hiriinanar mi boinkika.

Mi kira wi kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wi ienau hirar kignisu whiigrimgrinkinkaeyam tani. Niingaka.

³⁶Iiya Devid siya niki owin mi siya ta Adi Komii siir mii miyika saiira niki miriyyin mi siya ina yaonamin. Mi siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki haingikaigi. Mi siya ini ie hiras whiigrimgrinkinkaeyamin. Siya ta yaiya yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Niingaka. ³⁷Ti inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir pua ienau hir bi whiigrimgrinkinka. Niingaka. ³⁸Kima ti nomiiyauim kima bidiya yinokninkin niinim. Krima ta yaiya saiirin hiniina boinmauwu kimiirin, ti inkamin siya krimiir dimin biyeyim simiirsi nankab ougin. ³⁹Moses siir siyu komiyyin krimiir dimin biyeyim wi siya niinak rani mi krimiirin wi siya nikiunaowid rani mi krimiirin wi inkam miyik dap rani. Niingaka. Ti inkamin siyairgin iikam whiekakim krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkiigiiyanin. Mi yipikin inkamin naingwo tibmii mi siirin wi Jisis siya piiriyao haiginiuwu mi siya wi rirmiiya nwowi. Mi krimiirin wi siyar swoki ikiunawidi. Mi siya krimiirin wi iikam wadieya nikiuwu. ⁴⁰Mi kima ha hirgiugiuwin ti diminin profet kamim biiya sima wina yaiya saeya nitisi. Sima hiniina boinkikim, ⁴¹bidi bidinanin propet kamim sima hiniina boinkikim, krima ti kamim nigbumbuwanim kima wa timi kinankiuraraowin mi wi saiir saiira timi naingwokwonanae. Wim wi saeya griritkaigii. Kara ta kimiir iya kima niki owa, kara mii komiia tariinanin saiirar miriigin. Mi inkam nwirki ta miia saiir miriyyim naboinkin kima saiirimin wi naingwo tibmiinam tani. Pol siya hiniina boinkikin.

⁴²Mi iya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nidwo boinaiiya saiir haiburgiko mi ina yapniyamwo idowiiya hiriir. Mi sima ina nhinkigiyim. Mi sima ina boinkiyim, sowiirin, ini wakae namwo kowa! Aka Judami ii komii kwira kowa wa swoki it. Mi wi ta yaiya saiir swokini boinmimauni krimiirin. ⁴³Mi iikamim ta maeyaua yai nidwo boinaiiya hir wakae dignamim mi sima ina nhinkigiyim. Mi Juda iikam nhirim mi kam nhirim, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani simiir kwoinim ina kisina haigiyim. Mi sima ini Juda iikamim simiir siyu siirarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgigim mi sima ini Pol, Banabas sowiir mhoiia yamim. Mi sowa yayim ina boinmimauiim, hiniin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.

⁴⁴Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii iir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim. ⁴⁵Iriipi hiriinan Juda hiran Biyan Inkam Komiyyim ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowiir mii aiirimin mi simiir kwoinim simiirim ini haugihugi whyiekiiyim. Mi sima ini yai biyeyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yayim simiir yanugaugauwim. ⁴⁶Mi Pol sowa Banabas simiirin yaimwo aiirar boinmimaugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira

bii Juda iikamim kimiir boinmimauuniam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digiumii haigingigi, aeya wim kima boinae mi nim krima ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin siirin wi hai rani. Mi wakae kima! Panoa krira pi kimiir haiburgigi mi krira pi iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pi simiir nini boinmaugigi, sima Juda simiir iikam tani. ⁴⁷Biiyan Inkam Komii siya hiniina boinkikin kariirin,

kara kimiir nimbingikim siyu miyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauwim Juda iikam tani siyuin nitmaisok okwowiyin siir. Mi kira ini pae niyuanan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om whiekakim ti nu iir nwowim, simiirin wi ti yai aiir boinmauwi kira. Mi simiirin wi siyuin nitmaisok okwowiyin wi kira pi yisiisimauu haiginiuwim.

⁴⁸Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir mhii kwoinim ini wadieya ywokiyim. Sima ini maigimaigra ywokiyim ti Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiya aiirimin. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbiniim, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin siir haiyim. Mi sima ina yaingwo tibmiyim.

⁴⁹Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aiir yamkiya. ⁵⁰Mi Juda simiir biiyan kamim sima ini hopsowoiu wigim inigakim Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biiyan Inkam Komiiyim ti om komii siir nwowiyim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowiirin. Mi sima ina kauriirgiyim sowiirin sowa ti nu iir kipi nwo. ⁵¹Iripi hiriinan mi sowiir iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkiigigin. Mi dimin biyeyin ini simiir hiar ywokiyim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo. ⁵²Mi iikamim naingwo tibmiyim om Antiok hiranim sima ini maigimaigra kiina ywowim. Mi Adi Komii siir naeyiun siir kirieya ini simiir yaninkiniu iuwim. Iriig.

Inkam nwiso sowa om Aikoniam hir miriigo.

14 ¹Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiriu. Sowa ina yapninopkainamwo Juda simiir maeyaua yai nidwo wakae sair mi yai hir ini okwo boiniu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. ²Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopsowoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwiso sowiir nwowim. ³Mi aposel inkam nwiso sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biiyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauuwim. Mi sowiir inim ti Biiyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginiu mi sowa kiriepai kiriepaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biiyan Inkam Komiiyin siya nisiimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi sair yayim ini kaimwowa ywowim. ⁴Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwiso sowakar ywo.

⁵Mi mhoiia kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biiyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriraerbumbuwim naingwokim. Sima sowiirin siiyani kaiyimik aokiyim naingwokim. ⁶Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Lистра mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidamam. ⁷Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboinmamauyokiyokiiyamwo. Iriig.

Pol, Banabas sowa om Lистра hir miriigo.

⁸Mi om Lистра hirin, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsiriunamwo, siir apua aeyar naokaininkinkiyin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamin siya bi swoki apririr sranikin. Niingaka. ⁹Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiyin ti inkamin naingwo tibmii dig namwo iuwim mi siya wi wadieyar nwowi. ¹⁰Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyin mi ina yopnatkiigiiyamin mi siya ina yapririrkiyin. ¹¹Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyin siir kigiyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saiir kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam piua swoki imbiniyin. Mi tapa tisi krimakar nwowim. ¹²Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim. ¹³Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiiyin siir yaba miriia. Mi prismi yaowae adin ta omaka saiir kigriraowiyin mi bulmakau ii nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir anoin siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biiya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkin imiiaekim. ¹⁴Mi aposel inkam nwiso Banabas, Pol sowa, ta hiriinan yaiya saiir wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir ywowo. Mi sowiir yuiiso ina yiinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwitninopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiywo, ¹⁵kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamaigo, krira kimiir hiriinanaigo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyu biyeyim simiir diuguski. Mi kima Adi Komiiyin krimiir yaimin dimin wakaeyiin siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whiii komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim. ¹⁶Kibie! Biiyan iiyim iikam whiekakim ti nu iir nwowim siya simiirar kigninkinkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim. ¹⁷Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Niingaka. Mi siya kimiirin dimin miiyik

iiirar diriraerar haiginiugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mipa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadieya yimbiyamim. Mi naeyim siya dig haiginiuwi mi kimiir kwoinim mairgimaigra asi nwowi. ¹⁸ Mi sowa ta yaiya saiir boin digiyo mi sowa miinan nap mirii nanaeko iikamim simiir nikiduwim. Mi sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biya simiir wanin Sus siir hauuwim mi siir hiriinan. Iriig.

¹⁹ Mi Juda iikam nhirim om Antiokanim mi om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mi iikamim simiir kwoinim sima ini hopswoni. Mi sima siya minim ina kaiyimikim Pol siir. Mi sima Pol siirin ini om komii siir yaba hiriir kinaniyamin. Simiir kwoinim ha naingwokim, siya naowigusami. ²⁰ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mi siya ha ninsiingiyin, ini oma hiriirar swoki apninopkai namin. Mi iigwira siya Banabas saika yam om whirin min nikiuwiyin Debi hiriirin.

**Mi Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin
Antiok mi sowa hiriir swoki am.**

²¹ Mi sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim simiir boinmimauu haiginiu. Mi sowa hiriinan tirkiyo mi iikam whiekakim ina yaingwo tibmiiyiyim. Mi mhohiya sowa ina swoki amwo ti simiir om whoimim Litra mi Aikoniam mi om Antiok hiriir. ²² Mi ti om whoimim iikamim naingwo tibmiiyim sowa nwoki whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi sowa simiirin haniingi boinanae. Mi kima kimiir naingwo tibmii aiirin donkworinukripkai. Biya krma siyiuin hikpai hikpai haiiyin mi siir tiki hopniin apnam. Mi mhohiya krma wi ti Adi Komii siir om kibiyyin iikam whiekakim mi digworaekwo ikim simiir kigirkakiyin wi siir nami. ²³ Mi sowa kam adi yaowae nhirim simiirin siyu komii kigriraowam yimbin. Mi omkakim Adi Komii siir inig hainaniyim omom omomanin simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim warar. Mi sowa Adi Komii siirim sriyo mi nae minim ini wara haiyakiyim. Mi sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauuswokiyyim, siya kigriraowam.

²⁴ Mi mhohiya sowa nu Pisidia sowiir boponau aiir yapam. Mi nu Pamfilia hiriir yapnimbiiyam. ²⁵ Mi sowa om komii whirin Pega yai hir boinmimauugik. Mi mhohiya sowa om Atelia hiriir yapiinam. ²⁶ Mi om Atelia hiran, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mi siyaiya sowiirin, om Antiok hir swokaka atkiniugig. Biya ti omin iikamim Adi Komii siirim naingwowiiyim mi sima Adi Komii siirim kwisboinki, ti inkam nwisowiiiram miya sowa miriia saiir kirie haiginiuwim. Mi sowa hiriinana tiro mi sowa ina swoki imbiyamwo ti om iiirar.

²⁷ Mi iya sowa om Antiok hiriir nimbiiyamwo mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiram in a yikiuna digim, sima maeyau kwiruwa

nwowim. Mi sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mi sowa ina boino, Adi Komii siyar niyok haiginiugikin kririir siyiin iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi sima wi nwoki aingwo tibmiiyim. ²⁸ Mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Iriig.

**Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om
komii Jerusalem hirara yaingiriuiuiim**

15 ¹ Mi nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hiriir. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir ini boinmimauugig. Mi sima boin mi kima siyiin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir kima siir tir karam mwowi mi kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi wara kaoprige okwo rani. Niingaka. ² Mi sima hiriinan yai boinkiyim mi Pol sowa Banabas sowa io prasae bi nwoko simiirin. Mi sowa simaka yaii prasae bi niniinansaoko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mi kam nhirim om Antiok hiran sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalema hiriinin, ta yaiya saiir nini bointibmii kimaigikim aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyi komii kigriraowiyim simakar.

³ Mi simiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mi sowa ti nu komii whiso Finisia mi Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim simiir hiran iikamim simiir ini boinmimauuwu ta yaiya. Mi sowa simiirin hiniina ini boiniu, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi nu Finisia mi nu Sameria hiran iikamim mi sima ini mairgimaigra taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramin.

⁴ Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiyamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyi komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwu. ⁵ Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti kitiyopnimnir hai. Mi kima simiir boinki, sima Moses siir siyi iir dap.

⁶ Mi ti aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyi komii kigriraowiyim sima iripa yidwo hid boinai ta yai aiirim. ⁷ Sima yai whiekakim boinai digiyim mi Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya simiirin ina boinkiyin, ti nomiiyauim! Kima bidi yinokninkinim. Adi Komii siya hid haiginiugikin miyim krimiir. Mi bidi bidiniya kariirin siyar nimbingikin ta Jisis siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikam

nhirim Juda iikam tani sima wakaei mi sima wi wara nwoki aingwo tibmiiyim. ⁸Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yinokninkinin simiir kwoinim. Mi siya ina mi inokninkin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi siya siir naeyiuiin ini simiir hauugiyin krimiir hauugiya saair hiriinan. ⁹Mi siya Juda iikam tani simiirin yaeya siyi whir bi tirikin mi Juda iikamim simiirin yaeya bi mi tirkin. Niingaka. Iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyeyim wi Jisis siyar whinkaopriigi okwowi. ¹⁰Mi kima tariinanin Adi Komii siirim dimusi kinankiuwi? Mi kima ti iikam nhirim Juda iikam tani naingwo tibmiiyim mi kima hik simiir dimusi hauugim? Biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim mi krime ti hik hiniinim simiir haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. ¹¹Mi krime ha naingwo tibmii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbua wi saeyar swoki kaopriginaowidi krimiirin. Mi simiirin iriipi hiriinan wi wara mi inkin kaopriigi okwowi. Pita siir yaiya ini dig ywokiya.

¹²Sima ti iikamim yai bi boinmiminkim simiir wiinim Pol mi Banabas sower yaiyama mauugim. Mi sowa simiirin min boinmimaugim dimin kirie komii komiiyim Adi Komii siya direraerarim Juda iikam tani simiir mi sowa simiir boinmimaugim.

¹³Mi sowa ta yai air boin digiyo mi Jems siya ina yisiin okwo boinkiyin ti nomiiyauim! Kima kariir yai air ti wakaeki. ¹⁴Saimon siya kimiiir bidiya iki boinmauwuin hiniin, Adi Komii siir kwoinin ini simiiramar yaingwo hirirugiyin ti iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi siya kiyaina iikam nhirim simiirin, sima siir isid nwowim. ¹⁵Mi taka yaiya profet kamim sima boina mi saair hiriinanairga. Mi sima David siir isid iiram win boinkikim. Taka yaiya hiniina boinkika,

¹⁶krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, mhoyia kara swoki iti mi ta Devid siir omaka nakainam ya wi kara swoki haininasiin okwowi. Mi iki saair digworaekwo nhirim, biye nwowim, yim wi yaeya kara swoki grab mirii. ¹⁷Mi iikam nhirim Juda iikam tani yim wi kariiram wit. Mi iki iikam whiekakim nu whiranim kariiram naingwo tibmiiyim, yim iriipa hiriinan kariir waraigim. Mi siya hiniina boinkin. ¹⁸Biiki Biyan Inkam Komiiyin, siya ta yai air bidi boinin.

Mi tariinanin siya ina swoki boinkiyin,

¹⁹mi Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kariir kwoinin hiniingin, iikamim Juda iikam tani simiir kwoinin ina kisina haiginamin Adi Komii siirim mi krime simiirin kiigi kipi ninki. ²⁰Niingaka. Krime simiirimin yokwo ti win hauugi. Mi simiir yokwowa hiniina win boinki mi sima siyi biye whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir duguski. Mi sima hiinanaeni siyiuiin siirsi dapiyok. Mi sima iki wraisuim niiyara sima nimborkrimkriku aokiyim simiir kipi nae. Mi sima

wraisupai wraisupaiyim simiir nhie imiir kipi mi kwiya. ²¹ Krima dinokninkin, biya hiriinan mi tariinanin iriipa hiriinan iki om komii komii whiekakim inkam kakaigim, Moses siir siyu komii siir yai imiir boinmimauam. Mi sima siir yai aiirar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeyim simiir. Mi Juda simiir ii komii komii ikim. Iriig.

**Sima yokwo iki iikam nhirim Juda iikam tani Adi Komii
siirim naingwo tibmiiyim simiirim win hauugika**

²² Mi aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowi ikim mi inkam ima sima yai maeyauu kwirua minam nidwo binaigim, inkamwo nwis nimbinkiyim Pol, Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mi ti inkam nwis sima nimbino sowiir inigo Judas mi siir inig whirin Basabas mi nwirin, Sailaskin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir biyin ini sowa ywowo.

²³ Yokwo kwira sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mi saiir yayim hiniina win boinkikim, krima aposel kamkim mi krima inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim krima kimiir nomiiyaukim. Krima winkika ta yokwowa kimiirim ti nomiiyau nhirim, Juda iikam tani om Antiok anim mi nu Sirianim, kimiirim. Ti akamim! ²⁴ Krima bidi wakaeyim! Krimiir kam nhirim kimiirim nitkim mi yayim sima boinim kima ini kakar ywokiyim. Mi kimiir kwoinim sima pridaiginiugim. Mi krima simiirin hiriinan bi boinkikim. ²⁵ Krima ta yayia saiir wakaeyim mi krima ini kwoin whirua ywowim. Mi krima ina boinim, nim inkamo nwis ti ikropki kimiirim ti krimiir nomiiyau wadie nwis sowaka Banabas Pol. ²⁶ Mi sowa naosi bi naingwoyimiyoko, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir mii aiir napmriiyamin. ²⁷ Mi krima Judas Sailas sowiir asi nikropkiko, ta yai aiirin pi sowiir yaiga nini boinmimauuniyim kimiirin. ²⁸ Mi Adi Komii siir naeyu miyikin ini krimaka nwowin. Mi krima yai bidi kitibmii boinim mi krima kimiirin pi yapa hik kwiri swoki inkin hauugi rani. Niingaka. Mi kima ti hiriinan dimin iirarar tir. ²⁹ Mi kima wraisuim sima nisomaowim mi uruwai siyaowaini hauuim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuim nii ara sima nomboru aokiyim simiir kipim kipi mi ae. Mi simiir nhieyim kipi mi kwiya. Mi kima hiinanaeni siyuin siirsi dapiyok. Kimasiya kigririraona mi ti hiriinan siyu iisi dapiyok. Mi kima wi wadieya sibgu okripkai. Ta yokwowa ini digyokiya.

³⁰ Iikamim sima nikropkikim mi sima om Antiok hiriir yapiinamim. Mi sima iikamim naingwo tibmiiyim simiirin ha nikiunamim maeyau kwirua haingiriyu owim mi ta yokwowa ina hauua simiir. ³¹ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yokwowa saiir mwainim mi sima ini maigimaiga ywokiyim. Ta yayia simiir whinkinsiis haiginiuga sima winkiya. ³² Mi profet inkam nwis Judas, Sailas sowairgo mi sowa yai

miiyik miiyikim iikamim naingwo tibmiiyim simiir asi boinmimauugo mi simiirin sowa whinkinsiis haiginiugo. ³³Mi sowa om Antiok hirin ina iki onanaeyo bi namsasaugo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima sowiirin ina boin wadiekiywo. Mi sima ina swoki ikropkiywo simiirimar. ³⁴Mi Sailas siir kwoinin ina yaingwowin, kara wi om Antiok tirar nwowi.

³⁵Mi Pol, Banabas sowa om Antiok hir nwoko. Mi sowa kam nhirim simaka yinkin miriiyim, iikamim simiir nisiisimauam Adi Komii siir yai aiir. Mi Biiyan Inkam Komiiyir siir yai win kibiya saiir boinmimauam.

Pol, Banabas sowa ini yapa yapa yamkiywo

³⁶Mi mhohiya bwan nhirim bidi yakaigiyim mi Pol siya Banabas siir boin, krira swoki ami iki nomiiyauim om komii komiiyim simiir nwowim simiir swoki apkig ami biiya krira boinmimauuim Biiyan Inkam Komii siir yaiya saiir. Mi krira simiir ninokninkinim, sima ina namisi sibgu owim, iyie? Niingaka. ³⁷Banabas siya minam naingwokin Jon siya saikar namim mi siir inig whirin Makin. ³⁸Mi Pol siya ina boinin, ti inkamin biiya krimiirin nu Pamfilia hir haibugikin mi siya mii kriraka miriiyam wara bi nitkin mi krira sirin wi wara kipi nikiunam. ³⁹Mi sowa io ti dimin iir haniingi ywonanae. Mi sowa iripa bi miriigo. Mi Banabas siya Mak siir yikiunam mi sowa siyai ira saiir kwiriinam mhiuisim whirin Saipras siir hiriir namam. ⁴⁰Mi Pol siya Sailas siir yikiunam mi ini sowa yamwo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima boin, Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya wi kowaka nwonami. ⁴¹Sailas sowa Pol nu Siria mi nu Silisia ti nu komii whiswo sowiir bopwo hir napamwo mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiiskim sowa. Iriig.

Pol siya Timoti siir yimbini saika namam.

16 ¹Pol siya wara yinkin am om Debi mi om Listra sowiir hiriirin. Mi om Listra hirin inkamin naingwo tibmiiyir nwira nwowi. Siir inigin Timotikin mi siya Juda wiga saiir yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin. ²Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra mi om Aikoniam hiranim, sima siir siyiu imiir boinkim, Timoti siya inkam wadiekin. ³Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikiunaniyin. Mi siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin mi ti hiriinan siyiun siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninokninkinim Timoti siir adin Grik inkamkin. ⁴Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, biiya sima nimbointibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin saiirar swokini boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyiu iirar ti swoki ap. ⁵Mi omom omomim ti kam nwoimim sima

naboinmamauiim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar wwokiyim. Mi iinokiinokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Iriig.

Pol siya whinkigmimikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

⁶Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sowiir boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyiui siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauiiu. ⁷Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkim, pi nu Bitinia hiriir napninopkainamim. Mi ini Jisis siir naeyiu ieya yikidunaowidim simiirin. ⁸Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyugikim. Mi sima ina yapnaniyim om Troas tiriir. ⁹Mi niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsiin okwo kauwok boininaekiyin Pol siiram. Kira wara whii komiia solwara nikiuwiya saiir whii mirmiiya tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginiuniam. ¹⁰Pol siya ti dimin iir bidi kigiya mi krma bi kimiminkikim ini digworaekwo imiirar diriraerar namim nu Masedonia hiriir namimin. Krma bidi yinokninkiyim Adi Komii siya nikiugikin krimiirimin. Yokwo Komii saiir yai win kibiya simiir boinmimauiim. Iriig.

Lidia Saeya bidi yaingwo tibmiiya.

¹¹Mi krma siyaii aiirin om Troas hir nwowa saiir yani sain kwiriinam. Mi ta siyaiiya ini om Samotras hiriirar kigiriinunama. Mi iigwira om Niapolis hiriir yakiyam. ¹²Mi krma ti om iir haiburgigim mi om Filipai hiriir yapnimbiyam. Biiya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whinikin. Mi ti om komiiyin ini nu Masedonia siir nu haimii iir nwowin. Krma ii kasa bi niki onakikim ti om iirin. ¹³Mi Juda simiir ii komiia krma om iir haiburgigim mi ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa saiir kingiin hirin, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mi ta opni maeyaua krma kigi wig nhirim hir nwowi. Mi krma yai simaka yidwo boinai.

¹⁴Wig ira saiir inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mi saeya ta yai aiir wakaeya mi saiir omin Taiatairakin. Mi saeya yiu is pariidnan pani miiya saiir miriiga. Mi saeya umir pi saiir siyar mi hai. Biiyan Inkam Komiiyin siya kisina haigikin saiir kwoinin mi saiir wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini saiirima mauugiya. ¹⁵Mi saiirin op ina baptais haiginiua mi saika iripa omaka irua whwonkaiyim simiirin warar. Mi saiirin op ha baptais digiya mi saeya boinki krimiirin, kima kariirin ha naingwowi kara Biiyan Inkam Komiiyin siirim bidi yaingwo tibmiikikina mi kima pa nwoki itim kariir omaka aiirin. Mi saeya krimiir boinanaeya mi krma ini saiir yai aiirar mi wakaeyoknanamim. Iriig.

Pol, Sailas sowiirin omakanau hiugripiikikaigo om Filipai hir.

¹⁶Mi iigwira krma ti ieyin siir kingiin hiriir napnamim mi Adi Komii siirim ini sriiyu ta maeyau aiir. Mi wig ira mii niinga priimiriya saeya

krimiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi saeya ta wiga uridyiu biyieki bidi yinkiniukikaiya. Mi saeya iki boskwonauwan yaimin diminim pi saeya niisiisimauuwi. Mi ta wiga saiir biiyan iikamim sima umir komii pi miiya saeya miriia pi saiirsiyar mi haii. ¹⁷Ta wiga saeya ini Pol siya mi krime, saeya ini krimiir mhoiia yita. Mi saeya iinokiinokin pi hiniina kauwok boinkii, kima ti kamim Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowiyin siir mii miriyyim, kima krimiirin siyyuin Adi Komii siya kaoprige okwowyin siir boinmimauu. ¹⁸Iinokiinokin ta wiga hiriinan siyiu iiar tirnanaeka. Mhoiia Pol siir piua ina piyaokiya mi siya ha haimisiyao okwo kaokiyin ta wig aiirim mi siya yiu biyie iir boinkii, kara kiriirin Jisis Kraisiir inig iir boinki, kira ta wig aiir diuguski! Mi ha damki! Mi ti uridyiu biyeyin bi kimiminkikin, ta wig aiirin ina yiuguskiyin mi siya ina yamkiyin.

¹⁹Mi ti omin siir biiyan inkam komiiyim sima bidi kigii, ti diminim mi sima ina yinokninkiyim, ta wiga saiir umir miiya nikiigiya. Mi sima Pol, Sailas sowiir yonkworimdinu mi sima sowiirin ina kiyainamwo mi sima maeyaua sima nidwo boinaiia biiyan inkam komiiyin saika hir ini boinaiyiu, sowiir boiniyopnatkaigiyam. ²⁰Mi sima sowiirin biiyan inkamin yai wakaeyin, siirim yikiunam. Mi sima ina boinim, ti inkam nwiswo Juda hiranko. Ti krimiir om komiiyin sowa nini priidiraerarbumbuniko. Mi krimiir iikamim kakak asi nwokim. ²¹Mi sowa simiirin yaeya siyiu whir bi niisiisimauugo. Mi nim krime om komii Rom simiir siyyuin siir napikim. Mi ti siyarin yio iripa bi namasugin. Mi krime ti siyyuin sowa niisiimauuwin siir kipi nap, yio ini yaeya siyiu ywowin. Mi ti yayim sima boinim ini dig ywokiyim. ²²Mi iki iikamim simiir yayim ini sowiirar swoki inkin boinhiuriyiyugiyim. Mi inkam komii komiiyim yai hidiyim sima yinikiwimwitki sowiir yuiso. Mi sima boinki, sowiirin idgiu hankak dwoki. ²³Mi sowiirin idgiuni yipimparanae. Mi sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir dokmwin apninopkaigi. Mi inkamin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siir boinki, kira sowiirin wi sibgu waikao. ²⁴Mi ti inkamin waikaowiyin, ta hiriinan yai kirie aiir wakaekiyin mi ta omaka hiuyokiyokaiya sowiirin saiir omaka igibopwo hir yami okmwin idwokaiyiu. Mi siya sowiir iga kwiiyim pae komii komii wiso sowaka yinkin irioninkin widgig.

²⁵Mi hirii tirii niibwopwowin Pol, Sailas sowa Adi Komii siirim sriiwii. Mi Adi Komii siir mwaiyim ini simiir warar waakaowiiyo. Mi kamim sowaka ninkin hiugripkiyim, sima ini sowiirar wakaemimikwiiyim. ²⁶Mi bi kimiminkikin niin komiiyin ina yitkiwiiyin. Mi ta omaka saiir iyyinpaeyin whiekakim ini praprada kinkiyim. Mi ti omaka simiir hiugrimkripkiikikayim simiir anowim ini sima sima haiwaokiyim mi ti kam whiekakim wiewinsopim simiir ninimnirkaiyim ini sima simar huiwhromwhro ikiigiyamim. ²⁷Mi inkamin ta omaka saiir waikaowiyin

siya ha ninsiingiyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano whiekakim simiir kigiyim haiwaokiyim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin tari kam whiekakim tapaiir hiugripkiikikaiyim bidi yidamkiyim. Mi siya siir kamkiu iir asi kiwokhaigin siya siyar swoki hampimpitnam. ²⁸ Mi Pol siya ini komiia kauwok boinkiyin! Kira kinakina kipi diriraerarbumbuna. Krima bi nidamamkim krima tisi tirirar nwowim. ²⁹ Mi ti inkamin waikaowiyin ina kauwok boinkiyin, paeya niuyaeiya saiirim mi siya ina iwit ninopkainaniyin omaka apanauwa hiriir mi siya nidid prasae bi kikinkin, siir kiu minim ini nopnopa warar kinamin. Mi ini Pol, Sailas sowiir igmiiga ini akai hiiuwin. ³⁰ Mi siya ina yikiuna apninaniyamo sowiirin yaba hiriir. Mi ina boinin, kowa inkam komiiko kara piki hiniin diminin siir ti tir? Mi Adi Komii siya pi kariir niki animaiwarkainam. ³¹ Mi sowa ina boino, kira krimiir Biian Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. Mi Adi Komii siya wi kiriir nwoki anmaiwarkainaei. Mi kiriir omakan iikamim iriipi hiriinan, wi siyakinar nanmaiwarkaina swowi. ³² Mi sowa ta yai win kibiya Biian Inkam Komiiyin siira simiir boinmimaugim siya. Mi iikamim siir omakanim simiir warar yinkin boinmimaui. ³³ Mi ta ii aiirin, ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin sowiir paowaiyim ini siya hiisokim. Mi bi kimiminkikim siya mi iikamim siir omaka iruanim sima op ina baptaisim. ³⁴ Mi siya sowiirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi siya sowiirin nae minim ina hauu aeyin. Mi maigimaiga prasae rani, siya nwowa iikamim omaka irua saika whwonkaiyim simakan. Mi sima Adi Komii siirimin ina yaingwo tibmiiyim.

³⁵ Mi iigwir nugakin, inkam komiiyim yai hidiyim om komii Rom hiranim sima swoki ikropkiyakwok, kam nhirim yaii niniyim simiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir. Mi sima ini boiniu, kira ti inkam nwiso sowiirin ti ikrop apniki. ³⁶ Mi ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siya Pol siir ini boinmauiiu. Mi siya boin, iki inkam komiiyim yai hidiyin om komii Rom hiranim sima bidi boinkiyim kowiirin pi kara nikropkii mi kowa ta omaka hiuyokiyokai aiirin haiburgig mi ha dapniyam mi kowiir kwoinin hiinsim hiinsima dwo. ³⁷ Mi Pol siya simiirin ina boinmauiin, krira ini om komii Rom hiran inkam ywowo mi sima kririirin yai miyik bi sibgu boinkim. Mi diminin krira tirbuin siir bi boinmaugim. Niingaka. Sima kririirin iikamim simiir whwonkam ida, hindara priitiokim. Mi sima kririirin omaka hiuyokiyokaiya saiirin whisariya nokmwin apinopkaigiko. Mi tari sima kririirin hindara haigiprakai ikrop apniyamam naingwokim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Om komii Rom hiran inkam komii komiiyim simar wit. Mi kririirin simar swoki ikrop apniki idwowiia hiriirin.

³⁸ Mi kamim yaii niniyim, sima ta yaiya saiir wakaenamim mi ina yamim mi biian inkam komiiyim yai hidiyim, simaka ini boiniu mi

biiyan kamim yai hidiyim, sima ha wakaewinim, sowa ini om komii Rom hiran inkamar mi owo mi sima ina yididim. ³⁹Mi sima ha namim mi sima sowiirin ina ini ouumikmik boiniuwim. Mi sima boin, krime kowiirin siyu miyiknan bi tirkikim. Mi sima ina whinapniyamim idowiya hiriir. Mi sima boinki, kowa ti om komiyyin siir haburgik mi kowa maeyau kwira dapnam. ⁴⁰Mi sowa ina haiburgigo ta omaka hiuyokiyokai aiirin. Mi sowa Lidia saiir omaka hiriir yam. Mi sowa iikam nhirim naingwo tibmiyyim simiir ini kigi. Mi sowa yai nhirim simiir boinmimauu, simiir kwoinim kirie nwoki owim. Mi sima ha haiburgigim mi sima ina yamim. Iriig.

**Mi om komii Tesalonaika hiran iikamim sima
Pol Sailas sowiir tioim minkim**

17 ¹Mi sowa ha napnamo mi sowa om whirin Amfipolis hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa ti om iir haiburgigo mi sowa om komii whirin Apolonia hiriir yimbiiyam. Mi sowa ti om iir mi haburgigo mi sowa om komii whirin Tesalonaika hiriir yimbiiyam. Mi omaka ira Juda simiirga yai nidwokai wakaeya ini ti om iir nwowa. ²Pol siir siyiuin iki om komii komiyyim siya namim, siya pi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya mi siya pi simaka ninkin apninopkainami. Mi Juda simiir ii komii komii kwoimim siya simaka yinkinwamwarkii boin, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiir. ³Mi siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiirin minam boinmimauugin simiirin, Adi Komii siya bidi yimbinin inkam nwirin, hik haiyamin. Mi siya wa naonami mi siya wa swoki insiin idwowi. Mi siya boinki, ti inkamin Adi Komii siya nimbinin, siya Jisis siyairgin. ⁴Mi Juda iikam nhirim simaka hiran nwowim, sima ini Pol siir yai aiirim yaingwo tibmiigiyim. Mi sima ini Pol, Sailas sowiir isid ywowim. Mi iikam whiekakim Grikanim, yim sima iriipi hiriinan Adi Komii krimiir Wanin siirima mi hainanikim. Mi simiir iikam isid bripriyin sima ini sowaka yinkin itinakium. Mi bii nwowi wigim, yim ini hiriinanar mi tirim.

⁵Mi Juda simiir kwoinim whwokwoka bi nwokikim mi sima inkam biyeyim siyu hir napamim simiiram yikiuna. Mi sima iikam whiekakim ina yikiuna digim. Mi ta yaiya sima nini boiniua mi simiir kwoinim ini haughauga whiyekiyim. Mi sima ini yaiiyamar yaingwokiyyim. Mi sima Jeson siir omaka saiir nokwoyokaigiyim mi sima ina hansranim simiirim. ⁶Mi sima simiir bi kigim. Mi sima Jeson mi iikam nhirim naingwo tibmiyyim simiir yikiunam ti om komiyyin siir biiyan iikamim simiirim. Mi sima hiniina kauwok boinam, ti kamim siyu bibiye tirbumbuwi ima ti omom omom imiir. Mi tariinanin sima tisi om iir mi atirbumbuniyim. ⁷Mi Jeson siya yikiunam simiirin siir omaka hiriir. Ti iikam whiekakim

sima om komii Rom hiran inkam komiiyin Sisa siir siyiu imiir nanugaugaugim. Sima ina boinim, inkam Komii nwirin ina nwowin, siir inigin Jisiskin. ⁸Mi iikamim mi biiyan inkam komii ikim ti om komii siir nwowim, sima ti hiriinan yai imiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. ⁹Mi biiyan inkam komiiyim sima boin, kimiir yaiya yai paii rani mi kima pi ta yai aiir saingig. Mi Jeson mi iikamim naingwo tibmii ikim, sima umirim ha saingigim mi sima ina yamim. Iriig

Mi Sol siir isidin sima om Beria hir miriigim.

¹⁰Mi ta iiya saiir niiyaka iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima Pol, Sailas sowiirin om Beria hiriir yikropki. Mi iiya sima om Beria hir nimbiyamim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir. ¹¹Mi Juda iikamim om Beria hiranim, simiir kwoinim iikamim om Tesalonaika hiranim simiir hiriinan tani. Niingaka. Mi sima ini maigimaigra nwowim, simiir yai aiir wakaeyamin. Mi iinokiinokin sima Adi Komii siir yayim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sima nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka. ¹²Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sima ina mi aingwo tibmiigiyim. ¹³Mi mhoiia Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sima wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hirin. Mi sima asi namkim ti om iirin. Mi sima ini hopswoiu iikamim simiir kwoinim mi sima ina yanaakiyim. ¹⁴Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyim sima Pol siir yikropki whiigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hiar ywokiyo. ¹⁵Mi sima Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikiu kwiriigigim, siirin om Atens hir nadu atkiniugigim. Mi Pol siya yayim ina boinmimauugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hiniina boingig sowiiramin, sowa wa witsisau kariiramin. Mi sima ina swoki haiyiug apnamim om Beria hiriir. Iriig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmimauugin

¹⁶Pol siya om komii Atens hir ywokwokin, Sailas, Timoti sowiirimim. Mi siya ina kigin ti om komiiyin sima uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoinin miyik bi naingwokin. ¹⁷Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamim mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarkii boin. Mi siya iinokiinokin pa mi ami maeyaua iikamki ninkiniuwiya saiir. Mi siya yayim pi iikamim simiir hiar mi boinmimauuwi. ¹⁸Mi kam nhirim Epikuriamni siyiu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyiu ninokninkini ikim sima yai saika yinkinwaomwarkii boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamin

yai priiboin priiboiniyein siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinim, siya uridyiu biyeyein om whiranin siir yai imiir boinmimauuwi. Pol siya Jisis Krais siir yaiwin kibi aiir boinmimauugin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwokin. Mi siya ta hiriinan yaiya saiir boinkiyin mi sima ta siir yaiya saiir bi wakae ninokninkinkim. Mi sima siirin yai biyie asi nikbumbugim. ¹⁹ Mi sima Pol siirin asi nikiunamkim simiir biyan inkam komiyein siiram, maeyaua yai nidwo boinaiya mhiuku Ariopagas hirana saiirim. Mi sima boin, krime ta yaiwin kibiya kira boinmimauua iki iikamim simiir mi krime saiirim naingwowi saiir wakaeyim. ²⁰ Krime ta kiiir yaiya saiir wakaeyim mi krime ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yaiya, ini saa ywowa. Mi krime ta yaiya saiir yai mwo imiir ninokninkinim naingwowi. ²¹ Mi iikamim om komii Atens hiranim mi nhirim om whiran iikam ikim, sima om komii Atens hirara yamwoni. Mi sima iinokiinokin yaeya yai whir bi boinikim. Niingaka. Sima ti yaiwin imiirara whrie boinanaeikaigim.

²² Mi Pol siya biyan inkam komii komiyeim mhiu Aripagas hiranim, simiir whwonkam ida yinsiin okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamim om komii Atens anim kara kimiirin bidi kigim, kima miini haniin miriigim wou nikwo aeyamin. ²³ Mi iya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowim wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biya kwira kig. Mi sima yaiya hir wina hiniina winboinka. Ti Adi Komiiyein krime ninokninkin karamae nwowin. Mi ti Adi Komiiyein kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar, priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyein, kima ninokninkin karamae nwowin siir boinmimauwam tiri.

²⁴ Adi Komii siyairgin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyim. Siya, nu ninomor sowiir nwowim digworaekwowim mi simiir Biyan Inkam Komiigin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriyeim, siya simiir bi nwowikin. Niingaka. ²⁵ Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiyokiiyein kwoinbudin pi siyar nwowaiginiuwu mi simiir kwoinim asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginiu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowim, inkam nwirkin bi hauumauu haiginiugin. Mi siya dimin whiram bi whaowaekin. Niingaka. ²⁶ Biiki biyein Adi Komii siya inkam nwirin Adam siir nonkwokwokikin. Mi siir yinieyim, ini hoimgakar ywokiyim. Mi sima piuim kwirua bi nimbiyamkim, ini piupai piupai yimbiyamim. Mi simiir nu maeyauim sima nwowanim siyar yimbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinin siira naingwokwokaigikin nu maeyau simiirin yapayapa kikintimtio haiginiuim. Mi siya tiki iyeim ti digworaekwo whiekakim sima nimbiyamiyim, simiir warar yinkin imbingi. ²⁷ Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krime siir kigninokninkinim. Mi siya aru nwo rani, ini krimiir kingiinar nwowin.

28 Mi siir kirieya krimiirin omwai saeya waiyayokiyokiii mi krima asi nongwomamair aekiyami ti nu iiriri. Kimiir inkam nwirin siya hiniina winboinkikin,

krima ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkim.

29 Mi krima ini Adi Komii siir yinisi ywowim, mi krimiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krima nonkwowowiyim siya simiir hiriinan tani. Niingaka. 30 Biya kamim ninokninkin karamaeyim mi Adi Komii siya simiirin yai hirii bi boinkin digworaekwowim sima tirim ta ii aairin. Mi tariinanin siya yai ina boininaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinin ti kisina haigi. Mi dimin biyeyim simiir haimriyugig. 31 Mi siya iya kwira yimbin simiir yaimin diminim simiir hidam. Mi siirin Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krima nwoki ninokninkini, siya Adi Komii siirgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siyairgin, yai hidiyin.

32 Mi iya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowin siira sair wakaekiyim mi nhirim ini siir boin grinamim. Mi nhirim ina boinim, krima wi kiriir yai aairar swoki wakae ti dimin iiriri. 33 Mi Pol siya simiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin. 34 Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiigiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ariopagas hiran kamim siyu komii ninokninkinim simiir inkam nwirkin. Mi wig ira sair inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamim. Iriig.

Pol siya om Korin hir miriigin.

18 1 Mi mhoiia Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam. 2 Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya sair hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga sair inigin Prisila. Mi Biyan Inkam Komiiyin om komii Rom hir nwowiyin siir inigin Klodias. Siya nhinikriropki Judan iikam whiekakim om komii Rom hir nwowim simiirin. Sowawai ti om komiiyin Rom siir asi haiburgigo mi ina yito. Mi Pol siya sowerin hir ini kigu. 3 Siya ta miya sowawai miriia wraisu is pani miya omaka miriia sair hiriinan mii aairar mi miriigin, umir mi haiyim. Mi siya sowerwai omaka asi whwonkaigin. 4 Mi Juda simiir ii komii komiiyim, Pol siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya sair napninopkainamkin. Mi siya yai simaka yinkinwaomwarkii boin. Mi siya Juda mi Grik hiran iikamim simiir kwoin imiir ini boinurwokaiyu sima Jisis siirim naingwo tibmiiyim.

5 Mi mhoiia Sailas sowa Timoti ina haiburgigo nu Masedonia hirin mi sowa ina yitwo Pol siirim. Mi Pol siya iinokiinokin yaiwin kibiya

saiirara boinmimauuwikin. Mi siya Juda simiirin ina boininaekiyin. Jisisin Biyan Adi Komii siyar nimbingikin, Judan iikamim kimiir kaoprigi okwowam. ⁶Mi sima siir yai aiir yanugaugau mi sima siirin ina yigbumbuwim. Mi sima nu sinim siir yuiis aiir nwowim asi nhiskigikim. Dimusi rani, siya pi brombropnamkin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kima kigugukaeyami kimiirar diminkin, yaikakin wi kimakima nwowi. An kara yai karamaeka. Panaowin kara pi iki iikamim Juda iikam tani kara pi simiirim nami. ⁷Mi Pol siya ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir haiburgigin mi siya inkam nwirin siir omaka saiir yam. Ti inkamin siir inigin Tisas Jastaskin. Siya Juda inkam tani, siya ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanikin. Mi siir omaka ini ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya ini saiir akpitga ywowa. ⁸Mi ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir biyan inkamin saiir kigriraowiyin, siir inigin Krispaskin. Mi siir wig yin ima, simani bidi yaingwo tibmiiyim simiir Biyan Inkam Komii iirimin. Mi om Korin hiran iikam whiekakim sima ta Pol siir yai aiir wakaekiyim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyim. Mi simiirin op ina baptais haiginiuwim.

⁹Mi iigwir niiyaka Pol siya dimin whirin nhwonan siir whin kig. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya boinki siir, kira kipi nidad. Niingaka. Kira ha boinmimauugi, mi kira yai mikrim kipi nwo. ¹⁰Mi kara kinakar nwowi mi inkam nwirin wi kiriir hopswo rani mi kiriirin wi siya tirbumbu rani ti om komiiyin kariir iikam whiekakim ini tirar nwowim. Ta yaiya Adi Komii siya boinkika. ¹¹Pol siya om Korin hiran, biewiyin whira ywo. Mi bwanim iriyyar whira yinkin o. Mi siya simiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugin.

¹²Mi ta iya Galio siya nu komiiyin Grik hiran biyan inkam komiikin, hir nwowikin. Mi ta iya Juda sima wara yinkin nhiin, Pol siir nwowam io. Mi sima siir yikiunam biyan inkam komiiyin yai hidiyin, saika nokwo boinam. ¹³Mi sima boin, ti inkamin, iikam whiekakim simiir kwoinin siya boiniurwokaiyiugin Adi Komii siir inig hainanam. Mi ta siir yaiya ti siyiu komii saika iripa bi namasuga. Niingaka. ¹⁴Pol siya ina naingwown simiir yai aka nowarkii boinamin. Mi Galio siya Judan kamim simiir boin mi ti inkamin siya siyiu biye tiriikiswo mi kara kimiir yai aiirin wa pi wakaeyin. Mi siya ti inkamin krimiir oman siyiun saika bi nantamyiryirkin mi siyiu biye bi tirkin. Niingaka. ¹⁵Mi tiki diminin siya krimiir oman dimin tani. Niingaka. Juda hiran iikamim kimiir siyiun mi siir diminkin. Mi digworaekwo whiekakim simiir inigim, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi. ¹⁶Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka nokwo boiniya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi. ¹⁷Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir biyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boiniya, saiir

kingiin hira yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Iriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

¹⁸Pol siya om Korin hirin, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiia siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyai aiir kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyai ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina piiriyonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbini, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyiin siir napkin. Mi siyaiya ha hiuyanama mi sima ina yamin nu Siria hiriir. ¹⁹Sima om Efesas hiriir yimbiam. Mi Pol siya sowiirin ti om iir haiburgig. Mi siya ina yapninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boiniya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whrieboinaiyu. ²⁰Mi sima siirin ina sriiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani. ²¹Mi mhoiia siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kimiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiya saiir yani kwirinam.

²²Mi siyaiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiya saiir haiburgigin mi ina kunaidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibmiiyim siya simiir ini boiniu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin. ²³Pol siya om Antiok hirin, ii prieiriga nwokin. Mi mhoiia siya ina yamin. Siya ti nu whiswo sowiir yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim simiir nap miriiyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, simiir whinkinsiis haiginiugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikin om Efesas hir.

²⁴Mi Juda inkam nwirin ti om komiiyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miiyik miiyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aiirin, bidi yinokninkin digin. ²⁵Mi yio siya bidiyar mi inokninkinin, dimin taemin nhirim Jisis siya diriraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikrikiu boinkikin. Niingaka. Mi siir yaiya ina yinyokiigiya hinda tinda. Biya Jon siya, siir boinmimauuwin yayim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimauugin. ²⁶Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir yam. Mi siya yayim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar wakaeyo mi sowa siirin ina yikunamin sowiirwai omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haniingin yanaakninkii haiginiu Adi Komii siir siyu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibgu inokninkinim. ²⁷Mhoiia Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir

namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin maigimaigra haiginiugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hiniina win boinki, kima siirin wi dikiunam kimiir omaka hiriir. Mi iia siya nu komii Grik hir nimbiyamin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir piu nhinmi siya ini kin haiginiuu. Biya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam. ²⁸ Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinim yai bibiyeyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yayim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowim Jisis siya inkamin biya Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whindiriraerar haiginiuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamair aekiyamkim. Iriig.

Pol siya om Efeses hir miriigin

19 ¹ Apolos siya om Korin hir miriigin. Mi ta iia Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miriigin. Mi siya om Efeses hiriir yap nimbiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigi. ² Mi siya sriiyu biya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyu miyik iir bidi yaeyin? Mi sima boin, niingaka. Krma Adi Komii siir naeyu miyikin siir yai bi wakaemiminkim. ³ Mi Pol siya boinki simiirin, kima piki hiniin siyiun si baptaiskim. Mi yim ina yowarkii boinkiyim, nim krma Joni siyiun op siya baptaisin mi siir baptaiskim.

⁴ Mi Pol siya boin, biya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginiugim mi siya ti siyiun min niisiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boin, kima ti inkamin kariir mhoiia nitin siirim daingwo tibmii. Ti inkamin siya Jisisin siyairgin. ⁵ Mi sima ta Pol siir yaiya saiir wakaeyim mi ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar dapim mi op ina baptaisim. ⁶ Mi Pol siir ina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyiun ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boinamim profet kamim yaiya sima boiniya mi sima simiir hiriinana boinkim mi sima Adi Komii siir yaiya ina boinmimauuwamim. ⁷ Ti kam whiekakim iuur nwisko, Adi Komii siir naeyu miyik iir haiyim.

⁸ Mi Pol siya ina yapninopkainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boinaia saiir. Mi yaiya siya nini boiniuwa, siya ini hindara ini boiniskiyin. Siya nididmir nididmir bi boinkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boinin simiir kwoin imiir boiniurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigriraowiyin siir boinmimauuim bwanim parig whoim. ⁹ Mi nhirim ini boriisop waeyawim, bi naingwo tibmiigim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biye Biyan Inkam Komiiyin siir siyi

iiir yigbumbu boinim. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirar yikiunam mi iinokiinokin Pol sima skulam Tiranas hiriir namikim, Adi Komii siir yaiya saiir whrie boinaiyuwam. ¹⁰Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiiyin biewiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biiyan Inkam Komii siir yai imiirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Iriig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

¹¹Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiiyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiyyin. ¹²Mi sima yuiis mirim pi Pol siir piu aiir naka iprakna haii mi mhoiia pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiyyiwi mi ta simiir ma simiir niia pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyieyim simiir nwowim ina haiburgigim mi ina yamim. ¹³Mi ti Juda iikamim omom omom nhirim sim yapyokiyokii inkamim uridyiu biyekakim simiir yinimniski. Mi sima boin, nim ti yiu bibiyeyim sim ninimniskiiyami ti Jisisni inigin si niki kinankiwi. Mi sima yiu biyie siir boinki, ti inkamin Pol siya boinin siir inig ieya niuwi mi kira damki. ¹⁴Juda simiir yaowae adin pris Sipakin, siir yinisisimim iriirar nwisko. Mi sima ti hiriinan siyiu imiir tirikim. ¹⁵Mi ti uridyiu biyieyin siya simiir yaiyaka hiniina yowarkii boin, kara Jisis Pol sowiir bidi yinokninkinin mi wim kima yipikim. ¹⁶Mi ti uridyiu biyieyin ti inkamin siir piu hir nwokin, sima diriraerar niskinakim mi sima ta omaka saiir haiburgig mi ini paru parura yidam natkiigiinamim. Nhie aunowaiga. ¹⁷Mhoiia Juda iikam whiekakim mi Grik iikam whiekak ikim, sima om Efesas hir nwowim, sima ta yaiya saiir wakaeyim mi iikam whiekakim sima nidid pranae bi kinkim. Mi sima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar hainanim. ¹⁸Iikam whiekakim naingwo tibmiiyim mi sima ina yitim. Mi digworaekwo biyie whiekakim biiya sima tir kaiyiuim, ini simiir ini boininkiiniyim, iikamim simiir whwonkam ida. ¹⁹Mi iikam whiekakim nop min nanaowiyim mi naeboin wir minim pa samsakikini wigam. Mi simiirin ina ikom swokiyim pae arar, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. Mi digworaekwuwim yokwo sima winim simiir iripar mwainim, hiniina yimbiyam. 50,000. ²⁰Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin mi Biiyan Inkam Komii siir yaiya ina kiririrama mi ta yaiya ini komiia ywokiya. Iriig.

Mi om Efesas hiran inkam whiekakim sima Pol siirimin io yai prasae bi saokim.

²¹Mi saiir mhoiia, Pol siir kwoinin Adi Komii siir naeyiu miyik ieya yowomwarkaiyu, nu Mesedonia mi nu Grik hiriir napamim mi mhoiia siya om komii Jerusalem hiriir namam naingwokin. Mi siya boin, kara ti omom simiir nini kignaki. Mi mhoiia kara wi om komii Roma hiriir

nami. ²²Mi siya inkam nwiso siir whin miriiywo sowiir yikropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedonia hiriir namim. Mi Pol siya nu komii Esia hirar iki okiyin.

²³Mi taka iia hik komiia om Efesas tiriir yimbini. Mi sima nansao prasae bi kinkim. Mi ta hik komiia whisarii bi nimbiyamka, Pol siya siyiun iikamim sima naingwo tibmiiyin Jisis siirim mi siir boinmauugin. Mi ta hika asi nimbiyamka. ²⁴Inkam nwirin hir nwowin siir inigin Demitrias siya ti inkamin digworaekwo paipaiyim silvani nonkwokwowikin. Ta omaka wiga Atemis saiir inignana saiir inig iir hainanam. Mi siir miiyan kamim, ti digworaekwowim simiir nonkwokwowiyim mi sima umir prasae bi haiigim. ²⁵Mi siya siir mii miriiyim simiirim wara yinkin ikiuna. Mi siya simiir boinki, krima mii kwiruwa miriigim, kima dinokninkin, krima umir komii asi haii, ti miiyim krima miriiyim simiirsi haii. ²⁶Mi ti inkamin Pol, iikam isid komiiyin pi siya nhinpriiginaei. Mi simiir kwoinim pi siirima naingwowi. Mi kima bidi kigim mi kima bidi wakaeyim siya ti hiriinanin om Efesas hirira bi tirkin. Niingaka. ²⁷Ta Pol siir yaiya ini krimiir umir miiya saiirar yikripiya mi hiriinana sasa rani. Niingaka. Mi sima wi ta omaka komiia Atemias wi saiir haimriyugigi mi wi ta wiga saiir inig iir mi hainan tani. Niingaka. Mi ta omaka komiia mi ta wig aeya, yo wi hiriirar nokwosaoaekaeyami. Ta wiga inig komiigaka mi iikam whiekakim nu komii Esia hiranin, sima saiir inig iir hainanikim. Mi ta Pol siir yaiya wi ta simiir wiga inig komiikak nwowa, wi saiir nikworinuwi. Siya hiniina boinkin.

²⁸Mi sima ta yai aiir wakaekiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyiekiiyim mi sima ini komiia kauwok boinkiiyim, Atemias! Saeya om komii Efesas krimiir biyan wig komiiga. ²⁹Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim, yai ini komiia nhinkii kauwokiirim. Mi sima diriyar yinsiin iwitnam, maeyaua iripa yai sima nidwo boiniya saiirim. Mi sima Gaias, Aristakas sowiirin wara yinkin kiwowit hainam. Ti inkam nwiso nu komiiyin Mesedonia hiranko sowa ti inkam nwiso Pol saika nap miriigo. ³⁰Mi Pol siya iikam whiekakim, simiir bopwo napninopkainamim minkin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikidu siirin. ³¹Mi nu komii Esia hiran inkam komii nhirim sima Pol siir nomiiyugim. Mi sima yai siirim boinki mi sima siirin ina boinikidukiiyim, kira maeyaua yai iripa nidwo boinaliia, wi saiir kipi napninopkai. ³²Ti iikam isid komiiyin, ta omaka yai nidwokai wakaeiia saiir nwowim sima omkakarim ini diriyar nhinki kauwok boinkiiyim. Mi sima yai whiruwani biri kauwok boinkikim. Nhirim yai whirni, nhirim yai whirni hiniin hiniina kauwok boinki. Mi iikam hoimgakim sima biri ninokninkinkim ta iripa sima nwowa mi sima bi ninokninkinkim inkamin ta iripa sima nwowa saiir bii nwowanin. ³³Juda sima Aleksanda

siirin bopwoniya hiriir iyopninopkaigi, simiir bii nwowam. Mi iikam whiekakim sima ini whiekakar kauwok boinkiyim. Mi Aleksanda siya ina yiisiimauugiyin, simiir yai imiir niribmi boinin. Mi siya simiir yai aiir nowarkii boinkiyim tirkin. ³⁴ Mi iikam whiekakim sima ina kigninokninkinkiyim siya Juda inkamkin. Mi sima whiekakim ini diriya nhinkiikauwok boinkiyim. Atemisa om Efesas krimiir biiyan wig komiiga. Mi sima idip idip ini ta yaiya saiir saiirar iyop boininayim.

³⁵ Inkamin omaka komii nidwokaiyin yaimin winiyin om Efesas hiran iikamim simiir yayim siya yinsiin okwo paringigi. Mi siya ina boinin, kima ti om Efesas iikamim kima wakae! Krime ta omaka aiirin minam kigriraowi, Atemis saiir inig iir hainanam. Mi ta siiya haiya praprasa ninomor kou hiranki nikiinainiya saiir wara kigrirao. Mi iikam whiekakim sima bidiya yinokninkinim. ³⁶ Mi ta yai aiirin wi inkam nwirki nanugaugau rani. Niingaka. Mi kima yai tanki! Mi kimiir kwoinim haeya kipi kinki mi dimin whirin ha kipi nanka diriraerarki. ³⁷ Kima bidi yikiunaniyim ti inkam nviso sowerin. Mi sowa ta omaka Atemisa saiir dimin whir bi tauae haigo. Niingaka. Mi sowa krimiir biiyan wig komiiga saiir bi nigbumbugo. Niingaka. ³⁸ Mi Demitras siya mi kamim mii saika miriiyim sima yaigakiniuwu, inkam nwirin saikain mi sima iya ta omaka yai wakaeiya mi sima saiir dam, yai boinamin. Mi sima ta yaiya, inkam komiiyin saika tini boiniu. ³⁹ Mi kima yaigakiniuwu, kimiir kwoinaw waraurar tiki okainam. Mi wi yaowaeyim yai nidwokai wakaeiyim, om Efesas hiranim, simaka tini boiniu. ⁴⁰ Mi om komii Rom hiran iikamim sima krimiirin wi yaigak nwowi, ta krime ninii nansaowa maeyaua iripa nidwo boinaiya saiir. Mi krime hiriinan wi whisarii dimuim ninii nansaowi? Mi sima krimiirin inkam komii komiiyim simaka boini mi krime wi yai karamaeyar nwowi. Siya hiniina boinkin. ⁴¹ Mi yai siirim dig nwokiyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ha ti nhinkiinam. Iriig

Pol siya nu Masedonia mi nu Grik hir napmiriigin.

20 ¹ Mi ti yaiya sima ninii nansaowa dig nwokiya mi Pol siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir yikiunam. Mi siya yai nhirim simiir boinmauugi, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya simiir boingig, ha dwoki kima mi siya om Efesas hir haiburgigin mi ina yamin nu Masedonia hiriir. ² Mi siya om whiekakim simiira yapmirii, siya yai kasa biri boinmimauugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya mhoyiya nu Grik hiriir yimbiam. ³ Mi nu Grik hirin siya bwanim whwoima ywo mi mhoyiya siya nu Siria hiriirin siyai aiir kwiriinamim yaingwo. Mi siya wakae, Juda sima yaiya siirim nomboin tibmiikimaigim, siir nisom aokiyim. Mi Pol siir kwoinin ina yaingwown, kiya? An wi nu Masedonia hiriir swoki ami. ⁴ Sopata

siya om Beria hirankin, siya Piras siir yinisimkin, siya Pol saika namkin. Mi inkam nwiswo om Tesalonaika hiranko, Aristakas mi Sekandas. Mi Gaias siya om Debi hirankin. Mi Tikikas mi Trofimas yo nu komii Esia hirankin nitko. Mi Timoti siya sowaka yinkin am. Mi sima ini Pol saika yamim. ⁵Sima ti kamim biiya namim, krimiirimin sima om Troas hir ywokwokin. ⁶Mi iiya Juda simiir ii komiia wou sima nikwo aeiya, bretin niyopiin karamae nwowiyin siira, ya bidi yamkiya. Mi mhoiia krima siyaiia saiir yani kwiriinam mi om Filipai siir haiburgig. Krima ii iriyyar aka om Troas hiriir yimbiyam mi krima iiyim iriyyar kwisa ywo om Troas hirin. Iriig.

Mi om Troas hirin Pol siya Yutikas siirin ie hiranki hidninsiin idwokin

⁷Mi biiyan ii komiia krima iikamim naingwo tibmiiyim simaka maeyau kwiruwa ywo. Mi sima nae ina yaeyim. Mi Pol siya yai iikam imiirin ina boinmimaugigin. Siya asi boinmimaugigin, siya waka namim naingwowi. Mi siya yai priei asi boinyokiyokiiyamkin mi niibwobwo boin digiwii. ⁸Mi krima omaka anaua kouana saiir nwokin. Mi ta omaka pae hoimgakim niuyaiyim haniingin haingomu ininankiinam. ⁹Mi inkam nwirin, whrankin, siir inigin Yutikaskin. Mi siya ounib nidwokin. Mi Pol siya yai ina boinanaeyin. Mi Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidin mi siir nhwoin ina yasae whinwowam iuguskiyin. Mi siya ina wariniwarkiinamin nua hiriir. Mi ti ounibin omaka anau kwoimaka saiir nwokin. Mi sima ha nhiniuungiyim siir haiyim mi sima yauni kigi, siya bidi yisom aokiyin. ¹⁰Mi Pol siya wara yinkin iuunainam. Mi siya ti whranin siir yauni anka idwo iu. Mi siya ina boinin, kima kipi naingwoyimiyo, siya tisi irkak piuar swoki owin. ¹¹Mi Pol siya ha swoki iiyamin koua hiriir mi siya paimirim ina ini iinikimkir hauu iuwun. Mi sima ina yaeyim. Mi siya yai simaka boinainanaewiiyin mi ini ii aeya yinkiyanonkwokiyakwoka. Mi siya simiirin haiburgikyakwokin mi siya ina yamin. ¹²Mi ti whranisimin siya ini wadieya swoki owin. Mi sima siirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi simiir kwoinim ini wadieyar yaingwokiyo. Iriig.

Pol siya om Troas hir haiburgig mi om Mailitas hiriir yamin.

¹³Krma biiya namkwokinkim mi siyaiia saiir yani kwiriinam. Mi om Asos hiriir yimbiyam. Mi ti om iirin krma Pol siirim ini hansiru. Mi siirin siyaiini krma pi yuginamin. Biya siya niki boinkin siyaiini kwiriinamin. Mi Pol siya simiiramin nua yapriokiwin om Asos hiriir. ¹⁴Mi Pol siya krimiirin om Asos hir ini kigni mi krma siirin siyaiini yuginam. Mi krma om komii Mitilini hiriir yimbiyam. ¹⁵Mi krma ti om komii Mitilini siir haiburgigin mi ina kwiriinamin siyaiini. Mi iigwira krma mhiuwisimin Kaios siir kingiin yakii pirkin idamyakwok.

Mi iigwira krime ha swoki iyikidnaidamim mi mhiuwisim whirin Semos siir kingiin pirkinnaidamyakwok. Mi iigwira ha swoki iyikidnaidamim mi krime om komiiyin Mailitas siir kingiin yaki pirkin idamyakwok. ¹⁶Mi Pol siya om Efesas hir namasunamim pi boriisopi. Mi siya nu Esia hiriir mi amim pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hiriirin, ii komiia nae naekwowakiya Pentikos nikiuwiya saiir wara ninkin owouwim. Iriig.

**Pol siya om Efesas hiran biian inkam
komiiyim simiir boingigin ha dwoki.**

¹⁷Mi krime om komii Mailitas hir nimbiyamim mi Pol siya yaikiuin ina hauugiyin om Efesas hiriir, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiirim boinkikin sima siirim nitim. ¹⁸Mi sima siir hiriir nimbiyamim. Mi siya yai ina boinmimauuwim simiirin. Kima bidiya yinokninkinin iya kara winwina nita nu Esia hiriirin mi siyiuim kara diriraerarim, iiyim kara nwokaigiyim kima bidi kigim. ¹⁹Ii kasa rani, Judan iikamim sima siyu biye kariir tirim naingwowim. Mi ti hiriinan siyiuin, kara pi hika mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworinugigin mi ini Adi Komii siir inig iirar hainan iskiyin. ²⁰Kara ta yaiya kimiir boinmimauuwiya, saiirsi nidad rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyaua iripa yai boini aka kara kimiirar niki boinmimauugin, ta yai kibiya. ²¹Kara Juda iikamim mi Grikan iikam ikim, kara simiirin yai prasae bi boinkim simiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siirim kisina haigiyim. Mi sima krimiir Biian Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. ²²Adi Komii siir naeyiuin siya boinkikin kariirin mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem hiriirin. Mi iya kara hiriir nimbiyami, kara ninokninkin tani sima kariirin wi dimu tir wini. ²³Iki omom omomim kara nami, Adi Komii siir naeyiuin siya boinkikin kariirin. Sima hik wa hauuwi mi kariirin wi omaka hiuyokiyokaiya wi saiir hiukripkiikaigigi. ²⁴Kara hiniinam naingwo rani, kara irkak piuwa nwokripkaiyim. Niingaka. Siya dimin komii rani, kara wi ta kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka. Kariir kwoin komiiyin dimin komiiyin Adi Komii siya hauugiyin ini siyar nwowin. Mi siir digi, ta miiya siya hauugiya kariir mi kara siir yai win kibiya saiir boinmauu siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya.

²⁵Biya kara kimaka napmiiigigin mi kara Adi Komiiyin siir iikam imiir kigriraowiyin mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boinmimauugin. Mi tariinanin kara ina ninokninkinin mhoiia kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani. Niingaka. ²⁶Mi kara tapa kimiirin pi yai asi boinmimauugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir nwirkin siya siyu biye tirkin mi ti hiriinan siyiuin yio yaiya wi kariirim kipi nit. ²⁷Mi kariir kwoinin nidad kwoin naingwo rani, Adi Komii siir yaiyim mi siir

digworaekwowim mi siir siyiupai siyiupaiyim kimiir boinmimausiyin. Niingaka. ²⁸Kima, kima kimasia kigiraona, Adi Komii siir iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kigrirao. Adi Komii siir naeyiun siya hauugin ta miiya simiir kigriraowam. Mi kima sibgu kigrirao, Adi Komii siir isid iirin. Mi Jisis siir nhieya paeyakwiya siya naowa mi ha naokiinainiya simiirin saeyar yanmaiwarkaina. Mi kima simiirin sibsibim kima kigriraowiyim mi simiir hiriinan kigrirao. ²⁹Kara bidi yinokninkin iya kara kimiir haiburgigi mi kara nami mi mhoiya inkam biyeyim niti wi kimakar namwoni. Mi sima kimiirin wi wra biyeyin sibsib pirimtio aokaowiyin mi wi siir hiriinan pirimtio aokaowi. ³⁰Mi kimiir inkam nhirim, wi yaimwoni boin tani wi hindara niksisae boini. Iikamim naingwo tibmiiyim sima, simiir siyu imiir nwoki apim. ³¹Kima sibgu kaoraro iinokiinokin. Biya kara piugi bi piyaokin ti biewi whomim, kara nii nabie nii nabie boinmimaugin ta yai win kibi aiirin. Mi kara kimiirsiiyinaingwoyimiyok prasae bi kinkin nhwo kariirin ouwoba pi wara griekiinaiini mi kima kipi naingwo owouu.

³²Mi tariinanin kara kimiirin ini Adi Komii saika yinkiamasukikinin paeni haniin, kimiirin siya kigriraoim. Mi ta siir yaiya naingwobumbukaka, ti hiriinanin wi kimiir kirie haiginiuw. Mi wi siya hauugi dimin miiyik miiyikim kimiir. Mi siir isidin dimin whirkin bi kimbugin simiir warar yinkin hauu. ³³Kara inkam nwirni umir digworaekwowim simiirim bi kigmairgin. ³⁴Mi kima bidi yinokninkinim. Iya kara kimaka nwowa, kara kanakana mirii inkiguna hainae. Mi kariir digworaekwowim pi kanakana swoki saini. Mi kariir isidin kanaka nwowiyin mi kariir whinmiriiyim simiirin pi wara mi sain hauuw. ³⁵Kara kimiirin bidiya yiisiiisimauiim siyiun umiram kara miriinanaeyin. Mi wim kima hiriinanar timi miriinanae iikamim umir digworaekwo karamaeyim simiir hauuwam. Mi kima sibgu donkworinu Biyan Inkam Komiiyina Jisis siir yaiya. Siya hiniina boinkin, inkamin digworaekwo haiwiniyina siya wi wadieyar mi owi. Mi inkamin digworaekwo hauuw yio ini wadieyar ywokiya. Pol siir yayim hiniingim.

³⁶Mi Pol siya ti yai imiir boin digiyin mi siya ogmwo ina hiunainamin. Mi siya ini simaka kwisin, nhwo Adi Komii siirim. ³⁷Mi sima nou prasae biri kinkim siirsiiyina. Mi sima Pol siirar yankab ouugi. ³⁸Mi sima yayi Pol siya boina sairar naingwokim kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani mi sima hik prasae biri swoki okikim mi sima ina whinapnaniyamim siyai hir yani whinap kwiriigi. Mi sima ina boinkiyim siirin, ha dam! friig.

Pol siya siyai aiir kwiriinam mi siya om komii Jerusalem hirii yam

21 ¹Krima simiir haiburgigim mi krima siyai aiirim yam. Mi siyaiya ina hiunisnama. Mi krima omin Kos nikiuwiya, siirim

hiririunaidam. Mi iigwir nugakin krīma mhiu sim whirin Ros nikiuwiyin, siir yimbīyamyakwok. Mi krīma siir haiburgigim mi om Patara hiriir yimbīyam. ²Krīma siyaii ira nu Finisia namana saiirim hansrani. Mi krīma ta siyaiiya saiir kwirīiyim mi ta siyaiiya ina hiunisnama. ³Mi krīma ha namim, mhiuisim whirin Saipras nikiuwiyin bopwoniya nidwomaiyin siir kwakig kigam yio yaōyaeya kwomaimigii. Mi krīma nu Siria hiriir yimbīyam. Mi krīma om Taia hir yamamasu iu. Mi siyaiiya digworaekwowim ti om iir yīgīgīgīg. ⁴Mi krīma iikamim naingwo tibmīiyim simiir ini kīgīu. Mi krīma ti om iirin iiyim iriīyar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu mīiyikin siya hiurworwokaikin iikamim naingwo tibmīiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam. ⁵Hiya krīma nimbinamim ti om iirim ini hiriīyar digigim mi krīma ti om iirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmīiyim mi simiir wiyin ima mi krimiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krīma whiigbid hirin ogmwo ha nani hīuium mi ina sriiyim Adi Komii siirim. ⁶Mi krīma simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mani boinki, ha dam! Mi nim krīma siyaii ira saiir kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.

⁷Mi krīma om komiīyin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Tolemes siir yimbīyam. Mi krīma iikamim naingwo tibmīiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krīma iya kwira ywowak simaka. ⁸Mi iigwira krīma om komii Tolemes hir haiburgig mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbīyam. Krīma inkamin Adi Komii siir yai napboinmamauiwiyin Filip, siir omaka hiriir yam. Mi siya kam iriīyar nwiso aposel simiir whinap miriīiyim mi simiir nwirin mi siyairgin. Mi krīma saika ini owou. ⁹Siir yinisim yinugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyiu siya tirkikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aiir asi boinmīmauugim, ti yinugiyin idiyim. ¹⁰Krīma ii kasa biri nwokim ti om iirin. Mi profet inkamin Agabas nikiuwiyin, siya nu Judia hirankin nitkin. ¹¹Siya krimiirim nitin mi Pol siir piuwopa saiir ini hainaki mi siir iga iinim simiira swoki kogrimdinunam. Mi siya boinki, Adi Komii siir naeyiūin, hiniina boinkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piuwopa saiir ad iirin, wi hiriinana kogrimdinuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hiniina boinkikin ¹²mi krīma ta yaiya saiir wakaewinim mi krīma ti inkam nhirim krimaka nwowim, krīma ini Pol siirar boinīnaeyim, siya wi om komii Jerusalem hiriir kipi swoki amimin. ¹³Mi Pol siya ina ywowarkii boinin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinin biyie kima nwowaiginiūwi. Mi kariir kwoinin ha naingwowi, sima kariirar kogrimdinuki windi mi kariirar mi isom aoka windi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krimiir Biīyan Inkam

Komiiyin Jisis siir inig iir boinmimauwi. Kara yai min karamaeka, yio dimin komii rani. ¹⁴Mi krima siirin wi yaeya kwoin pa swoki kisina haigi. Mi krima ta yai aiirin asi niuguskikim. Mi krima ina boinim, krimiir dimin tani, krima Adi Komii siir kwoin iirara napiski.

¹⁵Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi krima digworaekwowim ina diriraerar haiginamim om komii Jerusalem hiriir namim. ¹⁶Mi inkam nhirim naingwo tibmiiyim om komii Sisaria hiranim, sima krimaka warar namkim. Sima krimiirin siir omaka hir whinapyikiugig. Siya ti mhiuuisim whirin Saipras siir hiran inkamkin. Siya bidiniya naingwo tibmiigin mi krima siir omaka hir ywo.

**Mi Pol siya om Komii Jerusalem hiran biian
iikamim yai simiir boinmimauugin.**

¹⁷Hiya krima om komii Jerusalem hiriir nimbiyamim mi iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir kigwinim, ini mairgimaiga ywowinim. ¹⁸Mi iigwira Pol siya krimaka yam, inkam komii komiiyim Jems sima iripa mii kwiruwa miriiyim siyu komii kigriraowiyim, simiir kignakiyam. ¹⁹Pol siya simiir boingig, nabie kima! Mi siya simiirin haniingin sibgu boinmimauugi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim siir miya sair, iki iikam nhirim Juda iikam tani simiir. Pol siya biian kamim simiir yai wakaewinin mi siya ina yamin simiir omaka aiirim.

²⁰Hiya sima wakae digiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainanim. Mi siirin sima boin, nomiiyau! Kira wakae! Juda simiir iikamim kasa rani, tausenkim, Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim. Mi sima ini Moses siir siyu komii iiraramar naingwo tibmiiyim mi sima siir napam naingwowi. ²¹Mi kam nhirim sima kiriirin hiniina mi boinki, Pol siya Juda simiir iikam nhirim iki iikamim Juda iikam tani simiir nu nwowim simiir mi boinmimauwi, sima Moses siir siyuiin ha boinim siir haiburgigim, kima kimiir yinisisimim simiir miosisim simiir kipi kitiyopnir hai. Mi kima Juda simiir biian siyu iirar kipi napkripkai. Mi sima hiniina boinkim, ²²krima bidi yinokninkinim kiriirin mi ta kiriir yaiya bidi yama. Mi sima wa ninokninkini kira bidi yitin mi krima kiriirin wi paniina tiri! ²³Mi krima kiriirin pi siyu whirin siir boinmimauwi. Mi kira wi hiriinan siyu iirar tir. Mi ti kam nwiiyim ti tir nwowim, sima dimin whirin Juda simiir siyu iir tiram naingwowi. ²⁴Mi kira ti kamim simaka dinkin am. Mi kira simaka nami mi ti Juda simiir siyuiin ti kam nwiiyim sima tiri mi simaka timi inkin tir, whauriyanan nwowam. Mi kira umirim wara timi haigin simiir kan aiir piiyaowim. Mi iikam whiekakim wa ninokninkinki. Mi ta yaiya sima boina kiriir mi saeya hindara niksisaeka kaimwo rani. Mi sima nwoki ninokninkinki kira siyu komiini yayim simiirar mi wakae yoknaeikin. ²⁵Mi iikam nhirim

Juda iikamim naingwo tibmiiyim krīma yokwo bidi win hauugiyim simiiram. Mi ta yokwowa hiniina boinki, kima kigrirao! Mi wraisuim kamim sima hauuwiyim, uruwai siyaowainiyim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuin nīi ara sima nomboru aowiyin siir kipi nae. Mi nhie aiir kipi mi kwiyae mi kima hii kipi nanae. Ti yokwo saiir yaiyim hiniina boinkim. ²⁶Igwira Pol siya kam nwiyim, simiir yikiunam, op whauim. Mi sima op ha whau digiyim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka Adi Komii, siir inig iir hainanam. Mi sima, simiir boin wakaeki wi paka hiniin iya sae digi, ti siyiun op whauiyin! Mi wraisuim sima wi nwonira yapayapa nanag hauugi Adi Komii siirin. Iriig.

Juda sima Pol siirin hīrar yonkworimdinuin.

²⁷Mi mhoiia ii iriīyar kwisaka dig kingiin nwowim mi Juda iikamim nu komii Esia hir nwowim, simar kig Pol siya simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya, saiir nwowi. Mi iikam whiekakim simiir kwoinim sima ini hopswo iu Pol siir nonkworimdinuim. ²⁸Mi sima haniingin kauwok nanaeki. Kima ti Isrelan iikamim, kima krimiir whin diriraerarki. Ti inkamin siya iki omom omom whiekakim simiir kamim siya niisiimauwi. Mi Moses siir siyiun mi Isrelan iikam ikim mi ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi siya nanugaugauwi. Mi ti diminin sasa rani. Niingaka. Siya pi iki Grik simiir iikam nhirim simiir wara mi ikmwin apninopkainami, ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miyik bi nimbiyamka. Sima hiniina boinkikim. ²⁹Biiya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikiunami siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nimbiyamka. ³⁰Mi om Komii Jerusalem hiran iikam whiekakim sima ini hindira yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriū mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hiriir kiayainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.

³¹Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bi nwowiyin ofisa inkamin siir hiriir yimbiyam. Sima hiniina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim. ³²Mi siya bi kimiminkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biyan ieya, simiir yikiunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yuguskiyin. ³³Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwin siir. Mi kamim yaii

niiniyim simiir boinki, sima siirin wiewinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya ina sriiyn simiirin mi ti inkamin siya yipikin? Mi siya dimu tirkin? ³⁴Iikam isid komiiyin hinar nwokim mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkiniugim. Mi biiyan inkamin siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yai niniyim simiir omaka hir tini whinapyikiugig siirin. ³⁵Sima Pol siir hainamim mi sima siirin ta omaka saiir ninmiga ini kikiuiuu. Mi iikam isid komiiyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yai niiniyim simiir waeyao yidwokainam mi sima ina yamim. ³⁶Iikam isid komiiyin simiir mhoiia yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Iriig.

**Pol siya Juda iikamim simiir boinmimaugun
biiki bii naingwo tibmiiya saiir**

³⁷Mi kamim yai niniyim sima Pol siir nikiunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biiyan ofisa inkam iir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biiyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin? ³⁸Kariir kwoinin ha naingwokim aingwo kira ti nu Isipan inkamin siya niuwi. Biya inkam komii komii gavman simaka yai kira niniigin. Mi kira ti inkamin 4,000 kamim yai niniyim simiir nikiunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamin siya? ³⁹Mi Pol siya boin. Niingaka. Kara Juda inkamin nu komii Silisia hiranin siya. Mi kariir omisimin Tasaskin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakaargin. Ini wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinmimauiiu. ⁴⁰Mi biiyan inkamin siya ini wadieya ywokiyn. Mi Pol siya ti nin iirar ywokwokaigi mi siir ina ina yinkiyiniyaininama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibru simiir yai aiir boinki. Iriig.

22 ¹Pol siya ina boinin, kima ti yaowae adim, kima wakae! Kara kimiir yai yamdi pi hiniina nowarki boini tariinanin. ²Mi simar wakaeki, Pol siya Hibru simiir yaigina saiir boinki mi sima yai ina tankiyim yai bi sisimiminkim. Mi Pol siya ina boinin.

³Kara Juda inkamkin, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti nu komiiyin Silisia siir hir. Mi hiran kara yinisim sapisapar haiburgigin. Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwrii okwonamkin. Inkamin kariir niisiimauuwin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyusae siyusae imiir yio Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyiu iir napamin. Wa kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga. ⁴Kara diriraerarbumbugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, ta kara naingwo tibmiiya saiir hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom

aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi wiewin sopni mi kogrimdinu hainami, omaka hiuyokiyokaiya pi saiir hir mini kiyitkaigaigigi. ⁵Mi prismi yaowae adin mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim, sima bidi kigninokninkinim kariirin. Mi yayiim wi sima boinmimauwi. Yokwowa sima win hauugika kariirin Juda simiir iikam isid komiiyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om Damaskas hiriir iikamin naingwo tibmiiyim ti om iir nwowim simiir udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikiunaniyam naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyu biyieyim sim tirim simiirsiiyin. Iriig.

Iiya Pol siya naingwo tibmiiya mi siya saiir boinmimauugin.

⁶Mi iiya kara napyokiyokiiyama siyiuin om Damaskasa namiiyin hiriir mi om Damaskas kingiin hirin, nabie bopwo hir ywowam. Mi bi kimiminkikin, pae komiia ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiririu naiiniya. ⁷Mi kara nu ha namikiyiuiin mi kara wakaeki inkam nwirin siir yaiya kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tirbumbu haiginiui. ⁸Mi kara siir yai yamdi ina yowarkii boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tirbumbu haiginiui. ⁹Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi inkamin yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin siir yayiim. ¹⁰Mi kara boinki, Biian Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya ina boinki kariirin, kira dinsiin apnam om Damaskas hiriir. Mi tiki om iirin inkam nwirin wi siya nikiumamauuwini mii whiekakim kara nimbinim kiriirim. ¹¹Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi nanaokigimokikim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir iina aiir asi nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hiriir.

¹²Mi inkam nwirin hinar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti inkamin siyairgin siyu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim om Damaskas hir nwowim sima siirin hiniina boinkikim, ti inkamin inkam miiyikin. ¹³Mi siya kariir kingiina yamikwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiiyau Solti! Kiriir nhwona ha kaowirirki. Mi ta iiya kariir nhwona ina kigomokiyin mi kara dimin taeminim ina kigirkakiyim. Mi Ananais siirin ini wara yinkin kigiyin. ¹⁴Mi siya kariirin ina boinmauiin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin bidi yimbinin kiriirin. Kira siir kwoin iirin wa ninokninkini mi kira ti inkamin siya nimbinkiyin siirin wa kigi mi siyar boiniyim yayiim kira wa mi wakaeki. ¹⁵Kira siir yayi wi saiir boinmimauwi iikam whiekakim simiir, ti digworaekwowim kira kigim mi kira wakaeyim. ¹⁶Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin op baptaisim daingwoki. Mi Jisis siir inig iiram kauwoki mi siya wi kiriir digworaekwo biye imiir nwoki haiyoprimdiyumiigi. Iriig.

**Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki
iikamim Juda iikam tani simiiram.**

¹⁷Mi mhoiia iia kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir sriiyin Adi Komii siirimin mi kara digworaekwowim nhwonan whinkigmimikin.

¹⁸Mi kara krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hiniina boinki, ini wakaeyin kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem siir haiburgig mi ha dam. Mi kira kariir yai aiirin ti om iir boinmimauuwi mi sima wi wakaeyokna rani, ta yai aiirin. ¹⁹Mi kara ina boinin, Biiyan Inkam Komii, sima bidi yinokninkinim biiya kara omaka whiekakim yai nidwokai wakaeyim, simiira namkin. Mi kariir siyuiin iikamim kiriirim naingwo tibmiiyim simiirin omaka hirar ninkinikou tiokin. ²⁰Mi biiya sima Stiven siir yisomaoki. Siya kiriir yai boinmimauuan inkamkin. Ta iia kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir kwoinin hiriir yai mi naingwo ti hiriinan siyuiin wadieyairgin. Mi kamim siir nisomaowim mi simiir yiuis minim kara simiir kigriraokim. Kariir siyuiin hiniingin. Iikamim naingwo tibmiiyim pi simiir nipimpari. ²¹Adi Komii siya kariir boinkikin, kira dam! Mi kiriirin wi kara nikropki aru maeyaua, ta yaiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir boinmimauuam. Pol siya hiniina boinkikin.

²²Mi Juda iikam whiekakim sima ta yaiya Pol siya boina, saiir yikidugi. Mi sima ina kauwok boinkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya omwai kipi waiya. Niingaka. ²³Mi sima io prasae bi nwokim. Mi sima asi priikauwok priikauwokim. Mi simiir yiuis minim ina yisim mi ina yonkwo whriwridamim. Mi nu whrinanin ina yop kabitkiyin koua hiriir. ²⁴Mi kamim yaii niniyim simiir biiyanin siya simiir boinki, Pol siirin dinkikwona apnam yaii niniyim simiir omaka hiriir mi siirin kima dipimpar. Mi siirin yaimwokiayaimwowa saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu inokninkinim iki iikamim sima siirimin hiniin dimusi kauwok boinkim? ²⁵Mi sima Pol siirin idni kogrinu okwo sima tioam idgiuni. Kamim irim haiiyim simiir biiyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya hiniina boinki siirin, inkam komiiyin yai wakaeyin siya kariirin hiniina bi boinkikin, kara dimin whir bidi tirbuin. Niingaka. An kara om komii Rom hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio. ²⁶Bii nwowiyin inkamin ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya biiyan inkamin kamim yaii niniyim simiir kigiraowiyin, siir ini boinmauuu. Kira paniin tirim naingwowi? Ti inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin. ²⁷Mi simiir biiyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir boinmauu, kira om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin, ihi! Kara om komii Rom hirana inkamkin. ²⁸Mi simiir biiyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin

mi kara ini om komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara, niingaka. Kariir adin siya om komii Rom tiranaingin mi an kara iriipa hiriinan Rom tiran inkam asi mi owi. ²⁹Mi kamim yaii niniiyim saika kingiin nokwowim, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima ina yagimgigiim. Mi simiir biian inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidigin.

Pol siya inkam komiiyin yai wakaeyin siir whwonkam ida nokwokin

³⁰Mi simiir biian inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeyam naingwowi. Ti Juda iikamim simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin wieyin sopin siir ninirkaeyin. Mi yaiya ina yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iripa yai nidwo boinim. Mi siya Pol siir yikiunaiini nua tiriir mi sima siirin ina yikiunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

**Pol siya Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim
yai simiir boinmimaugun**

23 ¹Pol siya kamim siyu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina boinkiyin. Ti nomiiyauim! Kariir siyuin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr aiirin mi ini tariinanar yadigniyin. ²Mi prismi yaowae adin Ananias nikiuwiyin siya kamim siir kingiin nokwoim simiir boinki sima siir yai aiir niripugiyim. ³Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kiriir tiowi, kira tioa kariir mi saiir hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kiriir kwoinin ini biyeki biye ywowin. Kira ti tir nidwowin mi kira kariir hidam tirkin siyu komii iirin. Kiraingin siyu komii iir sibgu ap karamae nwoiyin. Iya kira boina, simiirin kariir tioam. ⁴Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biian prisin siir nigbumbuwi, aniya? ⁵Pol siya boinki, ti nomiiyauwim! Kara bi ninokninkin, siya Adi Komii siir biian priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kira kimiir biian inkamin siir kipi nigbumbu.

⁶Pol siya ina ninokninkin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim Farisimi siyuin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyuin si napikim. Mi siya siyu komii kigriraowiyim simiiramin hiniina kauwok boinki, kima ti nomiiyauim an kara Farisimi inkamkin. Mi kariir adin, iriipi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi

boinkiya ta yaiya mi ti hiriinan siyiun kima yaigak kariir asi nwokim. 7Mi siya ta yai aiir boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima io ina yinwo anwowim mi sima ina yinkibirnakiyim. 8Mi Sadyusiyan kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir piugana iriipi hiriinan. Niingaka. Mi Farisiyan kamim sima ti digworaekwowim simiirin ini kaimwowa ywowim. 9Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyu komii niisiisimauuiyim, sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aiirar yinsiin okwo boinkiyim. Krima ti inkamin siirin siyu whir bi kigin. Mi tari naeyiugin nasi boinaigin saikain iyie tari Adi Komii siir paekwosimin siya nasi boinaikin, aniya?

10Simiir iowa ini komiia ywokiya. Mi yaii ninii kamim simiir biyan inkamin siya ini nididkakar ywokiya, ti isid whiso sowiirsiyin. Pol siirin wi sima pi nonkwobumbu ninkin haiginiuwisi. Mi siya kamim yaii niniiyim simiir asi boinkikin, kima diunam! Mi Pol siir donkworinu naowid mi siirin kimiir omaka hiriir dikiunam. 11Mi iigwir niyaka krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya wi Pol siir kingiina nokwokaowi. Mi siya boin, kira kipi nidid! Biya kariir yaiya kira boinmimauugin om komii Jerusalem hirin mi kira kariir yaiya om komii Rom hirin wi hiriir swoki boinmimauui. Adi Komii siya hiniina boinkin. Iriig.

Judan kamim sima Pol siir nisom aowam boin tibmiikikaigim

12Mi nugakin Judan kamim sima maeyau gwiruwa ywoyakwok, yai kitibmii boinam. Sima boin, kibie idwai! Krima wi naemin nae rani mi wi op mi kwiyae rani. Mi iya krima pol siir nisomaoki mi wi ha nae. 13Judan Kamim ta yai aiir nimbintibmiikimaiyim kam nwis nanairgim. 14Mi sima biyan prisim mi inkam adi yaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiiram yam. Mi sima boin krima bidi yimbin tibmii kimaiyim. Krima wi naemin niki ningugu ae rani. Krima iya Pol siir nisom aowi mi krima nae minim wa naei. 15Kima mi kamim siyu komii kigriraowi ikim, kima inkam komiiyin om komii Rom hir nwowin siirin dikiugi. Mi siirin pi hiniina boin Pol siirin siya wikiu naiini tiriir. Mi krima siir yaimwoki yaimwowa krima niki wakaeyam mini. Mi iya Pol siya kimiiram napnani mi krima wi siiram naguprakai wini siyu hir, siir nisom aowam.

16Mi siir yokmana saiir yinisim yinkamiyinin siyar wakaemimik ta yai aiirin, Pol siir nisom aowinam boina mi siya asi namkin kamim irim haiiyim simiir omaka. Mi siya ina yapninopkai boinmauui siir papiyeyin Pol siirin. 17Mi Pol siya kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin siir yikiuna mi ina boinin, ti whranisim iirin dikiunam yaii niniiyim kamim simiir biiki biyan inkam iirim. Siya yaigakin, siya saika boinim mini. 18Mi biyan inkamin siya siirin ina yikiunamin biiki

biïyan inkam iïirim. Mi siya boin, Polin inkamin sima hiugripkiikikaiyin siya boinkikin kariirin ti whranisimin siir nikiunaniyim kiriirim. Siya yaiya kwira nwowi mi siya kiriir boinmauwim naingwowi. ¹⁹Mi biiki biïyan inkamin siir iin aiir yinkwoki mi siirin ina yikiunamin maeyaua inkam karamaeya saiir. Mi siya srii, kira kariirin pi paka hiniin yaiya saiir boinmauwi? ²⁰Mi whranisim ieya boinki, Judan kamim sima yai bidi yomboin tibmiikimaiyim kiriir sriiyim, waka kira Pol siir wikiunaiini kam whiekakim siyu komii ninokninkiniyim simiirim mi sima wi siir niksise. Mi sima siirin haniingi sriisase ta yaiya saiir yaimwokiayimwo aiirimin. ²¹Mi kira simiir yai aiir kipi wakaeyokna. Mi simiir inkam nhirim kamnwisnanaïrgim. Mi sima ina boinim, krîma wi nae minim wi mi ae rani mi op minim wi mi kwiyae rani. Mi iïya krîma Pol siir nisomaowi, wi saiirar nadigiuwi. Mi tariinanin sima ini siyu nwokwokinim siirim. Sima krimiiramin minam nwokwokini, kiriir kwoinin wadie nwowi mi kira Pol siir dikropki. ²²Mi biiki biïyan inkamin siya ti whranisimin siir boin ta yaiya kira niki boinmauua kariir mi kira wi inkam nwir kipi boinmauu mimin. Mi siya siirin ina yikropkiyin. Iriig

**Kamim irim haiiyim simiir biiki biïyan inkamin siya
yikropki Pol siirin inkamin Filiks nikiuwiyin omom
omom nhirim sim kigriraowiyin siirim.**

²³Mi biiki biïyan inkamin yaii niniiyim simiir bii nwowiywo inkam nwiso, sowiirim yikiugi. Mi ina boinkiyin kowa kam kamair nwoim iurim 70 hosim simiir idwo nidwo ikim mi yaii niniiyim kam kamair iurim 200 sima warar. Mi kima tapaiirin pi iriiyar kwii min haiburgig mipi om komii Sisaria hiriir damwii niïyar. ²⁴Kima hosin ira timi inkin haii Pol siya nidwo namim. Mi krîma siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirim dikiunam. ²⁵Mi biiki biïyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hiniina boinki, ²⁶kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biïyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabie! ²⁷Mi ti inkam iïirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yaii niniiyim, krîma simiir hiriir yimbiam mi siirin simiir iin hirankar yikiunaki. ²⁸Kara ta yaiya sima priiboin hiuriyua ti inkam iïir, kara saiir yaimwo iïir ninokninkinim mini. Mi kara simiir kamim siyu ninokninkiniyim kausil simiirim yikiunam. ²⁹Mi kara simiir asi sriigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyiuniiyim. Mi ta yaiya sima siir boiniuhiuriyiugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hiugripkiikikaiyim. Niingaka. ³⁰Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya

kwira boinimprio kimai ti inkam iir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priiboin hiuriyuim simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hiniin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yaiyim hiniina win boinkikin.

³¹ Mi Kamim yaii niniyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikiunamim, om komii Antipatris hiriir niyakar yamwii. ³² Iiya ha pirkinkiyakwoka mi kamim yaii niniyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamim sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin. ³³ Kamim hos idwo nidwonamim ina yimbiyamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokmwini okwo. ³⁴ Mi siya ta yokwo aiir mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hiniin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailisia ankin. ³⁵ Mi inkamin omom omom kigriraowiyin siya boinki, iya kamim yai kiriir priiboin hiuriyuim sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir waka. Mi siya simiir boinki, sima Pol siir nikiunamin omaka komiia biyan inkamin Herot siya miriia sairir mi wi kam nhirkim nwoki waikaowim. Iriig.

Juda simiir biyan iikamim sima Pol siir boinwokiopnatkaigi.

24 ¹ Mhoiia iiyim iriyara yamki mi biyan prisin Ananias mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima ina yapiniyim. Mi inkam nwirin siir inigin Tetalaskin, siya simaka wara yinkin apini. Tiki inkamin siya siyu komiini siyu bidi yinokninkin digin. Mi sima inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom kigriraowiyin, siir boinmauu ta sima niniinansaowa Pol saika. ² Inkamin omom omom kigriraowiyin siya Pol siirim yikiuna. Mi siya ha namin mi Tetalas siya yaiyim ini siir boinhiuriyu bwakainamin. Siya ina boinin, inkam komii Filiks! Kira sibgu kigriraokin krimiirin mi krime wadie asi nidwowi mi krime yaii min bi niniigim. Kiriir kwoin miyikin krimiirin wadie siya whinwohaiginiukin. ³ Mi bwan bwanim hinda tinda dimin whirkin bi tirkin. Krimiir kwoinin ti hiriinanin krime kiriir boin wadieki. ⁴ Mi kiriirin kara wi ii priei nikidu o rani. Mi kara kiriir sriiyim naingwowi, kira kariir yaimirsima sair wakaeyim, pi kara boini. ⁵ Krime ti inkamin Pol siir bidi yinokninkinim siya inkam pali rani. Mi io biyin pi siya nwowi. Mi omom omomim siya namiyim mi siya pi Judan iikamim simiir nigbumbuwami. Mi sima asi nanaakikim tiki inkamin siya om Nasaret hiran isidin siir biyan inkamkin. ⁶ Siya Adi Komii siir omaka sair diriraerarbumbuwim kinankiugin mi krime siir asi nonkworinugim. Mi krime siirin, wi krimiir siyu komii iirsi nwowi yaigak. ⁷ Mi yaii ninii kamim simiir biiki biyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya ini

igaokaka ywowin. Mi siya siirin ini krimiir iin tiranka yispakii hainamin. ⁸Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyopnatkaiyim sima wi kariir whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iiririn. Mi kira wi siir yaiga yaiya sairar wakae, ti dimin taemin whiekakim krime boiniuriyiuwim siir, kaimwowaigim. Tetalas siya hiniina boinkin. ⁹Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara boinhiuriyu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowaigim. Iriig.

Pol siir yaiyim inkam Komii Filiks siir boinmauugin.

¹⁰Mi ti inkam komiiyin siir iina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin okwokiyim. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarkii boinin, kara bidi yinokninkinin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigriraowim. Ta yaiya kara kiriir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyin. ¹¹Kira simiir srii, kira ti hiriinan yaiyim wi simiirar swoki wakae. Mi iiyim iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hiriir namin mi Adi Komii siir inig iir hainaniuin. ¹²Mi sima kariirin ha bi kigim, Adi Komii siir omaka kara inkam nwiraka yai bi niniinansaokin. Mi simiir omaka yai nidwokai wakaei aka mi kimiir om komii hirin. Niingaka. ¹³Taka yaiya tapa sima boinhiuriyiuwa mi saeya. Mi sima kariirin wi yaimwoni boin tani. Mi sima wi kariir boinwokiyopnatkaini siyiuam whaowaei. ¹⁴Mi kara ta yai kwira pi kiriir boinmauwi, kariir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwowyin ini krimiir brougae wanwiyaeyim simiir kwoin hiriinanar swoki owin. Mi kara Jisis siir siyu iir sibgu apkin. Mi sima boin, ti siyiuin pi niksisaai, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakim siyu komiiyin Moses siya hauugiyin simiirim naingwo tibmii. Mi kara Adi Komii siir yaiyim profet kamim sima winkiyim biya, simiiram wara ninkin aingwo tibmii. ¹⁵Mi kara ina naingwo tibmiiyin. Mi kara Adi Komii siirima nwokwokini siya iikamim naonamim, simiir hidninsiin idwowim. Mi iikam miyik ikim mi iikam biye ikim. Mi sima iriipa hiriinan, ina ninokninkinim tiriiginin. ¹⁶Kariir kwoinin iinokiinokin kirieya nwowikin, dimin biye tumbusi. Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida warar. ¹⁷Mi kara biewi nhirim om nhirim simiirar mi okin. Mi mhoiia kara ina swoki itin om komii Jerusalem tiriir. Mi kara umir digworaekwowim iki iikamim whaowaeyim simiirim hainanikin. Mi kara nae nhirim ina mini inkin iimiiyaegikim Adi Komii siirim. ¹⁸Mi kara hiriinan siyu iir tirkin, Adi Komii siir omaka sairin. Mi sima ini kariirar kigim siyiuin op sibgu whau aeyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka nwowim hoimgak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka. ¹⁹Mi Judan inkam nhirim nu komii Esia hiranki nitim, sima tir warar ninkin okim mi sima ti kamim kanaka yaigakin niuwi mi sima

ha wit, kiriir whwonkam ida wini okwo boini, ta yaiya. Mi ti hiriinan siyiuin yio wadie ieya mi sima bi nitmiminkim. ²⁰Mi hiriinanki niuwi mi sima ti kamim diminin kara tirbuin sima kigin pi siir boinmauu kiriirin, iiya kara kaunsil kamim siyiu komii kigriraowiyim simiir whwonkam ida nokwo boina. ²¹Mi tari yai kwiruwairga biiya kara simiir boina? Mi kara hiniina boinkin iikam whiekakim naonamim mhoiya sima wa swoki insiin idwowi mi ta yaiya yai biyieka, aniya? Mi wi simar swoki boinim? Pol siya hiniina boinkin.

²²Filiks siya bidi yinokninkin digin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyiuim, sima tiriiyim. Mi siya Juda iikamim simiirin asi boinmauugin, sima Lisias siirim nwokwokinim. Mi ta simiir yaiya wi siyar hidi. ²³Mi siya bii nwowiyin kepten inkamin siir boinki, siya Pol siirin omaka mii biyie miriia hiuyokiyokaiya saiir nokmwin apninopkaigiyim. Mi kira siirin hirii kipi nikidu okripkai. Mi kira iki siir nomiiyau imiirin kipi nikidu, siirin dimin taemin hauusiyin. Iriig.

**Filiks siya Pol siirin omaka hiuyokiyokai aiirin
biewiyo whisa hiugripkiikikai.**

²⁴Hi nhirim bidi yamkiyim mi Filiks siya siir wiga Drusila saika yit. Mi saeya Judan isidin siir hiran wiga. Mi siya Pol siir yikiuna siir yai aiir wakaeyam, iikamim Jisis Kraiss siirim naingwo tibmiiyim simiir. ²⁵Mi Pol siya ti siyiu miyikni napiyim siyiuim simiir boinmimauugin. Mi siyiuin digiumii haimriiyugigi ikin. Mi mhoiya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi. Pol siya hiniina boinkin. Mi Filiks siya ina yididgiyin. Mi siya boinki, kira ha dam! Mi mhoiya kara igaki niuwi, wi kapi nikiugi kiriirimin. ²⁶Mi Filiks siya dimin whirin siirim nwowi, siir kwoinin ha naingwokin Pol siya umir nhirim pi kariir hauuwi. Mi iinokiinokin siya siir asi nikiunakin yai saika boinaiyim.

²⁷Mi Filiks siya Juda iikamim simiirim hiiriugin mi sima siiram nwoki aingwowim mi siya Pol siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir asi kigninkin okaigin. Mi mhoiya biewi whiso digiyo mi Festas siya Filiks siir mii aiir kwainaowid. Iriig.

Pol siya Sisa siir yikiuna siir yai aiir wakaeyim.

25 ¹Festas siya bidi yitin nu komii Sisaria hiriirin. Mi siya iiyim kwoimuar ywowak. Mi siya ina yamin om Jerusalem hiriir. ²Mi biiyan prisim mi Judami inkam komii komii ikim, sima ina yamim mi sima yai Pol siir boiniuriyiu. Mi siya simiirsiyin minsi nikripkikin, sima Festas siir boinainanaekim. Mi sima hiniina boinkim, ³kira krimiirin hindara whindiriraerar haiginiu. Mi kira Pol siirin om komii Jerusalema tiriir dikropki. Mi sima hiriinanam mini siirin, siyiu hir nisomaowinim. ⁴Mi Festas siya ina yowarkii boinin, Pol siirin om komii Sisaria hir

hiugripkiikikaiyin, iiya ini kingiina nwowa, kara wi kapi swoki ami ti om iir. ⁵Mi kimiir inkam komii komiiyim sima wi kanaka winkin it. Mi ti inkamin siya dimin whir tirbuwi mi wi kima nwoki hid boinim.

⁶Festas siya Juda kamim simaka nwowim iiyim iriayar kwoim iuurnankim. Mi siya om komii Sisaria hiriir yam. Mi iigwira siya omaka yai boiniya saiir hir ini owou. Mi siya ina boinkiyin, Pol siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin wikiunanini. ⁷Mi Pol siya bidi yimbiniyin. Mi Judan iikamim sima om komii Jerusalem siir haiburgig mi ina yapiniyim. Mi sima siir kingiina yamikwoni mi yai bibiyieyim sima Festas siir boinmimauu ti dimin biyie whiekakim Pol siya tirim simiir. Mi sima siirin whisariiya priiboin hiuriyugim. Siirin inkam nwirkin bi kigin dimin biyie siya tirin. ⁸Mi Pol siya Festas siirin hiniina yowarkii boinki, kara dimin whir bi swoki tirbusrankin, Judan iikamim simiir siyiu komii iirin. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka saiirin dimin whir bi tirbugin mi simiir inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin siirin iriipa hiriinan. Niingaka. ⁹Mi Festas siya Judan iikamim simiirim hiram minkin. Mi siya Pol siir boinki, kira om komii Jerusalema hiriir namim, wi wadieyar mi owi, aniya? Mi hiriinanki niuwi mi ta kiriir yaiya kara saiirin wi om komii iir wakaemimiki. ¹⁰Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyin Sisa om komii Rom hiranin mi siya kigriraowiya mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir yai wakaeya. Kira bidi yinokninkin kiinin, kara Juda iikamim simiir dimin whir bi tirbugin. Niingaka. ¹¹Mi kara simiir siyiu nikripkiswo mi an kara wi pi yaowin, ya yai karamaeka. Sima wira wi isid whirni napwouni mi kariirin wi sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boiniuriyiwa kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wi simiir omaka yai wakaeya wi saiir namtani. Niingaka. Kara inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin saika boinam naingwowi. Kara Rom hiran inkamkin. ¹²Mi biyyin Festas siya siir kam kintidnanim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin, siirim nikiunam minkin mi pi siya niki wakaeyim kiriir yai aiirin. Mi kira ha dam siirim! Iriig.

Festas siya Agripa siir srii ta Pol siir hik aiirimin.

¹³Hi nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga Benaiss saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamair boinkaeyami. Akamie! ¹⁴Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimauugi Pol siir hik imiirin. Siya hiniina boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hiugripkiikikaiyin Filiks siya hiugripkiikikaigigin mi siya ina yamin. ¹⁵Biiya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biyyan pris ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyiu imiir tirbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima

nisomaowam. ¹⁶Mi kara simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyiun hiniin tani, inkamin yai wakae boin karamae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bii pi siya nokwowi, kamim yai siir boin hiuriyiuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haimiia siirim tiki oki, siir yayim sima boin hiuriyiuwim simiir mi boinim.

¹⁷Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamidwokauiyiu. Mi kara kamim yaii niniyiyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani. ¹⁸Mi kamim yai siir boinhiuriyiuwim sima ina yinsiin okwokiyim. Mi kariir kwoinin ha naingwokin, sima Pol siir boinhiuriyiugi ti dimin biye whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yayim simiir bi nokwo boinkim. Niingaka. ¹⁹Mi sima wou nikwo aeni siyiun sairsi ninkinwamwarkii boinkim. Mi ti inkam nwirin naonamin Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarkii boinkim. ²⁰Mi kara ina boinin, ta yayia saiir yai mwo air ninokninkinam naingwowi. Mi kara siir wani siyiun siir bi ninokninkinkin mi kara wi dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi sriigin mi wi wadieyar nwowi krira om komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yayim kara pi ti om iir nini wakaeyiuwim. Mi sima kririir boinmauwuini mi krira wa ninokninkini, aniya? ²¹Mi Pol siya hiniina boinkin. Niingaka. Kara omaka hiuyokiyokai air nwowima naingwowi mi mhoyia kara om komii Rom hiriir nami mi inkam komiiyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginiuwu kariir yai aiirin. Mi Festas kara, kamim yaii niniyiyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim. ²²Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir wiinga wakaeyama mini ti inkamin siir yayia. Mi Festas siya ina boinin, kira waka wakae siir yayim.

²³Mi iigwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir ima sima piuai kasa bi piuainanikim. Mi sowawaiyin ina yapninopkainamo omaka yai nidwokai boinaiya saiir. Mi kamim yaii niniyiyim simiir bii nwowi ikim mi om komii hir nwowiyin inkam komii ikin, sima iriipi hiriinan ini warar yinkin apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin wara yinkin whinapninopkainani. ²⁴Mi Festas siya ina boinin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti kamim krimakar ninkin owim kima ti inkamin siir kigi. Mi iikam whiekakim om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim kima siirin disomaoki! Siya wi irkak nwowisi. ²⁵Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Niingaka. Mi siya ti yayim Sisa siir nini boinmaugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim bidi boinin. ²⁶Mi kara diminin siya tirin siir bi ninokninkinkin mi yokwo paniinsi win hauugisi inkam komii Sisa siirim. Hae! Ti inkam komii nu

kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamin kiriirim nikiunanikin mi ti iikam whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aiir sibgu wakaeyim mi kara pi yaiyam wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam. ²⁷Kara inkamin Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Niingaka. Kara yokwo win hauu karamae nwoki, siyiu biyie biyeyim sima boinim siirin, siya tirim simiirin, yio ti hiriinan siyiun miyik rani. Iriig.

Pol siya yaiyim Agripa siir boinmimaugin

26 ¹Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir ina ina yiisiimaugiya koua hiriir mi ina boinkiyyin.

²Inkam komiiyyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyyin. Ta kariir yaiya pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yaiya Juda iikamim sima boinhiuriyiwa pi sair nowarkii boinki. ³Kira bidi yinokninkin digin Juda iikamim simiir siyiu whiekak imiirin. Mi sima yaiyim ina yinkinwamwarkii boinim simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara ha naingwowi kira pi kariir yai aiir sibgu wakaeyoki. Mi kariir yaiya prieiki niuwi mi kiriir piua wi kipiki piyao.

⁴Mi iya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi yinokninkinim kariir siyiu iirin. Mi iinokiinokin mi tariinanin iriipi hiriinan, tisa nwowin. Mi kariir omki om hiran nwo aka mi mhoiia kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkinim.

⁵Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkinkim. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkinim kara Farisi simiir wanmi siyiun siir naingwo diriraerarkin. Ti siyiun ini kirie waiwii ywowin. ⁶Mi kara minsi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiyopnatkaigikin. ⁷Mi Juda iikam iur whiswo, sima nii nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina sairir warar ninkin okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyiun kara naingwo tibmiia mi sima sairsiya boinwokiyopnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiyopnatkaigi. ⁸Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.

⁹Biiya kara hiniina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyiu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini. ¹⁰Mi kara om komii Jerusalem hiran hiriinana tirkin. Mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginiugin. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiuyokiyokaiya sair hirin kasa bi hiugrimkripkiikinoudnankaigikim. Mi iya sima kariir sriiya simiir nisom aowam mi ini wadieya ywokiyyin. ¹¹Mi ii kasa rani, omaka whiekakim yai nidwokai wakaeyim hik kara hauuwun. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwim mi sima siirin

digiumii haimriiyugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiiyar mi siuyokiyokiii, simiir nipimpar itkinam. Iriig.

Pol siya iiya siya naingwo tibmiinama saiir boinmauugin.

¹² Mi iigwira kara om Damaskas hiriir namin mi kariirin biiyan prisim inigak sima nwowaiginiugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir tioam. ¹³ Inkam komii Agripa, nabie bopwowin kara siyu hir napamin mi ini karar kigwinin paeya ninomor kou hiranka niuyanaiiniya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya hiigriniugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kamim kanaka ninkin apniyim simiir warar. ¹⁴ Mi krime ina yamakaigaiyiium nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hiniina boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hiniinin kinakinar swoki idimdirginakin pae minaka. ¹⁵ Mi kara ina yaki owarkii boinkiyin ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biiyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerarbumbuwin siya. ¹⁶ Kira dinsiin okwoki, kara kiriirimin ti diminin siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kira kariir miiyan inkam nwowim. Mi diminin tapa kira kigin simiir tini boinmimauii. Mi kira digworaekwo nhirim mhoiia kara niisiimauuwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauii. ¹⁷ Mi kara kiriir nikropkii, iki iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauiuwim. Mi wi kara swoki anmaiwarkinaei kiriirin mi kiriir isid ieya mi Juda iikam tani ikim, simiir hirankin. ¹⁸ Mi sima Setan siirin wi digiumii haigingig mi simiir kwoinim wi nwoki kisina haigiyim. Mi sima sibapsibapni siyiun niibwomambwo napiyin wi siir haiburgig. Mi sima siyu miiyikin nabienan kigomok apiyin wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi saiir haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tibmii. Mi simiir dimin biyeyim wi kara niinak itkigiigi. Mi sima wi Adi Komii siir isidin siir nwoki owim inigak. Jisis siya hiniina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siirin Adi

Komii siir miiya siya napmiriya saiirin.

¹⁹ Inkam komii Agripa nu kigriraowiyin, kara ti diminin ninomor kouwanin nhwonan siir whinkigmimikwinkin. Mi kara siir yai aiir nanugaugugin. ²⁰ Niingaka. Kara yayim bii om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiirin mhoiia boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiranim mi iikam nhirim Juda iikam tani mi kara yai simiirin hiniina boinmimaui, kima

kimiir kwoinim ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyiu miyik iir dap. Mi sima nwoki kigi. ²¹Kara simiirin hiriinan boinin mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi sima kariirin asi nonkworinugin, Adi Komii siir omaka akpitga hirin mi sima kariir nisom aowam minkim. ²²Mi ta iiya kariirin Adi Komii siya whindiriraerar haiginiugin. Mi kara tirin minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyim mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugin. Kara ta yaiya biiya profet kamim mi krimiir brougaeyin Moses, simiir yaiya sairar boinmimauukin. ²³Mi sima hiniina boinkim, siya hika wa haii mi ie hirankin wi bii siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyiu miyikin nabienan kigimok apiyin wi siir boinmimauuwi, Juda iikamim mi Juda iikam tani.

²⁴Pol siya yaiyar niki okwo boinin mi Festas siya ini komiia kauwok boinkiyin. Pol! Kira pi whaowae! Mi kira skul prasae bi kinkin mi ta kiriir ninokninkin komiia kiriirin saeya tiorowhriei haiginiuwi. ²⁵Mi Pol siya ina boinin inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boini mi kara kwoinkakin mi ti hiniin yayim sim asi boinkin. ²⁶Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siya ti digworaekwo whiekakim ina ninokninkinin. Mi kara siir asi boinmauugin. Mi kara bi nididigin ti digworaekwo whiekakim kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyim mi siir nhwoka kigimokim. Ti diminim boskwo bi nimbiyamkim. ²⁷Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyin kira profet kamim simiir yai imiiramin ina naingwo tibmiiyin, aniya? Mi kara bidi yinokninkinin, kira bidi yaingwo tibmiiyin. ²⁸Mi Agripa siya Pol siirin hiniina boinki, kariirin kira kiyaigin pi naingwo tibmii sasaugiyamin. ²⁹Mi Pol siya boinki, kira tariinanamar mi naingwowi ini wadieyar mi owin. Mi kira mhoiiyam mi naingwowi iriipi hiriinan ini wadieyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kiriirim srii boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aiir wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya sair hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti wieyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Niingaka.

³⁰Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin mi Benaisi saeya mi iikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsiin okworirigiyim. ³¹Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Niingaka. ³²Mi Agripa siya Festas siir boin mi ti inkamin siya Sisa siirim nikiuna karamkiswo siir yai aiir wakaeyam mi krima siirin wa pi yiuguskiyin. Iriig.

**Sima Pol siirin siyaiya om komii Roma hiriir
nama sair yani whinapyikiu kwiriigi.**

27 ¹Sima bidi boin tibmiigiyim krima siyai aiirin nu Itari hiriir namana. Mi Pol siya mi kam nhirim hiugripkiikinowidnankai ikim omaka

hiuyokiyokaiya saiir mi simar kwiriinam siyayi aiirin. Mi yaii ninii kamim simiir bii nwowiyin Julias mi siya kigriraowidam simiirin. Mi ti inkamin yaii niniyiyin siya ti isidin yaii niniyiyin om komii Rom hiran inkam komiyyin mi siir isidgin. ²Mi krima siyayi aiirin om Adramitiam hir yani kwiriinam mi ta siyayiia ini ti nu komiyyin Esia siir omisisimim simiir gaeya hiriira kikinama. Mi Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia hiran inkamin siya krimaka yinkin am. ³Mi iigwira om Saidon hir yamimasuii. Mi Julias siya Pol siirin ini siyiu miyyik iirar tirin. Mi siya siir biri nonkwobugin, siir nomiyyau imiir kignakiyamin mi naeism simiir hir nini hainakiyamin. ⁴Mi krima ti om iir haiburgigim mi ina swoki hiuyananim. Mi krimiir siyayiia opudga hugiriyugika mi krima mhiuisim whirin Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁵Mi krima nu Silisia mi Pamfilia sowiir kingiin hiriir iyikrio naidam. Mi krima om whirin Maira nu komii Lisia hir nwowin siir yadu amasuui. ⁶Mi tiki om iirir kamim yaii niniyiyim simiir biyan inkamin siya siyayi ira om Aleksandria hiranki nita saiir kigin mi siyayiia saeya pi nu komii Itali hiriir namam tirka. Mi siya krimiirin ta siyayiia saiir asi niugpriiginamkim.

⁷Krima ha haiburgigim mi ii kasa rani, siyayi hir kigwai amim. Mi krima miinan miriinaidnikim mi ini om Naidas kingiin tiriira yimbi idniyim. Mi opud komiyya ha hugnaniya mi krima mhiuisim whirin Krit siir hiriir wokmainaidam mi ini mhiu yaekayaeka yakiiyamim. Mi Salmoni idnabin ina yakii owarkinamin. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁸Krima miinan miriinanamkim, iiya krima ti mhiuisim siir yaekayaeka nakiiyokiyokiiyama. Mi mhoiyya krima maeyau gaenau kwira miyyika huiimasu kuwiya, om Lasia kingiin hir nwowa, saiir yaka amasuui.

⁹Mi ii hoimgakim bidi digiyim mi Juda ilkamim simiir ii komiyya mi nae sima haiyaeiyya iiya ya iriipi hiriinan bidi mi digiya. Mi Pol siya simiir asi boinmimaugun. ¹⁰Ini wakaeyim, kima! fi paii rani, pi nam tani mi siyayiia mi digworaekwo whiekak ikim mi sima sima rani mi krima iriipi hiriinan pi wara mi inkin omainaiinami. Mi kara bidi yinokninkinin. Pol siya hiniina boinkin. ¹¹Mi kamim yaii niniyiyim simiir biyan inkamin siya Pol siir yai bi wakaeyoknakin. Niingaka. Siya ini siyayiia saiir biyan inkamin mi saiir nonkwo saini ad ieya, siya ini sowiir yai aiir wakaeyokna iskiyiyin. Mi sowa boin, humba! Nimbi nami. ¹²Mi ta maeyaua tapa krima namasua panki nwowi, iiya miyyik bi nwowika. Mi sima ta maeyaua saiir haiburgigim minkim. Mi sima om Finiks hiriir namam kininkiugim. Mi iiya panki nwowiya digikiswo mi wi ha pi yamin. Mi Finiks maeyaua siyaligi namasuwiya, ini mhiuisimin Krit nikiuwiyyin ini siir pida nwowa. Iriig.

**Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiyya whii
komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.**

¹³Mi opudsima, simiir yaioyae miyya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima

idmira siiya komii si nomboru itmaiya ina kiboknainiya. Mi sima mhiuisim whirin Krit siir yaeka aiirar kikinkripkainamim. ¹⁴Mi biri kwakimiminka, opud komiia ina yimbiyama. Mi ta opuda saiir iniga whiinnamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhiuisim Krit hiranki hugnatmainanika. ¹⁵Mi opuda ini siyaii aiirar yamitiuniya. Mi siyaiiya ini opud aeyar hughainama. Mi krma ini daogugugiyim mi ini saeyar yaninkinkripkaiya. Mi krma maeyau kwira asi nakiiyamkim. ¹⁶Mi krma mhiuisim whirin Koda siir yakii haiburgig mi ina yamim. Mi krma miinan mirii naidamkim, ta siyaiisim ira mhoii nomborukiyitkiya saiirin. ¹⁷Mi sima saiirin siyaii komiia saiir idwo yami haiyitkin mi sima ta siyaii komiia saika yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasae bi kinkim nu Libiya hiran siyinin siir niyikiusi mi sima ta yiuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini iindimiindima yakiidamim. ¹⁸Mi ii gwira opud komiia ina swoki huga mi siyaiiya saeya kairimdiyiam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim. ¹⁹Mi ii gwira krma digworaekwo kirie kirie nhirim siyaii aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa. ²⁰Mi iiyim kasa rani, krma bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiia ya ini hiriirar hugkripkaiya. Mi krma ina yaingwokiym, krma ombudarin pi hiriirar nwomainainami.

²¹Hi kasaka rani, sima naemin ningugu ae karam nwowim. Mi mhoiia Pol siya simiir yinsiin okwo boinki, kima ti kamim, kima kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boina ti mhiuisimin Krit siir kipi haiburgig. Mi ta hiriinan dimina pi krimiir di yimbiyami. ²²Mi tapa kara pi kimiir boinmauwu, kimiir kwoinin kirieya dwo kipi naingwo idid, krimiir nwirki pi kigugu rani. Niingaka. Pi siyaiiya sasa nwomainaowidi. ²³Kara Adi Komii krimiir Wanin siir inkamkin mi kara siir inig iirar hainanikin. Mi ii niyaka Adi Komii siir paekwosimin kariir kingiin tirar nokwoidniwiigin. ²⁴Mi siya boin, Pol, kira wi kipi nidid! Kira wi inkam komiyyin Sisa wi siir whwonkam ida tini okwo boiniu. Mi Adi Komii siya bidi wakaeyin kiriir srii aiirin. Mi waka iikam whiekakim kinaka nwowim siyaii waraur mi sima wi wara kigugu rani. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinmauugigin, ²⁵kima ti kamim, kima kipi nidid! Kara Adi Komii siirima naingwo tibmiigin mi digworaekwuwim siya kariir boinmimauukiym mi wi sipi nimbiyami. ²⁶Krma ha dakiyam mi krma pi mhiuisim whirin pi siir namamasuiuwu. Pol siya hiniina boinkin.

²⁷Mi iiyim krma nakii waiwaiyim iuur kwii. Mi krma whii komiia Edria saiir yimbiyam mi iia nii bopwo kingiin nwowa mi kamim siyaii aiir miriyyim simiir kwoinin ina yaingwoidamwiyyim, sima mhiuisim whirin siir kingiin mi owidami. ²⁸Mi sima idmira siyani yimboru itmai mi ina hiumiikiuim. Mi ta idmira sima hiumiikiua 120 pida yimbiyam. Mi krma ha swoki amim mi ina swoki hiumii kiuium mi pariiga yimbiyam

90 pid. ²⁹Mi sima ini nidid kwoin yaingwowim. Sima nidid kwoin minsinaingwokim, siyaiya pi siiya komii sae naeyikiuiuwisi. Mi sima siiya komii komii kwiiyim asi nombomboru itmaigikim ta siyaiya saiir idao hir. Mi ta siyaiya ini hirar yakiririra. Mi sima ina sriiyim Adi Komii siirim bieyin pi nimbiidni sasauim. ³⁰Mi kamim ta siyaii aiir miriiyim, sima pi nidamam tirkim mi sima ta siyaiisima idwo haiyitkina, saiir asi haiyitmai namkim. Mi sima simiir yiksisanenam, krime siiya nhirim pi siyaiya saiir irib hir nimboru itmaigi. ³¹Mi Pol siya kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin siir boin mi ti kamim siyaii tirin wara nwo karam nwowi mi sima whiekakarim wa niuguski. ³²Mi kamim yaii niniiyim sima siyaiisima mhoiia nomboru kaimikiya saiir id aiir asi nikripikim mi ya ina yakiiyama.

³³Mi iia bieyin maskwo kingiin nwoyakwokin mi Pol siya iikam whiekakim simiirin ina boinmaeyakwokin, kima nae ti aeyakwok. Ii kasa rani, kima naingwoyimyokim mi kima nae bi naekim, mhiirima nwoyokiyokiigim ti ii iuur kwiiyim. ³⁴Mi kara pi kimiir boinmauugi kima nae nhirim simiir hai mi wi saeya kirie haiginiuiwi kimiirin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kima whiekakarim wi hiriinana swoki o digi wi dimin whirkin kimbu rani. ³⁵Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya paimirim ini simiir whwonkam ida haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ha niinikimkir priiginkiyin mi ina yaeyin. ³⁶Mi iikam whiekakim simiir kwoinin ini wadieya ywokiyeim mi yim iriipa hiriinan, ina mi aeyim. ³⁷Mi iikam whiekakim krime ta siyaii aiir nwowim iriparin kamarim iuur nwoim mi niinga iuur iriyyar nwir 276. ³⁸Mi sima nae digiyim mi sima witnidim ina yitmaikiyim whii komii solwara hiriir. Mi simiir siyaiya pi nwoki bokiyim. Iriig.

Siyaiya ina yimbuwamkiya

³⁹Mi iia ha pirkiniuguskiyakwoka mi kamim siyaii aiir miriiyim sima nu iirin ina kigiyakwokim. Mi sima ti nu iir bi ninokninkinkim. Mi sima gae komii kwira saiir kigi ina hiriyyar yonakaeyama. Mi saiir hiriin siiyin kibiyyin whira nwowi. Mi sima saiirim yomboitibmiinam, siyaiya hir naka ikripkiniuim. ⁴⁰Mi sima idmir whiekakim sima boritmaimaiyim siiyani ini hirar yikrimkrip priimiigigim. Mi sima wiewinsopin igwira siyaii aiir kindimdiyugiya saiir nwowin ina hakiyin. Mi sima yuiis komiia ina yitkinim siyaiya saiir koua hiriir. Mi sima ha naingwokim, siyaii aiirin pi opud aeya nwoki hugainaidamim siiyina hiriir. ⁴¹Mi siyaiya nuyin whirin whii idopwoniya nidwomaiyin siir yaka iyikiuii. Mi iribin ina yiniyaekin iuguskiyin nua hiriir. Mi idaowin ini opnau hirar ywomaigiyin. Mi hinin komiia ha nita idao iir yaki ituii mi ta siyaiya saiir idaowin ina yinkiramkiyin.

⁴²Mi kamim irim haiiyim simiir kwoinin kamim omaka hiuyokiyokaiya saiir nwowiyim simiir nisomsom aowam naingwokim, pi

sima natmaimaikiya ami mipi simbi nidamami. ⁴³Mi kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin Pol siirsi yaingwoyimiyok. Mi siya simiirin asi nikidugin. Mi siya iikamim kiyaeyim bii simiir yikrop atmaimai kiyaki, siiyina hiriir. ⁴⁴Mi iikamim kiya karamae nwowiyim yimbi ipii mimirim siyaliya saiirim hininkin kaiyitikimkirkiyim, yim simiir yonkwosiiskwo migidam. Mi krima hiriinan tirim mi krima whiekakarini wadieyar yadu owiium siiyin hirin. Iriig.

Pol siya Molta hir nwokin

28 ¹Mi krima wadieya yaki kuwuu. Mi krima wakaeki, ti mhiuisimin bopwonau nidwomaiyin siir inigin sima hiniina dapi, Molta. ²Iikamim ti mhiuisim siir hiranim, sima krimiirin siyiu miyik iirar tirkim. Mi nao ha kinaniyin mi krimiir piuim ini noknoka kinkiyim. Mi sima pae ha namginim mi sima ina yikiunam, krima nini oni iuwim. ³Mi Pol siya paeyar nhirim ina ini iuginkaeyis hainakiyim. Mi siya ha nini amginiuwini paeya. Mi mipug irin siir puaa huua kinkikin mi ina wokitkin naniniyin. Mi kimidiniya Pol siir indibin siir yaki tipninkin. ⁴Mi iikam ti omin, mhiuisimin siir hiranim, sima mipugin Pol siir indib iir tipkikiu kripkaiyin ini siirar kigiyim siya siir indib hinar kiririyin. Mi sima boin mi tari kamwonkin ti inkamin inkam nisomaowin mi siyairgin. Siya whii komii solwara hir bi naokin mi Adi Komiiyin siyiu miyik tiriya siya tari siirin pi boriisopi, siya omwai waiyasiyin. ⁵Mi Pol siya ti mipug iirini, paeya iyarkrip itkaigi mi ini paenau yamikaikiuwini. Mi Pol siya biyie bi swoki okin. Niingaka. ⁶Mi sima ini hinar ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim siir indibin pi sipi noniki mi simiir kwoinim ha mi naingwokim siya pi sipi naowakainami. Mi sima ini hirgugukiyim ii haruwa rani mi sima ha bi kigikim siir puaa ini biyie ywokiya mi sima yaeya kwoin asi kisina haigigim. Mi sima ina boinim, siya tari Adi Komii siir paekwosim kirie nwirkin.

⁷Mi nu maeyauim ta maeyaua krima nwowa saiir kingiin hir nwowim ti simiir biyan inkamin ti mhiuwisimin siir hiranin, siirgin. Mi siir inigin Pabliaskin. Mi siya ini maigimaigra ywowin krimiiramin mi krimiirin siya yikiunam, siir omaka hiriir. Mi krima iiyim kwoima ywo siir omaka hirin. ⁸Mi Pablias siir adin makakin ma siir niya piu huua kini aka mi mhiinaugi wara mi inkin iugin. Mi Pol siya siirim yam. Mi nhwo siirim ini kwisiu mi ina sriiyin. Mi siir ina ina yonkwowin siir piu aiir mi siya ini wadieya ywokiya. ⁹Mi siya hiriinan tirkiiyin mi iki iikam nhirim makakim ti mhiuwisimin siir hiranim, ina yitim siirim, simiir ma imiir ninimniskii haiginiugiyim. Mi simiirin ini wadieyar ywo haiginiugiyin. ¹⁰Mi sima krimiirin siyiu miyik asi diriraerar haiginiugikim. Mi sima digworaekwo kasa bi hauugikim. Mi iya krima siyaii aiir nani apni kwiriyim mi sima digworaekwo whiekakim

ina swoki ani apni haigigiŷiukiŷim, ta krīma nakiidama saiirsi haigigiŷiumamaugikim. Iriig.

Mi Pol siya om komii Rom hiriir yimbiyam

¹¹Mi biiya krīma ti mhiuisimin siirin bwanim whoima niki okim. Mi mhoiŷiya krīma ta siyaii ira om Aleksandria hiranki nita saiir yani kwiriinam mi ta siyaiiya saiir iniga hiniinga paekwosim niswo itmwoyin naokainako. Mi ta siyaiiya ti mhiuisimin siir hir nwoka, iŷiya panki nwo digiya saiirim mi krīma saiir yani apni kwiriinam. ¹²Mi krīma ha namim mi krīma om whirin Sairakyus hiriir yimbiyam mi krīma hiriin iŷiyim kwoima ywo. ¹³Mi krīma ti om iir haiburgigim mi ina swoki kwiriinamim siyaiini mi om Risiam hiriir yimbiyam. Mi iigwira krīma ha swoki kwiriinamim mi opuda krimiir digiumiŷiya hugnani mi krimiirin saeya hugainaidam mi ii kwisaka krīma Pyutiolai hiriir yimbiyam. ¹⁴Mi krīma ti omin iikam nhirim naingwo tibmiiŷim simiir ini kigiŷu. Mi sima boin, kima wi krimaka tir nwowi iŷiyim iriŷiyar kwis mi mhoiŷiya krīma simiir haiburgigim mi ina yani kwiriinamim siyaiini om komii Roma hiriir namim. ¹⁵Mi om komii Rom hiran iikamim naingwo tibmiiŷim sima krimiir wakaenaniŷim, krīma bidi yimbiyamim mi sima ina yitim maeyaua nae haiginiŷiya Apias krimiir nini kigniŷim. Mi nhirim krimiiramin omaka ouumim whwonkaiŷim simiir hir ini kigni krimiirin. Mi Pol siya simiir kigwinin mi siya ina boin wadiekiŷin Adi Komii siirin mi siir kwoinin ini kirieŷa ywokiŷin.

Pol siya yai win kibiya om komii Rom hir boinmimaugin.

¹⁶Krīma om komii Rom hiriir yapninopkainam mi sima Pol siirin yapa omaka yokmwin whwonkai, siir kigriraowam. Iriig.

¹⁷Iŷiyim kwoima yamki mi Pol siya Judan iikamim, simiir inkam komii komiiŷim ti omin siir hir nwowiyim simiirim yikiuna, sima maeyau kwiruwā namwoniŷim. Mi sima ha namwoniŷim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ti nomiiŷauim! Kara dimin whir bi tirbugin krimiir isidin siir nikworinuim mi krimiir yidiwi wanwiŷaeyim simiir siŷiuim kara simiir bi nanugaugaugin. Sima kariirin om komii Jerusalem hiran omaka maeyaua hiŷyokiŷokaiŷa mii biŷie miriŷiya saiirin whisariŷiyar hiugripiikiikaigin. Mi sima tapa kariirin om komii Rom tiran inkam komii komiiŷim kimiirim asi nikropkikim. ¹⁸Om komii Rom hiran iikamim sima kariir yaiŷa saiir wakaeyim mi sima ina yinokninkinim kara dimin whir bi tirbugin mi sima kariirin pa nisomao rani. Simiir kwoinim kariir niuguskiŷama naingwokim. ¹⁹Mi Juda iikamim sima kariir niuguskisi nanugaugaugim mi kara yaeya siŷiu whir karamaeka. Mi kara inkam komii Sisa siirim namim asi naingwokin, kariir yaiŷa siya wakaeyim. Mi kara Juda iikamim simiirin yai kwir boin hiuriŷiuwim

whaowae. ²⁰ Mi kara kimiirin hiriinansi nikiunakin. Kara kimiir kigam naingwowi mi yai kimiir boinmimauuim wara mi naingwowi. Kara ta yai aiirin minim boinmauugin inkamin Isrel hiran iikamim sima nwokwokinin siirim. Mi kara minam naingwo tibmiigin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi siya bidi yimbiniyin. Mi sima kariirin ti wiewinsopin hiriinansi kogrinugin. Pol siya hiniina boinkin. ²¹ Mi sima boinki siirin mi krimiirin Juda hiran inkam nwirki bi win hauugikin yokwoni krima kiriir ninokninkinim. Mi krimiir nomiyyauim nu Judia hiran sima krimiir bi boinmimauunikim yai bibiyie kiriir nigbumbuwamin. ²² Mi krima kiriir yaiyim simiir wakaeyam naingwowi krima bidi yinokninkinim omom omoman iikamim, sima ti isidin kira namasuwin siir nigbumbugim. Sima hiniina boinkim,

²³ sima iiya kwira yimbingi mi iikam whiekakim ta omaka Pol siya nwowa sima saiir namkim, nugaka namkripkaiyakwokim mi ini naowaka nhingigiyim. Mi siya simiirin yai win kibiya saiir saira boinanaekin, iiya Adi Komii siya kigriraowana iikamim simiir. Mi siya yai nhirim Moses siir siyu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biya sima win boinkiyim Jisis siir saiir wara yinkin boinmimauu. ²⁴ Iikam nhirim siir yaiya sairin ina yaingwo tibmiiyim mi nhirim bi naingwo tibmiikim. ²⁵ Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya Pol siya hiniina boinkiyin, Adi Komii siir naeyiuin bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin. Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyaeyim simiirin hiniina boingik.

²⁶ Kira ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hiniina boiniu, kima yai aiirin wa waka mi kima wi saiir yaimwo aiir ninokninkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig ninokninkin tani. Niingaka. ²⁷ Ti iikam isidin, simiir kwoinim bidi hugimkikiunamim mi simiir wiin minim yai wakaesi boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam karamaekiswo mi wa pi yanao kigomokin mi wiin minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinim ta yaiya saiir yaimwo aiir bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinim, wa kisina haigi mi sima wi kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginiugi.

Adi Komii siir naeyiuin hiniina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin. ²⁸ Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiama. Siya boin, kima dinokninkin, ta mii miyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir ninimiskii hainakiyim. Siya bidi yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknaim. ²⁹ Mi iiya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima sima yai prasae bi ninkin wamwarkii boiniugim.

³⁰ Mi Pol siya biewiyo whisa ywo, ti om iirin mi ta omaka siya whwonkaiya siya saiirin ina sain taraoim mi iikamim siir omaka nii

apririr boinaeyim, siya simiirin pi wadieyar nwowini. ³¹Mi siya iiya
Adi Komii siya kigriraowi iikamim mi digworaekwo ikim, simiir
boinmimaugin. Mi siya iki iikam whiekakim simiirin Biiyan Inkam
Komii Jisis Kraiis siir yai aiirar boinmimaugin. Mi yaiyim siya
boinmimauiwiyim, siya bi nimprio boinmimaugin. Niingaka. Siya ini
idowiiyar boinmimauiwamin mi inkam nwirkin saiir nikiduamin wi dig
nwo rani. Niingaki, niingakiinga. Iriig.